

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

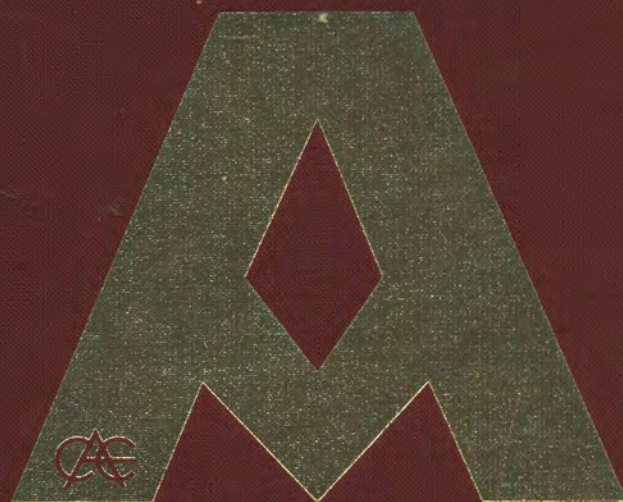
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

125
ÅR

Carl Allers Etablissement
1873 - 1998

**125
ÅR**

Carl Allers Etablissement
4. april 1873 - 4. april 1998

Jubilæumsbog udgivet i anledning
af Carl Allers Etablissements
125-års jubilæum den 4. april 1998.

Copyright: Carl Aller Etablissement A/S.

Skrevet og redigeret af Mogens E. Pedersen
under medvirken af Michael B. Aller og
Kjeld Damgaard.

Layout: Troels Wesnæs.

Sats og repro: Aller Press A/S.

Tryk: Bianco Lunos Bogtrykkeri A/S.
Trykt på Galerie Art Silk.

Nye optagelser og fotos:
Ole Andersen, Mark Vagn Hansen,
Bettina Gadegaard, Lasse Lindell,
Curt Hjertstedt og Lars Cato.

ISBN 87-986839-1-8

125 ÅR

Carl Allers Etablissement

4. april 1873 - 4. april 1998
Af Mogens E. Pedersen

„Deres liv var en aldrig svigtet arbejdsdag“

“Som 4. og 5. generation i en gammel familievirksomhed føler vi, at et 125-års jubilæum bør markeres og ikke bare glide ubemærket hen. Det er for os noget helt specielt at tænke på, at for 125 år siden fulgte vore olde- og tipoldeforældre, Laura og Carl Aller, en drøm, de havde om at lave et ugeblad. Dengang var der ikke noget, der hed iværksætterstøtte eller anden økonomisk hjælp at hente, nej, de tog virkelig en chance – pantsatte alt, hvad de ejede, og sprang ud i det.

Vi blev enige om, at en jubilæumsfest for alle ansatte samt en jubilæumsbog ville være en passende måde at fejre Lauras og Carls mod, dygtighed og stædighed på. På deres gravsten står der: “Deres liv var en aldrig svigtet arbejdsdag”. Sådan var det. De arbejdede om dagen eller om natten – i de første år, medens deres børn sov i den nederste kommode-skuffe. Frugten af deres bestræbelser kender de fleste jo til i dag. Vi håber,

de sidder et eller andet sted og kigger ned på os og tænker: Ja, vi gjorde det!

Mange, mange kvinder og mænd i alle afdelinger i virksomheden har i generation efter generation været med til at skabe den succes, vi mener, Aller-koncernen er i dag. Uden dem ville der ikke i Danmark, Norge, Sverige og Finland udkomme ca. 3,3 mio. blade fra Aller hver uge – uge efter uge, måned efter måned, år efter år. Det er rart at tænke på, at vi her i koncernen har haft utallige 25-, 40- og 50-års jubilæer. En enkelt medarbejder i Danmark, Gamle Bruun, nåede endog sit 70-års jubilæum.

Når man går en tur rundt i huset, møder man mange, hvis mor eller far også arbejder eller har arbejdet her, så det må siges at være en familievirksomhed på mange leder og kanter. Det er bl.a. på grund af alle disse kreative og dygtige medarbejdere, vi i dag er, hvor vi er. Det skal de alle have en varm og hjertelig tak for.

For at denne bog kan blive levende

og fængslende samt være i Lauras og Carls ånd, har vi bedt vor mangeårige, trofaste chefredaktør ved SE og HØR, Mogens E. Pedersen (mep), som nu er pensioneret, om at skrive den. Tak, mep.

Samtidig vil vi sige tak til Michael B. Aller og Kjeld Damgaard, som har brugt mange timer på at finde billeder m.v. frem fra svundne tider i vort store og lidt uoverskuelige arkiv samt til Troels Wesnæs, som har lagt et stort arbejde i at få tekst og billeder til at harmonere på en spændende og festlig måde. Ligeledes skal Elsa Lysebjerg have tak for, at hun med tålmodighed har læst korrektur.

Med håbet om en lys og dejlig fremtid for os alle sammen i mange, mange år endnu samt en stor tak til jer alle.

God fornøjelse til bogens læsere.

*Carl Erik, Jørgen, Erik, Katinka og
Bettina Aller*

Forord

Denne bog er blevet til dels på baggrund af, hvad jeg har erfaret i de 26 år, jeg virkede i Aller Press A/S, og dels med inspiration fra tidligere chefredaktør Victor Schlytters bog “– og ellers – Allers”, der udkom i Norge 1984, fra Michael Allers indlæg i bogen “Sådan skabtes Danmarks store virksomheder” fra 1988, fra H. J. Lemches “Sophienholm og familien Aller” og fra Sven Bergquists bog “En Kulturhistorie, Allers Förlag”, udgivet i anledning af virksomhedens 100-års jubilæum i Sverige 1994.

Desuden har jeg med interesse og til stor fornøjelse gennemlæst et væld af gamle ugeblade, magasiner og bøger udgivet af CAE og dattervirksomheder.

At blive ansat på Aller var, dengang som nu, ensbetydende med at blive optaget i en stor familie. Nogle taler svensk, andre norsk, de færreste finsk og de fleste dansk. Men alle er vi rundet af samme stamme og lever med de problemer, det nu kan give, og den fælles glæde, det under alle omstændigheder ender med at give. Flere tidligere medarbejdere end det er tilfældet burde nævnes og hædres i denne bog, men der er så mange, at det ville blive en sikkert alt for ensformig opremsning, når bogen nu skal

dække de fire lande, hvori Aller-koncernen i dag udgiver blade: Danmark, Sverige, Norge og Finland.

Derfor har jeg valgt at holde mig til enkelte, markante navne, om hvem der er en særlig historie at fortælle, og som så må repræsentere alle dem, der gik forud for os, som nu oplever 125-års jubilæet.

Men to navne, hvis indsats jeg bliver mere og mere imponeret over og får større og større respekt for, vil gå igen gennem hele bogen: Laura og Carl Aller.

Deres dristige satsning for nu 125 år siden er baggrunden for, at 2100 fastansatte medarbejdere plus et stort antal freelancere i dag har deres gode udkomme hos Aller. Carl Allers grundindstilling til forholdet mellem arbejdsgiver og arbejdstager er op til i dag baggrunden for, at Aller stadig er en meget socialt bevidst virksomhed at være ansat i.

Stifternes menneskelige indstilling har præget generation efter generation af Aller-efterkommere. Det gælder også de to generationer, som ved jubilæet står i spidsen for det nu meget estimerede og solidt forankrede foretagende.

Under gennemlæsningen af de mange gamle blade er jeg, som tidli-

gere SE og HØR-redaktør, gang på gang blevet slået med forbavselse over, hvor dygtige vore forgængere i Danmark, Sverige og Norge dog har været gennem alle årene. Idérige, fantasifulde og aktuelle ud over alle grænser.

Salgsfremmende ideer, som vore dages redaktører og markedsfolk mener de har opfundet, vil man i de gamle blade kunne se, allerede blev lanceret for 50, 100 eller 125 år siden. Det gælder store konkurrencer, byer fotograferet fra luften, særtillæg m.v.

På Aller var man også dengang friske til at sende nye blade eller bøger på markedet, når et aktuelt behov meldte sig – og standse igen, når det afgik.

Allerede i 1904, under den russisk-japanske krig, udsendtes en slags SE og HØR: Fra Krigsskuepladsen. Prisen var 5 øre. Fra Krigsskuepladsen blev en enorm succes og bragte mere nyt fra den så uendeligt fjerne front, end dagbladene kunne magte samt flere – og meget større – billeder.

Senere kom en anden succes, Krig

& Fred – Nordisk Illustreret Tidende, ligeledes til 5 øre. Illustreret Familie-Journal fik sit første tillæg, Nyt fra alle Lande.

Laura og Carl Allers stærke gener er slået mærkbart igennem i generation efter generation af deres efterkommere. Bortset fra enkelte undtagelser har man hvert år kunnet melde om nye rekordoverskud. Det er al-

deles unikt, at et familie-firma står så stærkt, som Aller-koncernen gør med 4. og 5. generation ved roret.

Den samlede omsætning i koncernen var sidste år 2,9 mia. kr. Overskuddet 402 mio. kr. og egenkapitalen 1,9 mia. kr. Det sidste er mere end en fordobling fra 1990.

De imponerende tal viser, hvor stærkt Aller-koncernen står, efter 125 års virke i Skandinavien.

mep -

Mogens E. Pedersen

Det historiske dokument skrevet for 125 år siden

Ejendommen St. Kongensgade 110 i København, hvor Carl Allers farfar, Jens Hansen Aller, havde brændevinsbrænderi og ølbryggeri, eksisterer stadig. Medens Carl Aller sikkert har haft en prokurator til at skrive sit pantsætningsdokument, måtte en tidligere ejer af St. Kongensgade 110, Peter Mathiesen, sikkert have hjælp af en skriverkarl, da han ønskede vurdering af ejendommen. Dokumentet, der stadig er opbevaret, gengives her som et kuriosum og for at vise datidens skrivemåde:

"Deris Excelence!

Høy og Velbaaren Herr Geheime Raad og Ober Præsident, Høyædle og Velbaaren Høyædle, Velædle og Velbyrdige Herrer Borgmestere og Raad, ville ieg underdanigst Hafve udbede at deres Excelence og Raadgunstige Herrer ville Raadgunstigst beordre ved Komende Muur og Tøermester at tage min Tilhørende frie Brøggergaard i store Kongensgade, "forgyldte Tønde" kaldet, under Vurdering og at deris derom forfattende forretning, mig Beskreven maatte meddeles, der ieg med dybeste Submission forbliver Deris Excelence Høy og Velbaarne og Samtlige Naadige og Høygunstige Herrer underdanigste og allerydmygst tiener.

*Kjøbenhavn d: 26 Januar 1761.
Peter Mathiesen"*

For at kunne starte det, der senere blev til Skandinaviens største ugebladshus, pantsatte Laura og Carl Aller alt, hvad de ejede. Rub og stub.

Her ses den panteobligation, Carl Aller måtte underskrive. Han forpligtigede sig til at afbetale gælden med 12 rigsdaler om måneden i de tre første måneder, derefter 15 rigsdaler og senere 20 rigsdaler.

Panteobligationens ordlyd følger her:

"Underskrevne Litograf Carl Aller tilstaaer herved ved Overtagelsen af et fotolitografisk Atelier med Tilbehør at være bleven Herr Papirhandler og Litograf Axel E. Aamodt heraf staden skyldig den Sum 505 Rdl. 3 Mk. 8 Sk., hvilke Fem Hundrede og Fem Rigsdaler og 56 Skilling jeg forpligter mig at betale i successive maanedlige Afdrag fra inclusive første April d.A. at regne, saaledes at jeg den første Dag i Maaneden erlægger: 12 (tolv) Rdl. Rm. i hver af de tre første Maaneder, 15 (femten) Rdl. Rm. i hver af de derefter følgende tre Maaneder ogefter disses Udløb 20 (tyve) Rdl. maanedlig

indtil hele Gjælden skadesløst er betalt med Renter, beregnede til fem Procent pro anno, der erlægges af det til enhver Tid skyldige Beløb, samtidigt med Afdragene.

Afdrag og Renter erlægges i Kreditors Forretningslokale eller paa hans Bopæl i

Kjøbenhavn. Udebliver Afdrag eller Renter otte Dage over Forfaldstid, da er det hele eller da resterende Beløb med Renter strax og paa eengang forfalden til skadesløs Betaling. Til Sikkerhed for prompte Opfyldelse af nærværende Forpligtelse giver jeg herved Kreditor første Prioritets Panteret i følgende Meubler og Effekter: 1 Fortepiano, 2 Sophaer, 12 Stole, 1 Divanbord, 1

Spisebord, 2 Senge med dertil hørende Sengklæder, 2 Pillespeile med Konsoller saa og i deres Assurance-sum, idet jeg forpligter mig til at holde de pantsatte Gjenstande til enhver Tid tilbørligt forsikrede, og deponeres Policen hos Kreditor.

I Tilfælde af Søgemaal i Anledning af denne Forskrivning underkaster jeg mig det hurtige Retsforfølgning efter Forordningen af 25. Januar 1828 og erkjender, om Kreditor vælger saadant, Kjøbenhavns Forligskommission og den kongelige Landsover- samt Hof- og Stadsret som rette Værneting i første Instants efter Varsel som til Indenbys Boende uden Hensyn til, hvor jeg maatte bo eller opholde mig.

Kjøbenhavn den 4de April 1873.

Carl Aller

Til Vitterlighed om Underskriftens Ægthed og Daterings Rigtighed

Chr. Schmidt

O. Olsen

Christian Lyngbye

Retsanmærkning om en tinglæst Interessentskabscontract imellem Aller og Svendsen frafaldes

B. Block

ved

Victor Evers."

Retsanmærkningen drejer sig om den virksomhed, Carl Aller og kolle-

Panteobligation

Underkrevne Litograf Carl
 staaer herved ved Overtagelsen af
 litografisk Atelier med Tilhøer
 blivende Herr Papirhandler og Litograf
 C. Aamodt heraf skulde
 505 Rdl 3/4 8p, hvilket Løn Kun-
 sigsdaler og 56 Skilling jeg forpligter
 at betale i successive maaned-
 drag fra inclusive første Op-
 regne, saaledes at jeg den første
 Maanedens erligger: 12 (tolv)
 i hver af de tre første Ma-
 (femten) Rdl Rm. i hver
 følgende tre Maanedes og
 Adskilligt 20 (tyve) Rdl ma-
 til hele Gjælden skulde
 siddet med Renter, beregnet
 Procent pro anno, der er
 til enhver Tid skyldige
 med Afdragene
 Afdrag og Renter erligger
 Forretningslokale eller

A
 23

Denne Obligation er udstedt
 til i Pantebogen den 1. April 1875.
 Løven

i Kjøbenhavn. Udbetaler Afdrag eller Renter
 alle Dage over Forfaldstid, da er det hele eller
 da resterende Beløb med Renter, strax og
 paa engang forfalden til skadesløs Betaling.
 Til Sikkerhed for prompte Opfyldelse af
 nærværende forpligtelse, giver jeg hermed Mit
 dertil første Forbudsord i følgende
 Maader og Effekter: 1 Forbudsord, 2 So-
 phaver 12 Stole, 1 Divanbord, 1 Spejlskab,
 2 Senge med dertil hørende Tingbædder,
 2 Billedspejle med Konsoletter, saa og
 i deres Assurancesum, idet jeg forpligter
 mig til at holde de pantedatte Gjenstande
 til enhver Tid tilbørligt forsikrede, og
 deponeres Politien hos Kreditor.
 Tilfælde af Lødsmaal i Anledning af
 denne Forskrivning underkaster jeg mig
 den hurtige Retssforfælgning efter Forord-
 ning af 25 januar 1828 og erklærer, om
 Jeg dertil vælger saadant. Kjøbenhavn den 1. April
 1875. Løven
 ligskommisionen og den kongelige Lands-
 over, samt Hof og Stadsret som rette
 Værneting i første Instans efter Varsel
 som til Indenrigs-Raadet i den Hensyn-
 til, hvor jeg maa tilbede eller opholde mig.

Kjøbenhavn den 1. April 1875

Carl Allen

Til Vidterlighed om Underkriftens
 Gyldighed og Løvens Gyldighed

Løven

Løven

gaen Svendsen et par år tidligere
 havde oprettet, men som måtte ind-
 stille driften.

De beløb, der er nævnt i panteobli-
 gationen skal læses således: Rdl. =
 Rigsdaler, Rm = Rigsbank Møntfod,
 Mk = Mark, Sk = Skilling. En Rigsdaler
 bestod af 6 Mark, der igen bestod af
 16 Skilling. 1 rigsdaler var altså 96
 skilling. Fra 1. januar 1875 indførtes
 den nye møntfod: 1 krone = 100 øre.

Bedre endnu!

Carl Allers valgsprog

*Det er den samme evige kamp, der ligger bag et ugeblad,
der gerne vil bestræbe sig på at give læserne
det bedste, det smukkeste og det nyeste.
Og det er denne kamp, som for et ugeblad er livet,
glæden og tilfredsstillelsen, når det ser
bestræbelserne lykkedes bedre endnu.*

Laura (1849-1917) og Carl Aller (1845-1926)

*Hvornår har flæbende
mand fanget sejr?*

Claës Aller (1905-1962)

Sådan gik det til

– da Carl Aller fik sin fornemme udmærkelse

Der foreligger en beskrivelse af, hvordan det gik for sig, da Carl Aller i 1869 blev belønnet med H.C. Ørstedes Legat. Skildringen er skrevet af forfatteren Chr. Hetsch, der var en af de tre dommere i den komité, der "aarlig skulde bedømme nye opfindelser, som blev gjort her i landet, og tilkende den værdige Den H.C. Ørstedeske Præmie".

Chr. Hetschs beretning gengives her i datidens sprogbrug:

"En Dag kom en ung Lithograf, som tidligere havde været min Elev i den tekniske Skole, til mig, viste mig et stort, smukt Kobberstik og spurgte, om han ikke kunde få den Ørstedeske Præmie for det.

Jeg oplyste ham om, at Præmien ikke gaves for Kunst, og beklagede, at han havde aftrykt denne udmærkede Kobberplade paa saa tyndt og daarligt Papir.

Ja, svarede han, men for 4 Skilling kan jeg ikke levere bedre Papir, og mere faar jeg ikke pr. Aftryk; det er nemlig udført ved Hjælp af min nye Opfindelse, Fotolithografi. Det er den, jeg mener, der måske kunde præmiebelønnes.

Det Aar havde Komiteen faaet saa mange Anmeldelser om nye Opfindelser, at vi i tre lange Dage maatte tage rundt for at bese dem.

Endelig mente mine Kolleger, at nu vare vi færdige og med en god Samvittighed kunde bekendtgøre, at ingen af Ansøgerne fandtes værdige til Præmien.

Jeg maatte da erindre d'Hrr. om, at der endnu stod tilbage for os at se på Lithografens nye Opfindelse.

En ældre Polytekniker, bekendt Fabrikant og selv Opfinder, som var Medlem af Komiteen, svarede mig:

Har De lyst til at blive holdt for Nar, saa vær saa god! Tag De derud. Jeg er for gammel til at tro paa den Slags Ting.

Det hele er naturligvis noget Vrøvl!

Men min anden Kollega mente ligesom jeg, at vi vare nødt til alle at tage ud til Opfinderen og se, om det var noget "Vrøvl" eller ej. Vi mødte alt-saa næste Dag hos Opfinderen, der boede udenfor Byen. Han var ikke forberedt på vort Komme; han stod og gravede i sin Have. Op ad en smal

Trappe førtes vi og kom ind i et lille Kvistkammer med smaa Ruder".

Det har nok vakt opsigt i den landlige Odinsgade, da hestevognen med de tre høje herrer rullede op foran det lille hus bag rosenbuske og lavendelhække. De tre var selve direktøren for Polyteknisk Lærestanstalt, etatsråd og professor C.G. Hummel, fabrikant L. Frænckel og Chr. Hetsch, som både var arkitekturmaler, dekorationsmaler, teatermaler og lærer ved Teknisk Skole.

Heroppe i det lille, halvblændede rum, Carl Allers alkymistværksted, den historiske kvist i Odinsgade, kom de på en måde – som det skrives i en folder fra Aller i 1995, på Carl Allers 150-års dag – til at stå som faddere ved fotolithografiens vugge.

Chr. Hetsch fortsætter:

"Han viste os en Mængde Kobberstik og bad os vælge ud, hvilket der skulle kopieres.

Jeg valgte det vanskeligste og bedst stukne.

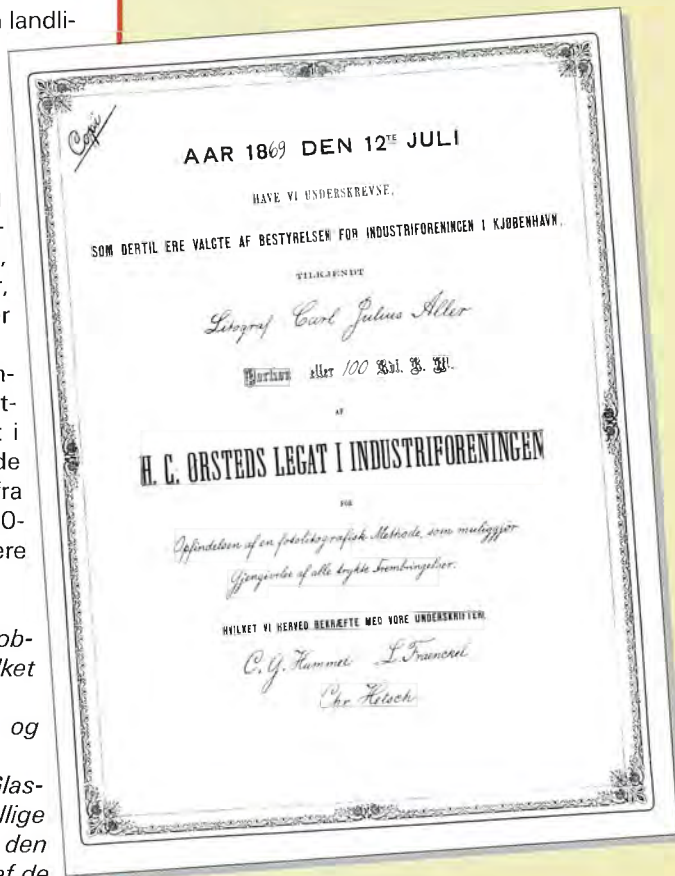
Medens han indgned sin Glasplade med Indholdet af forskellige Flasker, blev han udspurgt af den gamle Polytekniker. For hvert af de hurtige og bestemte Svar, Opfinderen gav, viste den Gamles Ansigt større og større Forundring.

Efter at Pladen i kort Tid havde dækket Kobberstikket og havde været udsat for det tarvelige Lys fra det lille Vindue, var den færdig til et Aftryk – og det blev et udmærket Aftryk, som i høj Grad vakte vor Forbavselse.

Vi kørte tilbage til Industriforeningen og tilkendte enstemmigt den unge Mand H.C. Ørstedes Præmie."

Denne avisartikel skrev Chr. Hetsch i 1894, 25 år efter at tildragelsen fandt sted.

Opfindelsen betød, at Carl Aller nu ved hjælp af fotografi kunne gengive kobbertryk og pennetegninger i sten-tryk, hvilket blev en del af det fundament, hvorpå Aller-koncernen blev bygget. Den koncern, som han grundlagde fire år efter at have modtaget den flotte hæder.

Carl Aller blev hædret med H.C. Ørstedes legat i 1869

Baggrunden for hæderen var "Opfindelsen af en fotolithografisk Methode, som muliggjør Gjengivelse af alle trykte Frembringelser." Med den nye metode kunne Carl Aller f.eks. gengive pengesedler. Ingen i Den Danske Nationalbanks ledelse kunne se, at hans her viste pengeseddel ikke var ægte

Her begyndte det

Det var stadig vinter i Danmark, men foråret lå lige om hjørnet, da 28-årige Carl Aller fredag den 4. april 1873 kækt trådte ind i bygningen Holmens Kanal 7 midt i kongens København. Han kom for at tage mål af den etage helt oppe under loftet, han netop havde underskrevet lejekontrakt på. Her skulle den trykkerivirksomhed, han havde drømt om i årevis, etableres.

Forud lå mange natlige drøftelser med hans kone, Laura. Parret var blevet gift halvandet år i forvejen og havde en nyfødt søn, Axel. Få år tidligere var det gået galt for den unge Carl Al-

ler, da han sammen med en ven, prøvede sig som selvstændig. De måtte lukke virksomheden efter kort tid.

Nu var den første – og mest skelsættende – beslutning taget i det, der senere skulle blive Aller-koncernens historie.

Det er for meget sagt, at Carl Aller havde fået ben under eget bord. Tværtimod. For at kunne realisere sine ambitiøse planer, havde ægteparret måttet pantsætte alt, hvad de ejede: et piano, 2 sofaer, 12 stole, et bord og to senge med sengeklæder.

Pantsætningen af bohavet, alt, hvad de unge mennesker ejede, indbragte den nette sum af 505 rigsdaler, tre mark og otte skilling. Det svarer til 55.373 danske kroner og 49 øre i vore dages penge. For dette pantsatte beløb grundlagdes det foretagende, der allerede i løbet af de næste ti

Holmens Kanal 7. Laura og Carl Aller indrettede sig med virksomhed og bolig lige under tagetagen. Bygningen støder op til Det Kgl. Teater

Her begyndte det hele. Den 4. april 1873 lejede Carl Aller disse lokaler, hvor han indrettede trykkeri og lejlighed til familien, hvis bohæve han havde pantsat. I dag har Det Kgl. Teater, som det fremgår af billedet, systue i Allers første trykkeri

keriet var det nødvendige værktøj. Det var ikke dagblad, han ville lave. Han tænkte på ugeblade.

Den nye start som leverandør af stentryk var ikke problemfri, men det lykkedes at få kunder i nødvendigt omfang. I de sene nattetimer syslede ægteparret med deres planer om et ugeblad. Laura Aller, som dels havde en stærk, poetisk åre dels var praktisk anlagt, havde gennem længere tid sendt stikbreve til veninder med symønstre og hæklopskrifter. De var meget populære, og herfra udvikledes det blad, som blev til Nordisk Mønster-Tidende, i dag Femina og KK. Allerede i bladnavnet slog ægteparret fast, at de ikke kun tænkte på at udgive blad i Danmark, men i hele Norden.

Det første nummer af Nordisk Mønster-Tidende kom på gaden ni måneder efter lejekontraktens underskrivelse, den 7. januar 1874. Et passende oplag sendtes fra starten til Sverige og Norge.

Og nu tog tingene hastigt form. Aller-koncernen er i dag kendt for at kunne tage hurtige beslutninger. Det må være en god arv fra stifteren. Tænk på, hvor mange skelsættende beslutninger den mand har taget i de næsten 50 år, han var aktiv i virksomheden. Byggeri på byggeri, nye blade, nye virksomheder, nye maskiner. Det hele gik så ufatteligt hurtigt i disse år.

Kort efter lanceringen af Nordisk Mønster-Tidende blev forholdene under loftet i Holmens Kanal for trange. Nye lokaler blevet lejet – denne gang klogeligt nok med forkøbsret – i Blågårdsgade på Nørrebro. Det lå næsten uden for hovedstaden, og i hvert fald så langt væk fra bymidten, at ægteparret besluttede at etablere et salgskontor midt i byen, i Pilestræde.

Der var nu to sønner i familien – Valdemar havde meldt sin ankomst i 1875 – og Carl Aller gik med planer om en familieførøgelse også i firmaet. Virksomheden havde et væld af gode kunder, strækkende sig fra en Billed Bibel, udgivet af forlaget Meyer og

Det vakte opsigt, at Allers illustrerede Konversationsleksikon (1. udgave 1892-1899, 2. udvidede udgave 1906-1910) kom med farvebilleder. Her er et udsnit af Amerika-kortet i farver – og et blåtræ. Det sidste dog trykt i sort

Der kom jævnligt nye produkter fra Carl Allers Etablissement. Og så musikelskere blev der tænkt på

år skulle gøre ægteparret så velhavende, at de kunne købe den statelige ejendom Sophienholm uden for København som sommerbolig – og sikre sig egen salonvogn, der ad jernbanen bragte familien til de årlige sommerophold i Menton ved den franske rivierakyst.

At de beskedne forhold øverst oppe på Holmens Kanal 7 – hvor Det Kgl. Teater i dag har systue – skulle blive efterfulgt af en endeløs række af byggerier i Danmark, Sverige og Norge, kunne ægteparret næppe forestille sig, selv om de allerede fra starten var endog meget fremsynede på mange områder.

Carl Aller var omsider blevet selvstændig. Men han havde en plan, han allerede som 15-årig tog beslutning om, og som hans kone varmt bakkede op. Han ville være bladudgiver. Tryk-

Laura og Carl Aller. Et lykkeligt, ungt ægtepar, som tilsyneladende her var klar over, at deres livsværk var kommet for at blive

Trier, til datidens slemme, satiriske ugeblad *Ravnen*. Sidstnævnte blad lagde beslag på hele maskinparken hver fredag, så den dag blev der ikke serveret middagsmad. Det var der simpelthen ikke tid til.

Og Carl Aller barslede altså med en ny idé.

Efter mange nætters spekuleren frem og tilbage faldt brikkerne omsider på plads. I en sen nat listede han forbi de sovende børn og fandt frem til Lauras seng, vækkede hende og satte hende ind i planerne for det nye projekt: *Illustreret Familie Journal*.

– Kan du ved siden af alt det andet,

du har at gøre, også samle stof til sådan et blad, der henvender sig til hele familien? spurgte han spændt.

Det mente Laura godt, hun kunne, og det gjorde hun så.

Første nummer af *Illustreret Familie Journal* udkom den 7. januar 1877 – næsten på dagen tre år efter, at Nor-

disk Mønster-Tidende var blevet lanceret. Det gik stærkt straks fra starten. Abonnenterne væltede ind.

Det er kendetegnende for konceren, at man ved, hvem Familie Journalens første abonnent var. Madam Henriette Pelt, bladkone og altmulig-dame i virksomheden, solgte det allerførste eksemplar til værtshusholderen, madam Svendsen, som boede i forhuset til Blågårdsgade 32.

Tre måneder efter starten meldte hoffet sig også som abonnent. Kong Christian den IX ville gerne have to eksemplarer af bladet leveret hver uge. Hoffet fik årgangene indbundet med kongens monogram på forsiden. Eksemplarer af disse indbundne årgange er nu i Michael B. Allers varetægt i Allers bibliotek. Det danske hof sendte dem som en hilsen til bladhuset, da Allers blade igen begyndte at udkomme efter sidste verdenskrig. Kort før befrielsen i 1945 var virksomheden blevet lagt i ruiner af en nazistisk terrorgruppe.

23 dage efter, at det kongelige abonnement – og talrige andre abonnementer – var indløbet, fik den unge virksomhed sit første tekniske problem. Et luksusproblem, men alvorligt nok. Manden der trak trykmaskinen, måtte give fortabt. Arbejdet kunne simpelthen ikke gå hurtigt nok.

Den første større tekniske investering blev foretaget. En gasmaskine, Gaspeter, blev installeret i Blågårdsgade. Med remme og snoretræk under loftet sørgede den for at holde maskineriet i gang. En ny hurtigpresse blev bestilt til levering i september.

I Blågårdsgade var trykkeriet etableret i en gammel hestestald, og familien havde indrettet sig i en beskedent treværelses lejlighed. I trykkeriet kom det hurtigt til at knibe med pladsen.

Vi er inde i de hurtige beslutningers første fase. Firmaet var endnu ikke fem år gammelt. Den røde ejendom i Blågårdsgade blev købt. Det samme blev nabogrunden, hvor Carl Aller opførte en ny, gul trykkeribygning. Nu havde han både Røde Trykkeri og Gule Trykkeri. Samtidig blev vogn-

parken, en trækvogn, udvidet med en hest og hestevogn.

Et korps af bladkoner bragte blade- ne ud i hovedstaden, men hurtigt udvidedes distributionsnettet til at omfatte hele kongeriget. Også fra Sverige og Norge meldte abonnenter sig i stort tal. I begyndelsen af firserne var det derfor nødvendigt at træffe aftaler med trykkerier i Helsingborg, som byen stavedes dengang, og i Christiania, datidens navn for den norske hovedstad. Som underleverandører stod de for trykning og distribution af bladene.

Der var tilsyneladende ingen grænser for Laura og Carl Allers idérigdom. Ved siden af de to ugeblade udsendte de et væld af andre publikationer. Blandt de første er Romanbiblioteket. Størst af alle var Allers illustrerede Konversationsleksikon, der blev et skattet opslagsværk i mange skandinaviske hjem.

Det imponerende opslagsværk var redigeret af dr. Georg Lütken, som også redigerede en fremmedordbog og Skandinavians første lægebog, Med Lægen som Husven, der også blev udgivet af den driftige Carl Aller. Han brugte i øvrigt bogen som gave til personer, som på en eller anden måde havde hjulpet virksomheden.

På hjemmefronten var familien blevet forøget med døtrene Rigmor og Ragna, som kom til verden 1886 og 1889.

Det gudfrygtige ægtepar lagde stor vægt på, at der skulle være tid til at hygge sig i familiens skød med musik, højtlesning og sanglege. Denne tradition har holdt sig gennem slægtled efter slægtled. I vore dages 4. og 5. led af familien Aller holder man fast ved, at der også skal være tid til at lege og til at have det festligt.

Den flotte blyglasrude i hall'en i Aller-hovedkvarteret i Valby er en gave fra glarmester Kaj Sckotz efter indflytningen i den nye bygning. Det var sikkert samme glarmester, som sørgede for glas til alle naboejendommene, da en tysk terrorgruppe under krigen sprængte Aller i luften. Motivet viser Carl Aller ved den første håndtrukne trykpresse. Efter lanceringen af Illustreret Familie Journal måtte manden ved hjulet give op. Han kunne ikke følge med. I stedet installeredes en gasmotor, der kunne høres i hele kvarteret

Et stærkt ægtepar

Det var på mange måder et meget usædvanligt ægtepar, som stod bag oprettelsen af den virksomhed, hvis 125-års jubilæum vi i dag kan fejre: Laura og Carl Julius Aller. Deres livsholdning har præget de efterfølgende slægtled – og virksomheden gennem alle årene.

Da grundstenen blev lagt til det, der udviklede sig til Skandinaviens største ugebladsvirksomhed, var Carl Aller 28 år og hans kone 24. Danmark var da stadig præget af nederlaget i krigen mod Preussen-Østrig 1864 og de efterfølgende store landafståelser i Sønderjylland.

Landsbyen Aller ved Christiansfeld, hvorfra familien stammede, ligger i det område af Sønderjylland, der blev annekteret af fjenden mod syd. Carl

Aller nåede lykkeligtvis at opleve den store dag i 1920, da Sønderjylland genforenedes med Danmark efter 56 års adskillelse.

Carl Aller var søn af brændevinsbrænder Christian Aller og sønnesøn af en dengang meget kendt ølbrygger og brændevinsbrænder, Jens Hansen Aller. Han var via militærtjeneste ved Fynske Dragonregiment havnet i København, hvor han stod vagt for kongen. Stavnsmådet var netop ophævet, så han valgte at blive i hovedstaden, og det var ham, der tog bynavnet Aller som slægtsnavn.

Bedstefaderen blev en holden mand. I Store Kongensgade 110, hvor brænderi og bryggeri lå, holdt han køer i baghuset, oppe under taget – på anden sal om vinteren! Det var praktisk, for køerne spiste affaldet fra produktionen. Jens Hansen Aller ejede enorme græsningsarealer på det, der nu er Nørrebro. Valdemar Aller har i notater fortalt, at "området strakte sig fra Ødums Mølle (Nørrebros Runddel) til Marienlyst (Vibenhushuset Runddel) – og lige så langt udad".

Ved Jens Hansen Allers død overtog Carls far, Christian, Bryggergården og begyndte som en af de første bebyggelsen af Nørrebro. Allersgade ved Nørrebros Runddel har fået navn som en hyldest til familiens initiativ.

Carl Aller var kun syv år, da han i 1852 mistede sin far, hans mor var 46 år. Bryggeriet og de store jordarealer blev solgt, og familien – Carl er den yngste af syv – flyttede ind i en efter datidens forhold meget moderne villa i Odinsgade, der blev midtpunkt for mange unge og ældre i nabolaget – også for naboens datter, Laura Biering, som kom fra et godt, borgerligt middelklassehjem. Hendes far, som da var død, havde drevet en større urtekræmmervirksomhed.

Laura viste sig tidligt i besiddelse af en lyrisk åre. Hun samlede historier og spændende beretninger. Et par gange om ugen læste den spinkle pige op for vennerne.

Allerede som 14-15-årig besluttede Carl Aller sig for, at han ville være bladudgiver. Han kom i lære som litograf. I den sparsomme fritid arbejdede han med kemikalier og andet på sit værelse for at løse et teknisk problem, han var besat af.

Hans eksperimenter resulterede 1869 i en skelsættende opfindelse – nemlig en metode, der ved hjælp af fotografi kunne gengive kobbertryk og pennetegninger i stentryk. Opfindelsen resulterede i, at han samme år hædredes med H.C. Ørstedes Legat på 100 rigsdaler, ca. 10.000 kr. i vore penge.

Den Danske Nationalbank ville på baggrund af den nye opfindelse gerne knytte den unge mand til sig. Banken gav ham en 5-rigsdaler-seddel og bad ham trykke kopier af den i sin nye teknik. Få dage senere afleverede den unge Carl ti pengesedler til banken. Ingen i direktionen kunne se, hvilken seddel der var "deres egen". Carl Aller sagde dog fortsat nej tak til et tilbud om at overtage trykningen af landets pengesedler.

Han ville trykke sine egne "pengesedler". Ugeblade.

Carl Aller var 20 år, da han blev udlært som litograf hos C.F. Aamonts Litografiske Etablissement. Samme år blev han førstemand i etableringen. I mellemtiden havde han fundet sammen med naboens datter i Odinsgade, Laura. De blev gift seks år efter, at han havde fået svendebrev.

Med hjertelig Tak for den af Dem udviste Velvilje overfor Illustreret Familie-Journal tillader jeg mig herved at tilstille Dem dette Expl. af Lægen som Husven. Ærbødigst Carl Aller.

Carl Aller

Brev fra udgiveren: "Med hjertelig Tak for den af Dem udviste Velvilje overfor Illustreret Familie-Journal tillader jeg mig herved at tilstille Dem dette Expl. af Lægen som Husven. Ærbødigst Carl Aller." Den slags hilsener blev der sendt mange af. Lægebogen var en sensation – og meget kærligkommen

Firmaets stifter tog dette billede af sig selv, et år efter at han havde grundlagt Carl Allers Etablissement. Optagelsen var et led i hans utallige eksperimenter. Billedet blev brugt til forsøg med lystryk. Det hævdes, at Carl Aller under optagelsen her sad bomstille i en stiv klokke-tid. Så lang var eksponeringstiden!

Laura og Carl Aller i en hyggestund i deres seneste år på Sophienholm. De sidder i den cirkelrunde sofa, der nu står ved indgangen til direktionens afdeling på femte sal i Valby

Grundlæggerne af Carl Allers Etablissement, Laura og Carl Aller, holder ved hovedindgangen i Valby stadig øje med, hvem der gæster virksomheden. Det store bronzerelief er en gave fra medarbejderne og udført af billedhuggeren Poul Søndergaard. Det en meter høje relief blev afsløret ved en enkel højtidelighed 17. juni 1947.

Laura og Carl Aller som de tager sig ud i bestyrelsens mødelokale, Salen, på Carl Allers Etablissement A/S

Billederne er malt af malerinden I. Borchsenius i 1958 og 1959

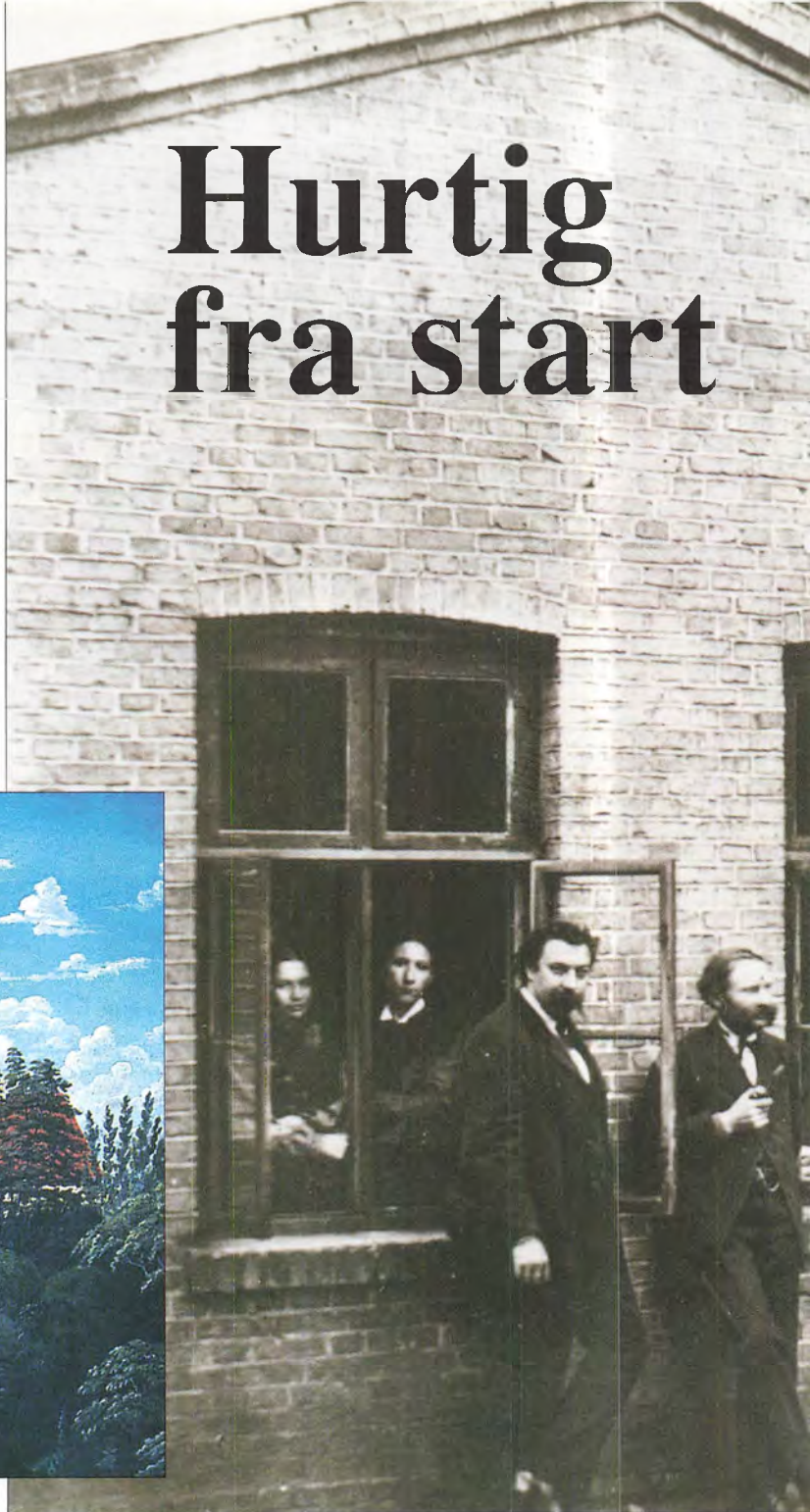

I dette smukke bindingsværkshus, Klosterstræde 15 i København, blev Carl Aller født 1845. Huset ligger der stadig, men det er næppe på grund af Aller-jubilæet, det nu er under restaurering

Hurtig fra start

Huset i Odinsgade, København, hvor Carl Aller voksede op, efter at han havde mistet sin far. Huset blev et samlingssted for kvarterets unge og ældre. Maleriet her er malt af Carls bror, cand.theol. Peter Aller. Billedet nederst viser, hvor ondt man siden har behandlet den lyse plet i Odinsgade

Udviklingen gik ekstremt hurtigt i det nystiftede Carl Allers Etablissement. Store og små kunder strømmede til trykkeriet, men det var først og fremmest produktionen af de stigende ugebladsoplæg, der ustandselig gjorde det nødvendigt med mere plads, flere maskiner – og en øget mandskabsstyrke.

Der var god gang i Nordisk Mønster-Tidende, men der kom yderligere vind i sejlene efter den 7. januar 1877, da første nummer af Illustreret Familie-Journal udsendtes. Det blev hurtigt bladet, alle skulle læse og lige

så hurtigt slået fast, at Allers to blade var kommet for at blive, og at det er Illustreret Familie-Journal, der er den kommende, store succes.

Det kunne ikke mærkes på Carl Allers utrolige energi, at hans helbred ikke var det allerbedste, selv om han var en høj, kraftig mand. Hans bryst var svageligt. Desuden led han ofte af mavetilfælde, der kunne sprede ængstelse i familien, når angrebene kom.

På bryllupsaftenen den 20. oktober 1871 blev han ramt af et grimt mavetilfælde. Der gik bud til nærme-

Carl Aller må have været pavestolt, da han, antagelig i 1878-79, tog dette historiske billede af sin stab foran Det Røde Trykkeri i Blaagaardsgade. Bygningen er en ombygget hestestald. Fra venstre to såkaldte punktérpiger fra trykkeriet, fotograf Andersen, sætter Kyhn, endnu en punktérpige, Anna Zimmermann, plejedatter af Laura og Carl Aller. I døren står Laura Aller og yderst til højre stentrykker Tverskov

Carl Allers bedstefar rådede over vældige områder på det, der nu er bydelen Nørrebro i København. Carls far var med til at sætte gang i byggeriet af det nyvundne land, efter at de forhadte volde, som bremsede Københavns udvikling, endelig var faldet. Familien Allers indsats blev belønnet med, at Nørrebro fik en Allersgade

Her startede eventyret for alvor. Blaagaardsgade i København, som den ser ud i dag. Det var her Laura og Carl Aller fik sikkerhed for, at de havde ramt rigtigt med deres blad- og bogudgivelser. Det var her, de penge blev tjent, der gav grundlaget for tigerspringet til Sverige, til Norge og – til Valby. Baghuset bag den gule bygning rummede Røde Trykkeri. Hvor den blå bygning på billedet nu ligger, opførte Carl Aller Gule Trykkeri

ste læge. Det var Nørrebros kommune- og fattiglæge Peter Eberling. Det er kendetegnende for Carl Aller, at sygebesøget førte til et nært venskab mellem familien Aller og familien Eberling.

Carl Aller formåede at holde sin sygdom i ave – han blev over 80 år – og i virksomheden fortsatte fremgangen med fuld fart. Salget af Illustreret Familie-Journal steg til uanede højder. Først og fremmest i Danmark, men også i Norge og Sverige. Bladet havde nye overraskelser og ideer til læserne uge efter uge. Det var slet og

ret en guldmine, ægteparret Aller her havde fundet.

Der var tilsyneladende ingen ende på deres iderigdom og iver. Nye skibe blev ustandselig sat i søen. Den faste pengestrøm til Aller var begyndt at flyde og blev sat i system, så der var råd til nye udvidelser og eksperimenter. Men Illustreret Familie-Journal var flagskibet og holdt denne position i næsten 120 år. Bladet har i hele sin levetid kun haft fem chefredaktører: Laura Aller, Valdemar Aller, Mogens Aller, Aage Grauballe og den nuværende, Anker Svendsen-Tune.

Til Abonnenterne.

Som endelig Redegjærelse for Anvendelsen af det ved Salget af Extra-Numret af Tilføjelse, Familiet-Journal, „For de Arbejdsløse“, indkomne Beløb, tillader jeg mig hermed at oplyse:

Der indkom ved Salg og Overbetaling i Sagens Interesse for 308 Nr. à 10 Øre, ialt 4.223 Kr. 22 Øre. og 11.600 Nr. à 25 Øre,

altjaa i Gjennemsnit pr. Nummer
ca. 35 Øre.)

Fra ovenstående Beløb fragit
til Budelon 311 Kr. 12 Øre.
Summa 3912 Kr. 10 Øre.

for hvilke 3.912 Kr. 10 Øre der er udbetalt:

23. Marts, 1.000 Stk. Rugbrød.	
26. 400	
31. 400	
1. April, 400	
2. 400	
3. 400	
5. 400	
6. 400	
7. 400	
8. 400	
9. 400	
10. 400	
12. 400	
13. 400	
14. 400	
15. 400	
16. 400	
17. 400	
19. 400	
20. 400	
21. 400	
24. 400	

alt 10.000 Stk. 8 Pbd. Rugbrød.
(leveret fra Kristineberg Brødfabrikker for 38 Øre Stk.) 3.800 Kr.

Samt Contant til Hjøbenhavns
Understøttelsesforening til Udbetaling
blandt Arbejdsløse 112 Kr. 10 Øre.

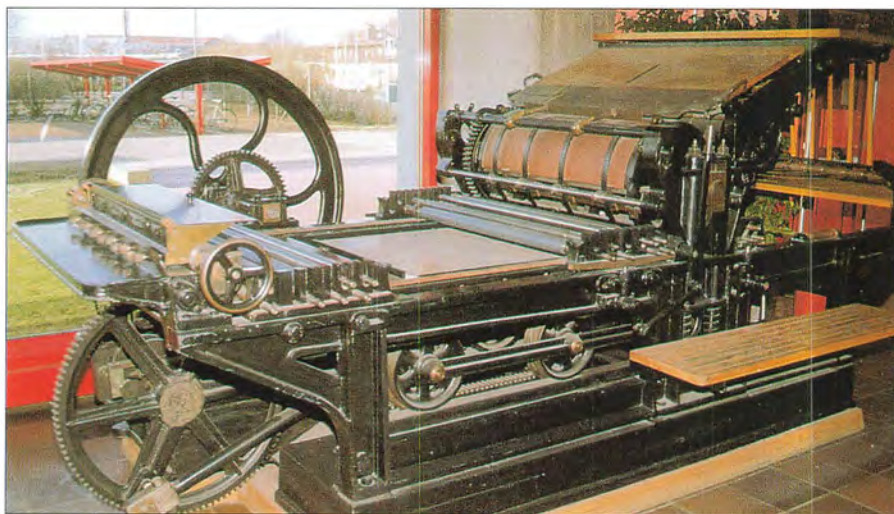
Summa 3.912 Kr. 10 Øre.

og aflægger jeg hermed min hjerteligste Tak for den store
Tilføjelse, der faaet fra Forfattere og Kunstnere, som fra
Abonnenterne er bleven ydet Foretagendet.

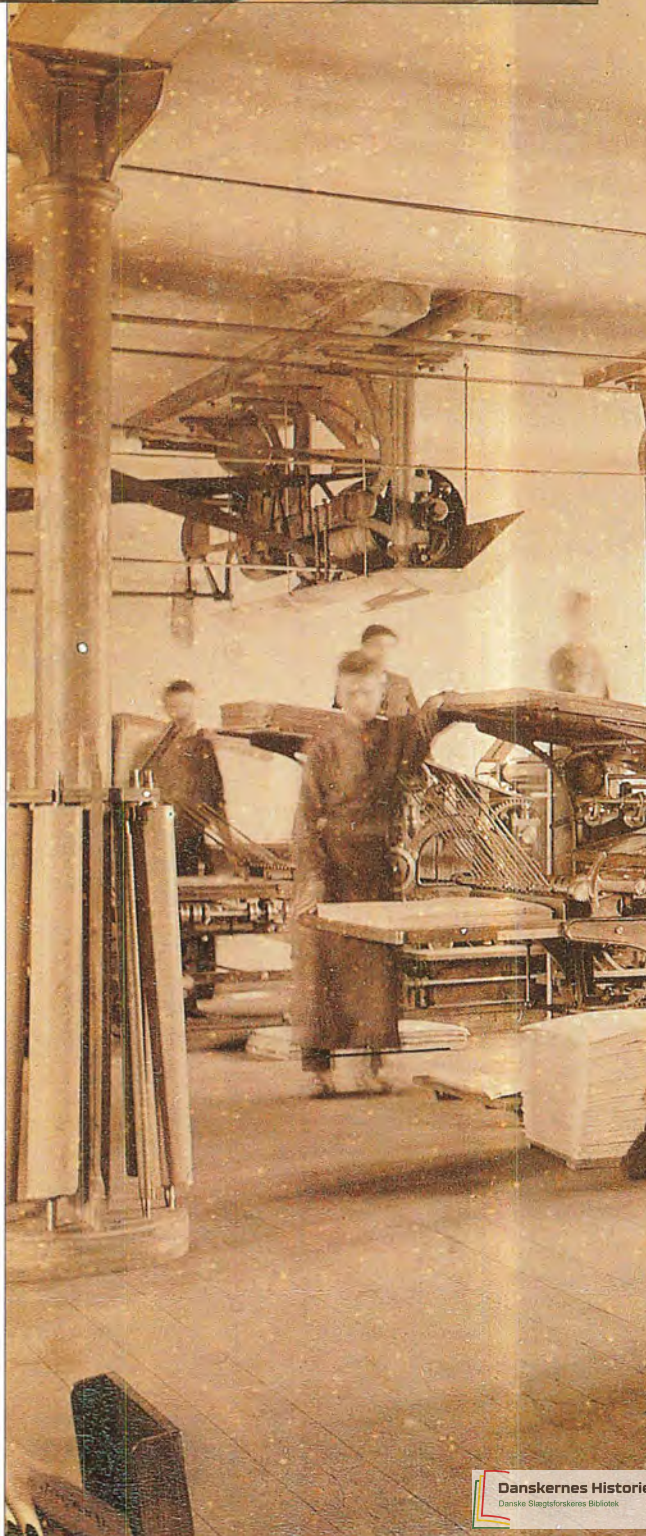
Respektfuldt
Carl Aller.

Laura og Carl Aller var som nævnt meget socialt bevidste. Med jævne mellemrum udgav de særnumre, hvis indtægter tilfaldt arbejdsløse eller andre mennesker i nød. Dette inserat fra Illustreret Familiet-Journal viser, hvor beskedent forlæggeren redegjorde for, hvordan de indkomne penge var blevet anvendt. Der var indkøbt 10.000 stk. rugbrød a 4 pund (2 kg), og endda var der et beløb til de arbejdsløse

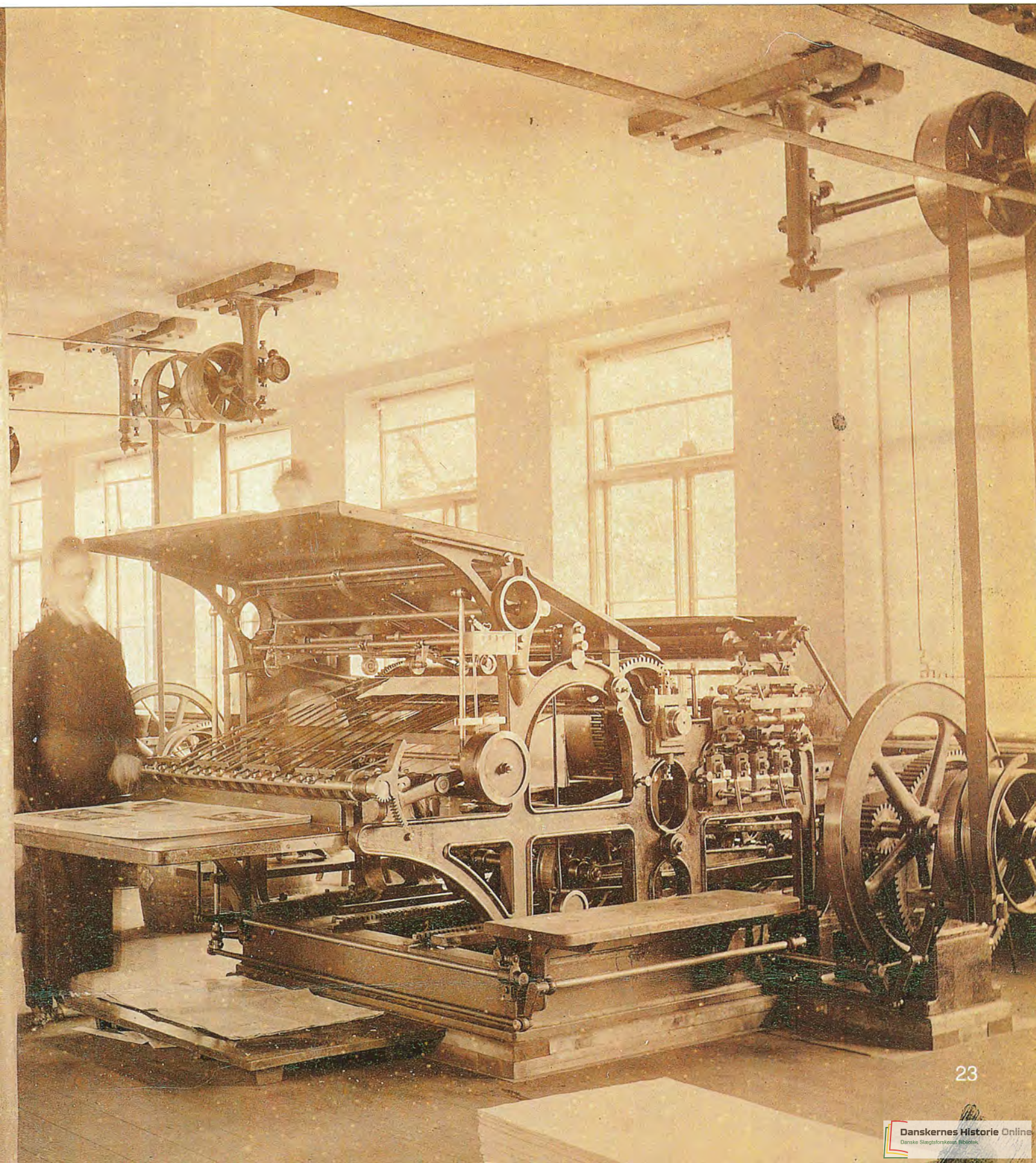
Laura og Carl Aller
som de så ud,
da de begyndte
at realisere
deres drømme.

Det var denne sten-trykspresse, der i Blaagaardsgade klarede den hårde belastning i 1877-85. Den trofaste gamle trykspresse har stået udstillet i Svensk Allers administrationsbygning i Helsingborg. Den er netop før jubilæet flyttet til Aller Press i Valby, hvor den snart vil komme til at trykke igen. På nederste billede ses en lignende trykspresse, som den tog sig ud, da den aftjente sin værnepligt i Røde Trykkeri, Blaagaardsgade

Det var mig, der klarede det hele

Den første tid i Blaagaardsgade

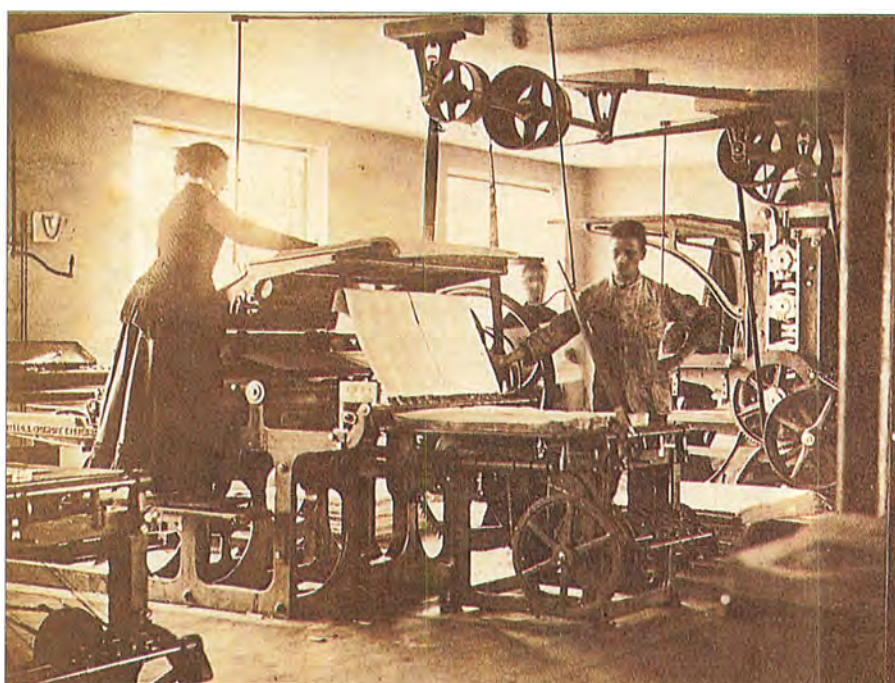
Billedet her er fra Røde Trykkeris fjerde sal i Blaagaardsgade 1886. I atelieret sidder xylograferne på rad og række under tagvinduerne til højre

Falsesalen i Røde Trykkeri. Her falsede damerne arkene i hånden. Til højre ses datidens skæremaskine

Rigtig fart over feltet og måske mindre støj kom der, da Aller 1886 installerede sin første dampmaskine i Blaagaardsgade. Et nyt, stort – og kostbart – teknisk tigerspring

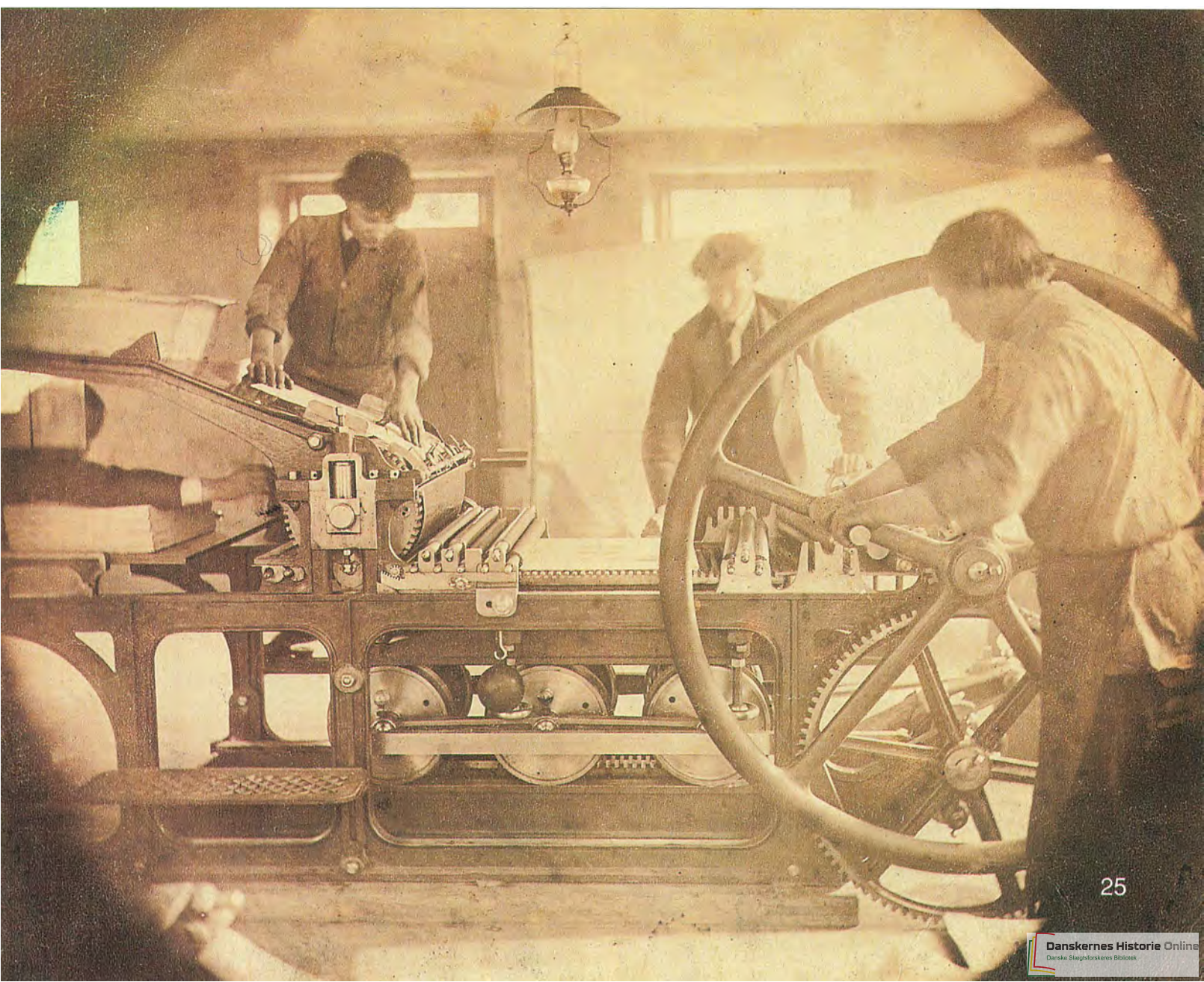
Tidligere – i 1877 – havde man en gasmaskine – Gaspeter – der med remtræk under loftet klarede det slidssomme job ved svinghjulet. Gasmaskinen larmede, så det kunne høres i hele kvarteret

Det var fyrbøderne Børge Larsen og Hans Petersen, som sørgede for, at der var ild under kedlen i 1901

Kort efter lanceringen af Illustreret Familie-Journal måtte manden ved svinghjulet, som trak Carl Allers første trykpresse, give op. Han kunne simpelthen ikke følge med. Denne trykpresse blev totalt beskadiget, da Aller blev sprængt i luften af tyske håndlangere under anden verdenskrig ↓

De første medarbejdere

*Falsesalen i
Røde Trykkeri,
tredje sal.
Året er 1902.
Ved hæftema-
skinen med
front mod
kameraet ses
madam Pelt*

*Det samlede
personale på
Carl Allers Etab-
lissement i 1892
– 19 år efter at
virksomheden
begyndte med
bare fire. Billedet
er taget foran
Røde Trykkeri*

Nordisk Mønster-Tidende,
Journal for Dame-Haandarbejde, udg. 2 Gange
maanedlig. Pris 24 Skill. pr. Kvartal. Gratis
medfølger hvert 4de Kvartal et stort, værdifuldt
Kobberstiks Præmieblad. Det første Nr. er til Ef-
tersyn, og Subskription modtager A. Schnipp.

Så beskedent blev der i aviserne
avteret for det første nummer
af Nordisk Mønster-Tidende.
Annoncen er fra Helsingør Avis

Carl Allers læremester, Carl
Frederik Aamodt, døde i 1865,
før Carl var udlært. Aamodts bror,
Axel Emil Aamodt, overtog firmaet
– og lærlingen. De blev gode
venner og Aamodt hjalp Carl Aller
i gang, da han ville begynde for
sig selv. Laura og Carl takkede
herfor ved at opkalde deres første
søn efter deres velgører

Et billede fra
Svensk Aller 1902.
Indstikning
foregik manuelt

Stentrykker
Victor Tverskov
og Henriette Pelt
(madam Pelt)
fotograferet i for-
bindelse med
Illustreret Familie-
Journal 25-års
jubilæum i 1901.
De kunne selv
fejre jubilæum
omtrent sam-
tidig. Madam
Pelt solgte i
øvrigt det første
abonnement på
Illustreret Fami-
lie-Journal – til
madam Svend-
sen i forhuset

**Så mange
er vi i dag**

1. januar 1998 – ved ind-
gangen til jubilæumsåret
– var vi i alt 2078 ansat-
te på Allers virksomhe-
der i Danmark, Sverige,
Norge og Finland

Rengøringsholdet rykker

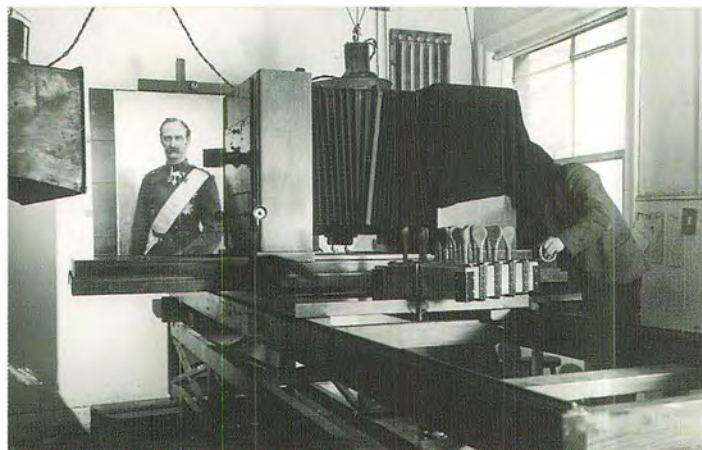

1901: De gjorde rent på virksomheden i Blaagaardsgade. Lederen af rengøringen, der sidder ved gulvspanden, hed aldrig andet end Kontrollen

Fotograf Thomsen er ved at forberede optagelsen til et af de store, elegante og meget populære kunstbilag, der jævnligt fulgte med bladene både i Danmark, Norge og Sverige

Kundeekspeditionen på første sal i Røde Trykkeri. Den nye abonnent(?) har ærbødigt lagt sin bløde hat på skranken

ud

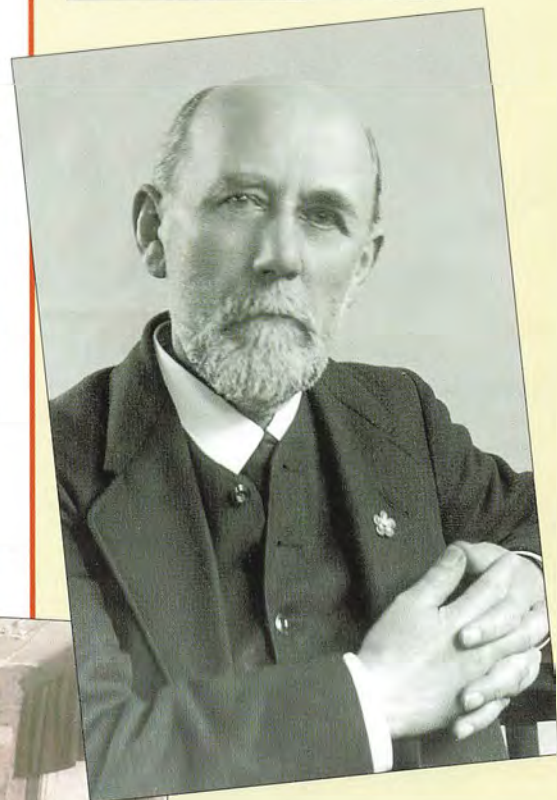

Indkøbsafdelingen omkring århundredskiftet

Den samlede stab i annonceafdelingen, der fik navnet Union, omkring århundredskiftet. En af medarbejderne blev i øvrigt afskediget for dyremishandling. Den slags tolererede hverken Laura eller Carl Aller

40 år efter grundlæggelsen måtte virksomheden foretage en meget bekostelig, teknisk omlægning. Det skete, da man valgte at gå fra gotisk skrift til de latinske bogstaver. Alle typer skulle skiftes ud. Omlægningen blev foretaget den 2. oktober 1913. Fra den ene uge til den anden skiftede de to blade skrift fra den gotiske til den – i hvert fald for os i dag – mere læservenlige latinske skrift. Nogle annoncer var før 1913 blevet bragt med latinske bogstaver.

Manden

Kontorchef Andreas Hansen var en af de første, Carl Aller ansatte i en betroet stilling. Kontorchefen virkede i firmaet gennem 50 år. Af alle blev han slet og ret kaldt Manden

To svenske kulturpersonligheder, forfatterne Harry Martinson og Jan Myrdal, har erklæret, at de fik deres læsefærdighed gennem studium af Allers Familj-Journal

Med på noderne

En svensk markedsføringsidé fra omkring 1885, hvor man viser det samlede oplag af bladene. Til venstre 4000 eksemplarer af Allers Familj-Journal og til højre 1800 af Allers Mönster-Tidning. Den slags bliver det svært at lave omkring 125-års jubilæet

Fastelavnsfesten hos Aller var en begivenhed, der blev set hen til. Her er udklædte medarbejdere i gang med at slå katten af tønden. Scenen er gården i Blaagaards-gade den 23. februar 1903. Fest og farver har lige siden været med til at præge virksomheden

Jubilæumssceneriet er det samme, som man kan se i vor tid. I hvert fald hos Aller Press A/S i København. Her er det stentrykker Victor Tverskov (ved gavebordet), som fejres på sin 25-års jubilæumsdag den 15. december 1902. Carl Aller overrakte Tverskov en flot – og tyk – bog. Den bestod af lutter 10-kronesedler. 1000 kr. i alt! Yderst til højre madam Pelt og Axel Allers kone Emma. Siden er der holdt et enormt antal af den slags jubilæumsarrangementer i virksomheden

Den samlede transportsektion i Danmark bestod i 1901 af en hestevogn, en cykel og en skubbekærre. Hestene, Tulle og Lise, gjorde i øvrigt kun tjeneste i firmaet om vinteren. Om sommeren flyttede de med familien Aller til landstedet Sophienholm, som Carl Aller købte i 1883

Moderne markedsføring anno 1906. Billedet blev brugt i en landsdækkende reklamekampagne, der fastslog, at der i Illustreret Familie-Journal med de mange tillæg virkelig var læsestof til hele familien. Ideen var tidligere blevet brugt i Sverige (lille billede). Da var der ikke så mange tillæg. Derfor var familien mindre

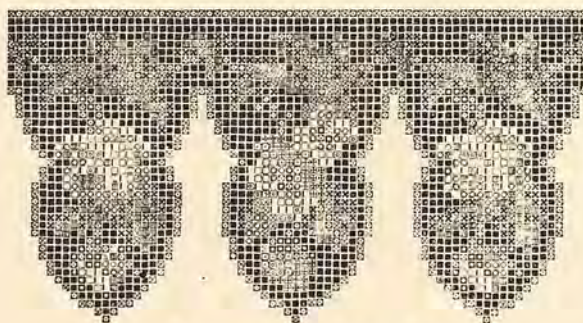
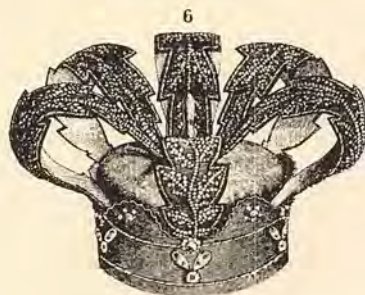
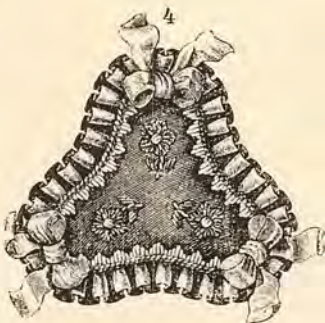
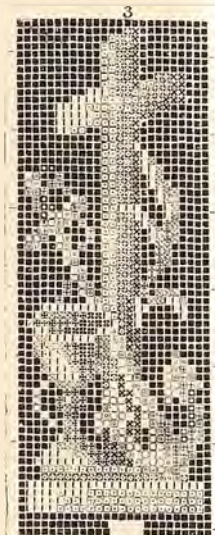
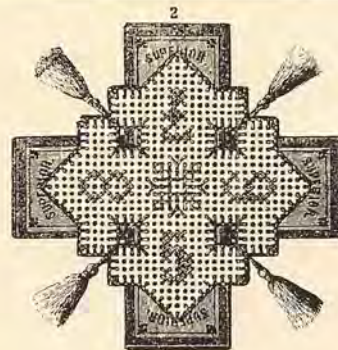
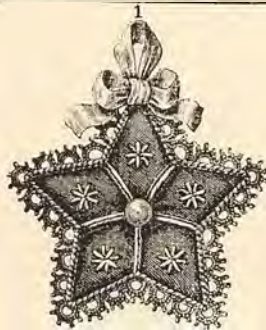
Nordisk Mønster-Tidende.

Journal for Dame-Haandarbejde.

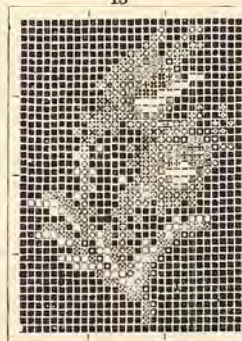
1ste Udgang Nr. 1.

Udgaar 2 Gange maanedlig. Pris: 24 s Kvartalet, 8 s maanedlig. Subskription modtages saavel paa alle Kgl. Postkontorer og Brevsamlingsteder, som hos D. H. Boghandlere. Gratis medfølger hvert 4de Kvartal et stort værdifuldt Kobberstiks-Præmieblad.

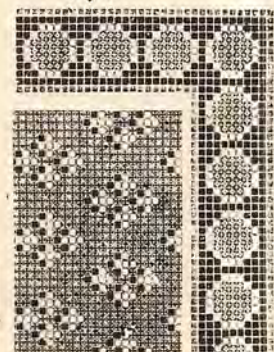
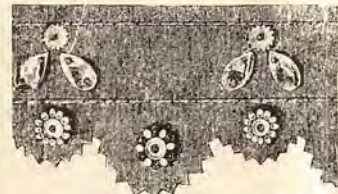
1ste Januar 1874.

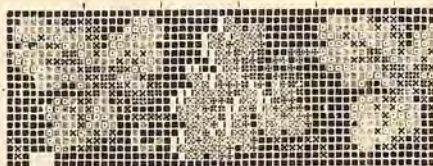
Fortklaring af Tegnene: ■ blå, ■ Guld, ■ sorte, ■ lyse, ■ mellem, ■ mørkegrøngraa, ■ Krysstal, ■ mørkeblaa, ■ hvidhvide, ■ Spil- og ■ Staal-Perler.

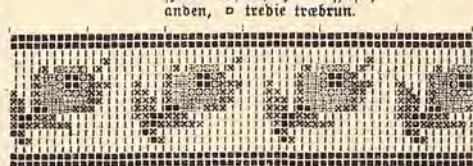
Fortklaring af Tegnene: ■ sort, ■ første (lyse), ■ anden, ■ tredje, ■ fjerde, ■ femte, ■ grøn, ■ første, ■ anden, ■ tredje, ■ fjerde, ■ sorte, ■ anden, ■ tredje, ■ fjerde, ■ grøn.

10

11

12

Nr. 1. Bude til Afslaaing af rustne Synaale, (Originalstørrelse). Denne Bude er af blaåt Silke, og forfærdiget med „point-russe“ Syning i to Nuancer af blaåt Silke, samt en stor Staalperle. Randen af Buden er begrænset med en blaåt Silkeflor og Ransuetbuer i samme Farve. Olsjæ af blaåt Baand. Buden fyldes med Hulsaa.

Nr. 2. Naale-Gtui, (Originalstørrelse). Dette Gtui er bestemt til Opbevaring af Synaalebreve. Det er forfærdiget af hvidt Papircaueas, er foret med Silke, og har et lille Røstings-Broderi i Silke, samt smaa Kvaster, alt i en Farve.

Nr. 3. Bogmærke. Udføres paa Papircaueas med Silke i de angivne Farver.

Nr. 4. Parusmepude (Originalstørrelse). Befærdningen til denne Bude er af rødt Grosgarn, som forfærdes med rødt og hvidt Silke „point-russe“, Stille- og Bladefling. Ellers er Buden udfyldt med en Rude af Stoffet, røde Silkefløjer og Silkefløer i samme Farve.

Nr. 5-6-7. Krone som Naalepude og Smukkefæ. Til denne lille smukke Krone bruges en Bude af 7 Centimeters Gjennemnit, af den Sort

hvor Laaget ikke slipper midt paa Siden af Bølen, men mødes med dens Bund. Først andringer man en halv Bude paa Laaget, idet man først lægger Bat, derpaa graat Silkeflor over Laaget, og fastgjør Silkefløjet til Siderne. Derpaa bælader man Sider-randene med fast Lærred, for paa disse at kunne anbringe Forfærdningen til Kronen. Kronens 6 bladdagtige Dele udføres af rødt Læg efter Afbildning 5, der viser et af Bladene i Originalstørrelse. Randen af hvert Blad omgives med Guldflor overfjet med sort Silke, og Perleforfærdningen i Midten udføres med Krysstal- og Rindperler, som Afbildningen tydelig viser. Ethvert Blad faar et Underlag af hvidt Kartonpapir, som man klæber fast med Gummi arabicum; derpaa blive alle 6 Blade fastgjorte i regelmæssig Afstand i Bødelagets Lærredsbefærdning. For at at forene Spidderne af Bladene i Midten, artangerer man disse paa et rundt Stykke Karton af 1 1/2 Cent. Gjennemnit, og fastgjør dette i Midten af Buden paa Laagets Overflade, idet man ligger Laaget og Kartonen flere Gange sammen. Paa dette Sted hvor Kuren er bleven trykket en Smule ned, klæber man en lille Knap eller Perle paa, for at balle Kartondagningen, og

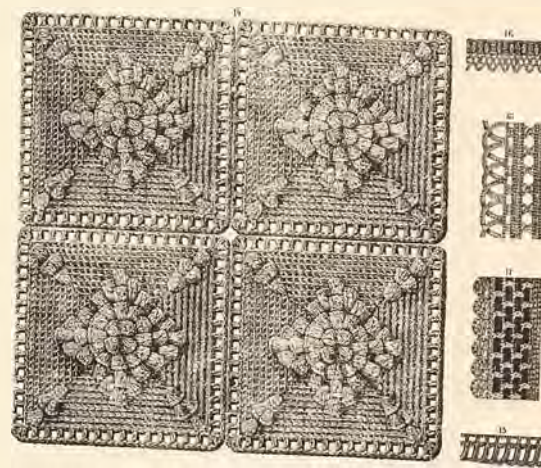
hjene som Grib ved Bødens Udsugning. Til Forfærdning af Laagets Sider viser Afbildningen Nr. 7 en Del i Originalstørrelse. Grundstoffet er som Kronens, farvelagets rødt Læg. Broderiet bliver udført med Guldflor, sorte og smaa Rindperler, smaa sorte Perler og Guldperler, saavel som med runde og aflange Staalpilleter, hvilke sidste blive færdige paa med Staalperler. Man defærdter denne Broderibelt, der afværlende udfærdiges i store og smaa tallede Buer, som Afbildning 6 viser, om Bølen, saa at den lille Bue altid befærdter Begyndelsen af Bladet, hvortil den sidste indtager Rummet imellem Buerne.

Nr. 8. Lambrequin i Perler eller fulgt Broderi.

Nr. 9-10. Bort og Klein i fulgt Broderi eller Perler.

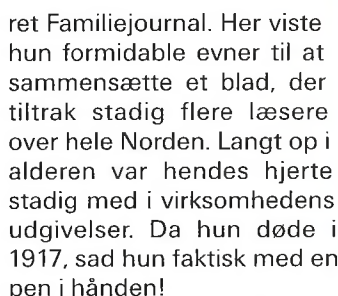
Nr. 11-12. To smalle Borter. Syet i Farver efter Smag med Silke paa Silkefløer, ere de anvendelige i Gr. til elegante Strømpebaand; udført med Perler og udfærdes med fulgt Silkebaand, afgive de et udmærket Anseer til Servietbaand.

Nr. 13. Bortet i fulgt Broderi. Udføres i Udgarh efter de paa Mønsteret angivne Farver.

1. 1000
 2. 1000
 3. 1000
 4. 1000
 5. 1000
 6. 1000
 7. 1000
 8. 1000
 9. 1000
 10. 1000
 11. 1000
 12. 1000
 13. 1000
 14. 1000
 15. 1000
 16. 1000
 17. 1000
 18. 1000
 19. 1000
 20. 1000
 21. 1000
 22. 1000
 23. 1000
 24. 1000
 25. 1000
 26. 1000
 27. 1000
 28. 1000
 29. 1000
 30. 1000
 31. 1000
 32. 1000
 33. 1000
 34. 1000
 35. 1000
 36. 1000
 37. 1000
 38. 1000
 39. 1000
 40. 1000
 41. 1000
 42. 1000
 43. 1000
 44. 1000
 45. 1000
 46. 1000
 47. 1000
 48. 1000
 49. 1000
 50. 1000
 51. 1000
 52. 1000
 53. 1000
 54. 1000
 55. 1000
 56. 1000
 57. 1000
 58. 1000
 59. 1000
 60. 1000
 61. 1000
 62. 1000
 63. 1000
 64. 1000
 65. 1000
 66. 1000
 67. 1000
 68. 1000
 69. 1000
 70. 1000
 71. 1000
 72. 1000
 73. 1000
 74. 1000
 75. 1000
 76. 1000
 77. 1000
 78. 1000
 79. 1000
 80. 1000
 81. 1000
 82. 1000
 83. 1000
 84. 1000
 85. 1000
 86. 1000
 87. 1000
 88. 1000
 89. 1000
 90. 1000
 91. 1000
 92. 1000
 93. 1000
 94. 1000
 95. 1000
 96. 1000
 97. 1000
 98. 1000
 99. 1000
 100. 1000

Laura og Carls første blad

Fra den spæde begyndelse udviklede Laura Aller sig til intet mindre end et redaktionelt geni. I 1877 overtog hun også redigeringen af Illustrer-

Nordisk Mønster-Tidende henvendte sig udelukkende til kvinder, men klarede sig fint i kapløbet med Illustreret Familiejournal, der hurtigt blev storebror. Nordisk Mønster-Tidende udviklede sig siden til det blad, vi i dag i Danmark og Sverige kender som Femina, i Norge som KK – Kvinner og Klær.

Her vises samtlige sider af
Laura og Carl Allers første blad.

Første nummer af Journalen

Illustreret Familiejournal – sådan lanceredes navnet dengang – udkom med sit første nummer på en søndag, den 7. januar 1877. På Carl Allers Etablissement var der så stort pres på maskineriet, at man ikke kunne påtage sig selv

at trykke det nye blad også. I hvert fald ikke i begyndelsen. De første numre af Illustreret Familiejournal blev trykt af J.H. Andersens Bog- og Stentrykkeri, St. Købmagergade 43.

Laura Aller havde

haft travlt med at samle stof til bladet, der udkom med otte tætskrevne sider. Af indholdsfortegnelsen på forsiden fremgik det, at bladet bringer "Zigeunersken (Med Illustration). Mel-

lem det syttende og enogtyvende Aar. Fortælling af Marie Sophie Schwartz. Maskebal i Ravnekrog (Med 6 Illustrationer). Et Kjæmpe-Isbjerg. (Med Illustration). Wilhelm Hauss' Æventyr. (Med Illustration). Spøg og Alvor. Gåder. Lito-grafiske Billeder".

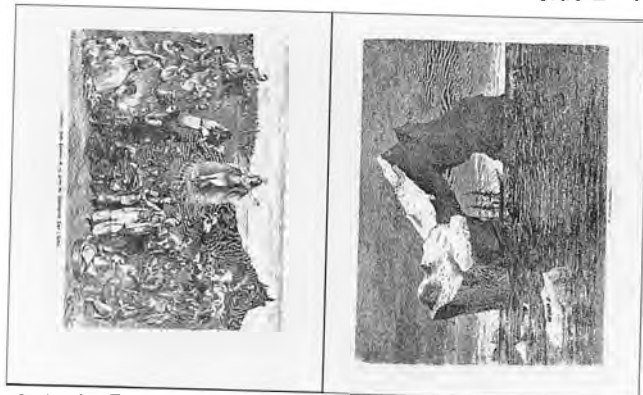
Laura Aller underspillede ikke i indholdsfortegnelsen. Zigeunersken (med illustration) er et lille digt på side 2, illustrationen er den dejlige forside-tegning.

De bebudede illustrationer til Hauss-eventyr er der ikke blevet plads til i første nummer, der bringer indledningen til eventyret. Der bringes en liste over de kommende afsnit med klar angivelse af, hvor mange tegninger, der vil blive bragt i hvert af de følgende numre.

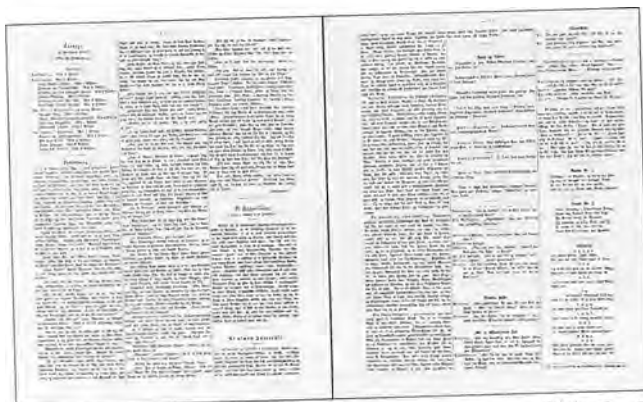

Side 2 - 3

Side 4 - 5

Side 6 - 7

Bagsiden (til højre) var helliget vittighedstegninger. Prøver på datidens form for humor følger her – fra øverst til venstre mod højre:

DEN OPMÆRKSOMME ÆGTEFÆLLE:

Min Kone var fornylig 8 uger ved et Badested. Da hun var borte, tænkte jeg paa at berede hende en Overraskelse ved at lade vor Bolig indrette helt fra ny af. Det blev mig desværre for dyrt, – men en Overraskelse har jeg dog beredt hende.

KJÆRLIGHED TIL NÆSTEN:

(En gammel Kone bringer en Recept, hvori der er forordnet Arsenik. Apothekerens afvejer det angivne Kvantum på det nøjagtigste). Konen: "Men kjære Herre, vær dog ikke saa gjerrig, husk paa det er til et forældreløst Barn!"

TVETYDIGT:

Hvorfor spiser De ikke med, Fru Svendsen?" "Nej Tak! Naar jeg selv laver Maden, mister jeg altid Appetitten!"

UNDER STORMEN:

Aa, Alfred, jeg bliver saa daarlig – kys mig!"

VIDEBEGJÆRLIGHED:

"Sig mig engang, Hr. Professor, hvorledes ser egentlig Regnbuen ud paa Vrangen?"

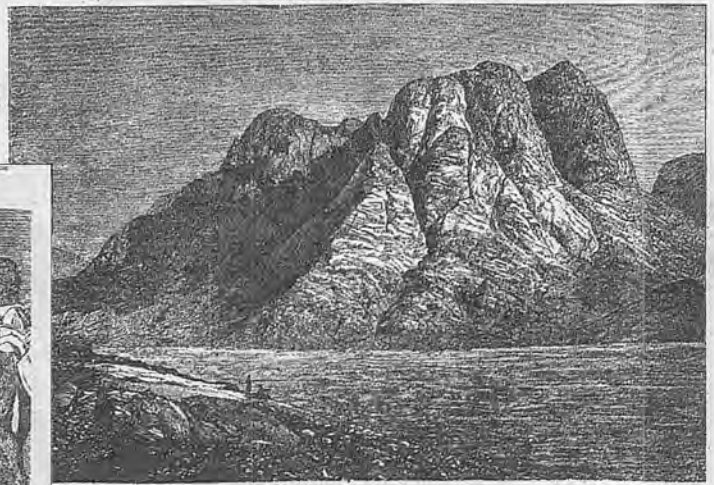
Illustreret Familiejournal bragte, som noget helt nyt i Danmark, i sit første nummer en tegneserie: Et Maskebal i Ravnekrog eller Den bedragne Moder, var titlen. Den fortæller en sørgmunter historie om følgerne af, at gud Amor havde forvildet sig til Ravnekrog og dér afskudt to pile

[illegible]

Overføringen af et sandt Hjelpekædes Bånd i en Bogs Aarst.

Overføringen af et sundt Menneskes Blod i en Sygs Læver.

Signal

Bagsidens tegneserie: En Skaaltale. 1: Nu bliver jeg vel også nødt til at sige et Par Ord. 2: Men hvad skal man i Grunden sige? Hm ... vent bare! 3: Hm, hm ... 4: Ja, saa kunde man passende begynde! Tro mig. De vil gøre store Øjne, naar De hører min Tale efter alt det Nonsens. De ere blevne opvartede med. 5: Mine Højtærede Herskaber! Hm ... hm ... uforberedt som jeg er ... hm, hm ... vil jeg dog ikke undlade ... hm ... hm ... 6: Vil jeg dog ikke undlade ... at ... hm, hm ... at undlade ... nemlig ... hvad jeg ville sige, hm, hm ... 7: Mine ærede Herskaber, hm ... hm, (jeg troer næsten, jeg har tabt Traaden) ... 8: Jeg kan ikke undlade ... jeg skal ... Ro! ... nogle ærede Ord ... nej ... ærede ... hm ... 9: Nemlig ... som sagt ... uforberedt ... højtæret ... hm, hm ... Undskyldning, et pludseligt Ildebebindende forhindrer mig ...

Den sikkert mindste bog, der er udgivet af Carl Allers Etablissement: Børnenes Bog. Denne bog udkom også som tillæg til Illustreret Familiejournal i perioden 1884-1913

Komponerede Bind til „BØRNEBESOG“ faas hos Bladets Kommissiøner, Boghandlerne og i Kjøbenhavn hos Budene og i Expeditionen Blaagaardsgade 32.

Komponerede Bind til „Illustreret Familiejournal“ faas hos Bladets Kommissiøner, Boghandlerne og i Kjøbenhavn hos Budene og i Expeditionen Blaagaardsgade 32.

DAVID METZ KJØBENHAVN FAAS HOS DE FLESTE HANDELENDE

Ægte Schweitzer-Cigarer, Lager en gros & en detail. Joh. Frederiksen, Nørrebrogade 24.

Skriv til Dampskibs-Selskabet Thingvalla, Passager-Afdelinger i Kjøbenhavn-Christiansand-Christiania-Stockholm-Malmö-Göteborg, efter den for Aaret 1887 udgivne Bog, indeholdende Vejledning paa Rejsen til Amerika. Bogen sendes gratis til Enhver, der anmoder derom.

De her viste annoncer er alle fra Illustreret-Familiejournal 1887

Laura Aller fulgte stærkt op på sit første nummer af Illustreret Familiejournal. Der var i de kommende numre mange spændende beretninger og lige så spændende – eller festlige – store illustrationer.

I Klosterkjælderen. Sådan lyder teksten til forsidebilledet på nr. 5

En sikkert dristig illustration i 1877: En Theaterforestilling i Birmah

Forsider der solgte

Et skønsomt udvalg af Illustreret Familie-Journals forsider fra århundredskiftet til 1920'erne. Forsiderne er rørende, festlige eller praktiske (legetøj, løvsavsarbejder og tegninger til husbyggeri). Og i hvert fald godt sælgende hver gang. Allerede i 1929 lancerede bladet en kæmpekonkurrence, hele 12.000 kr. stod på spil. Rigtig mange penge i de tider.

De fem forsider, der er samlet i rammen, er fra august, september og november 1914, altså omkring første verdenskrigs udbrud. Der blev åbentbart eksperimenteret med udformningen af bladets hoved i denne periode. Bemærk, at de fem forsider har hvert sit hoved.

STOR PRÆMIER

Brødrene rykker ind

Som for de efterfølgende generationer fik Axel og Valdemar Aller ugebladsbranchen og forlagsvirksomheden ind allerede med modermælken. De to drenge blev opdraget med det ene mål for øje at gøre dem kvalificeret til senere at gå ind i virksomheden.

Man kan forestille sig, at der ved morgenbordet i Laura og Carls hjem ofte har stået ugebladsproblematik på dagsordenen, således som det sikkert også har været tilfældet i de senere Aller-familier. Det er nok en af hemmelighederne bag den usædvanlige kendsgerning, at familien nu i 5. generation fortsat står suverænt bag en stadigt voksende koncern. Kun få familievirksomheder har klaret sig så godt – i så mange generationer.

Brødrenes indsats satte sig meget markante spor. I et beundringsværdigt samarbejde forstod de at videreudvikle det, deres forældre havde sat i gang.

Axel Aller

Stifternes ældste søn, Axel, ville være ingeniør og blev optaget på Polyteknisk Lærestanstalt. Familievirksomheden ekspanderede voldsomt i disse år, og der var stærkt brug for Axels arbejdskraft. Efter fire års studium lod han sig derfor overtale af forældrene og gik ind i arbejdet i Blaagaardsgade – et par år senere end hans lillebrors debut i familieforetagendet.

Efter at have stået for etableringen af Aller i Norge blev Axel Aller knyttet til hovedsædet i København. Her var han en meget populær skikkelse overalt i det hastigt voksende bladhus. Han fandt tekniske løsninger på de sværeste problemer og betegnes som en mand, der stort set altid var på arbejde. Axel Aller, som af alle blev kaldt Mester, byggede videre på sin fars grundlæggende arbejde og sin mors djærve ånd.

Da virksomheden omkring århundredskiftet blev etableret i Valby, flyttede han ind i en villa midt i komplekset. Uden hensyn til, om han var selskabsklædt, gav Axel Aller sig tid til at reparere en maskine, hvis det pludselig blev nødvendigt. Han var ustandselig optaget af de omfattende byggerier og maskinindkøb i Valby, i Niels Hem-

mingsensgade og Mikkell Bryggersgade i København (Bianco Luno), i Sverige og Norge.

Axel Aller var kendt for sine tekniske visioner. Efter at have besøgt svenske papirfabrikker sammen med sin bror, Valdemar, stod han 1911-12 i spidsen for opførelsen af Allers egen papirfabrik i Valby. Så var virksomheden selvforsynende i hvert fald på dette område.

Under første verdenskrig udvidede han denne selvforsyningsgrad. Rundt om på Sjælland opkøbte han tørve-moser, der sørgede for, at der stadig var ild under kedlerne i Valby. Aller var blevet et selvforsynende foretagende,

der kørte for fuldt tryk trods krigens mørke skygger og restriktioner. Man fremstillede selv papir – og tørvene sørgede for den nødvendige energi til det store maskineri rundt omkring. Axel Aller gjorde sig så stærkt gældende inden for tørveproduktionen, at han en overgang var formand for Tørvefabrikantforeningen på Sjælland!

Som yderligere et led i bestræbelserne på at gøre virksomheden så uafhængig som mulig opførtes også en fabrik til fremstilling af trykfarver.

Da den nyopførte virksomhed i Valby blev ramt af en voldsom brand, kunne man takke Axel Allers forudse-

Axel (t.v.) og Valdemar Aller, malt i 1942 og 1943, af kunstneren I. Borchsenius. Billederne hænger i dag i bestyrelsens mødeværelse, Salen, i Valby

enhed for, at ulykken ikke fik de helt katastrofale følger – selv om det var alvorligt nok. Under planlægningen af det nye byggeri havde han insisteret på, at der – som noget helt nyt – skulle være betondæk mellem etagerne. Det begrænsede ganske effektivt brandens omfang, da det gik galt.

Axel var som sin bror en stor børneven. Han var desuden en dygtig tegner. Hans tegninger med troldehistorier til børnebørnene, som de selv skulle digte til, cirkulerer stadig i familien.

Axel Aller trak sig tilbage fra det daglige arbejde som 60-årig. Han døde ti år senere i sin villa ved Humlebæk.

– Mester Aller fortsatte sin slægts

ry og gjorde dens navn ære, sagde pastor Bartholdy Møller bl.a. ved begravelsen fra Jesuskirken i Valby 1943.

Valdemar Aller

Valdemar Aller var kun 17 år, da han begyndte at virke i etablissementet. Planerne om at etablere selvstændige Aller-virksomheder i Sverige og Norge var ved at tage form. Allerede som 19-årig blev Valdemar sendt til Helsingborg for dér at forestå opførelsen af et trykkeri og en redaktion. Nu skulle de to ugeblades svenske udgaver redigeres og trykkes i Sverige. Den unge mand tegnede bygninger og lavede

udkast til maskinerne. Han var fra starten kommet på den rette hylde.

Den nye landvinding lykkedes over al forventning. Valdemar Aller blev den svenske virksomheds første trykkerichef. Det stod klart fra begyndelsen, at han var en eminent virksomhedsleder. Som 26-årig stod han i spidsen for den svenske styrelse.

Samtidig med pionerarbejdet i Helsingborg gav Valdemar broderen Axel en hånd med i opbygningen af Aller i Norge.

Vel tilbage i København blev han en stærk støtte for sin mor i arbejdet med redigeringen af III. Familie-Journal. Og så her viste han sig som en fantastisk organisator og en nærmest genial bladleder. Senere overtog han selv posten som chefredaktør og fortsatte her, indtil hans søn Mogens kunne tage over.

Ideerne ligefrem sprang fra ham. Det var ham, som fandt på at sende rejsejournalister ud i den store verden. Som den første sendte han Holger Rosenberg på lange – og kostbare – togter til fjerne mål. Rosenbergs fotoreportager blev hurtigt noget af det mest læste i skandinavisk presse. Han efterfulgtes af Hakon Mielche og siden af Arne Falk Rønne.

Det var ligeledes Valdemar, der – stor børneven som han var – indførte de populære modelark i III. Familie-Journal, der satte unge læsere i stand til at "bygge" kirker, slotte og andre kendte bygningsværker. Løvsavsarbejderne var også hans opfindelse.

På den redaktionelle front satsede han hårdt, også økonomisk. Han forstod hurtigt, at "det er en klog forretningsgang at ofre mange penge på redaktionen. Det betaler sig".

I Valdemar Allers tid som chefredaktør udviklede bladet sig fra uge til uge. Hver tirsdag kunne bladet byde på nye tiltag, nye spændende oplevelser til læserne.

Et lille misgreb måtte dog noteres, da man satte prisen for bladet op fra 30 til 35 øre. Det vakte stor opstandelse. Læserne faldt fra i stort antal. Året efter blev prisen sat ned til 30 øre igen.

Derimod var det noget af en revolution, da Valdemar Aller besluttede at lægge de tre selvstændige blade, I ledige Timer, Romanbiblioteket og I Krig og Fred, ind i III. Familie-Journal –

uden at prisen for dette blad steg. Oplagsstigningen var enorm.

Men størst indtryk gjorde det nok, da han i 1895 indførte farvetryk i ugepressen. Det var intet mindre end en sensation, da Ill. Familie-Journal d. 6. januar dette år udkom med flotte farvesider.

Valdemar Aller satte meget synlige

aftryk i de 50 år, han virkede i den hastigt voksende koncern. Han døde i sit hjem på Valbygårdsvej i 1953, 78 år gammel. I sin tale ved begravelsen fra Jesuskirken sagde pastor Th. Glahn bl.a., at det i Valborg og Valdemar Allers hjem blev bekræftet "at hvor hjerterne får lov at udfolde sig, der vil der altid udspringe liv, der vil gro".

Rejserne til Norge

Der foreligger en autentisk beskrivelse fra firmaets start i Norge. Den er hentet fra Valdemar Allers efterladte noter. Hans far, Carl Aller, havde skrevet 90 dagbøger. Det gav givet sønnen inspiration til også at nedfælde sine erfaringer og oplevelser.

Følgende udpluk fra en af Valdemar Allers optegnelser afslører, at han også var en fremragende iagttager og skribent:

"I denne periode, i slutningen af 90'erne, delte jeg min tid mellem Hålsingborg og Christiania. Vi startede det norske trykkeri deroppe i 1897, og da begyndte mine hyppige rejser til Norge. Det var i de gode, gamle dage, da rejsen kostede et halvt hundrede kroner, og hvor der hverken var spise- eller sovevogn med toget. Man blev purret ud på de forskellige stationer med passende mellemrum, til raske og morsomme måltider, og jeg husker Halmstad, Møllerud, Øxnerød og Eds bugnende borde, dampende fade og glubske gæster fra den tid, og morgenkurven i Frederikshald med varm kaffe og store, norske morgenbrød.

Om natten måtte man sidde og sove, eller – hvis der var få rejsende – strække sig i sædet med frakken trukket godt op. Senere steg luksus'en lidt, idet man kunne leje en hovedpude med pænt, hvidt betræk for en krone.

Turene står for mig som særdeles hyggelige, selv om de dengang tog et helt døgn, hvor man nu klarer det på den halve tid. Jeg husker de gange, da jeg om natten havde en hel kupé for mig selv, og rullede over Sarpsfossen i måneskin. Det hører til de billeder som af og til, helt af sig selv, kan komme dumpende i erindringen næsten med visionær tydelighed. Vognens bløde duvning – nattoget havde ikke så travlt dengang – den hyggelige, varme kupé med lyset slukket og gardinerne trukket fra, månelystet

over sneen på fjeldet derude, lokomotivets dybe fløjt, som ved grænsen havde afløst de svenske lokomotivers skingre skrig, og så pludselig raslede vi over jernbanebroen og det skummende hvide vandfald dernede midt i det strålende måneskin.

Når toget så ved 6-tiden om morgenen rullede ind på stationen i Christiania, kunne jeg anbringe kufferten i garderoben og trave den lange vej ad mørke gader ud til trykkeriet i Thorvald Meyers Gade 72, og der have den lille triumf at være førstemand på pletten – arbejdstiden begyndte først kl. 7.

Herude i Thorvald Meyers Gade på 2. etage i Ottosens Chokoladefabrik boede vi dog kun i det første år. Allerede i august 1898 flyttede vi trykkeriet til Rådhusgade 9 midt inde i byen. En flytning, som bl.a. betød, at mine ellers ugelange besøg deroppe denne gang kom til at strække sig over hele to måneder – og det to sommermåneder.

Hjemme i Hålsingborg havde jeg dagligstue og trykkeri side om side og kom derfor næsten aldrig udenfor en dør. Det var helt anderledes i Christiania: frokost med et babelstårn af gedestøst midt på bordet i "Meyers Privathotel" ved Studenterlunden, middag snart det ene, snart det andet sted: Frimurerlogen med "Dagens kost", to retter for en krone, Promenadecafeen, Thostrupkjelleren, Teatercafeen, og hvad de forskellige spisesteder nu hed. Pudsig nok har jeg aldrig spist på Grand. Måske det var Henrik Ibsens berømte hoved bag ruden derinde, der gjorde stedet for fornemt for mig.

For enden af Studenterlunden var de dengang ved at opføre Nationaltheatret. Jeg kan huske, at da kasserne med statuerne af Ibsen og Bjørnson var ankommet og lå udenfor, lagde man uvilkårligt mærke til dem på grund af de ejendommelige adresse-sedler. Christiania, Sweden, stod der."

Sensation i 1895:

Illustreret Familie-Journal kom i fire farver

Det var intet mindre end en sensation, da Illustreret Familie-Journal som det første ugeblad i Skandinavien udkom med farvetryk. Det var nok ingen tilfældighed, at farvetrykket blev lanceret i det blad, der udkom 6. januar 1895 – næsten på 18-års dagen for udgivelsen af bladets første nummer i 1877.

Pris 1 Kr. 25 Øre pr. Kvartal.

10 Øre pr. Nummer.

22 Øre pr. Maaned.

ILLUSTRERET FAMILIE-JOURNAL.

Nr. 1.

Søndagen den 6te Januar 1895.

19de Aarg.

Baby er til Søs. Efter W. Hatherall. (Se Side 2.)

Bedstefar tegner og fortæller

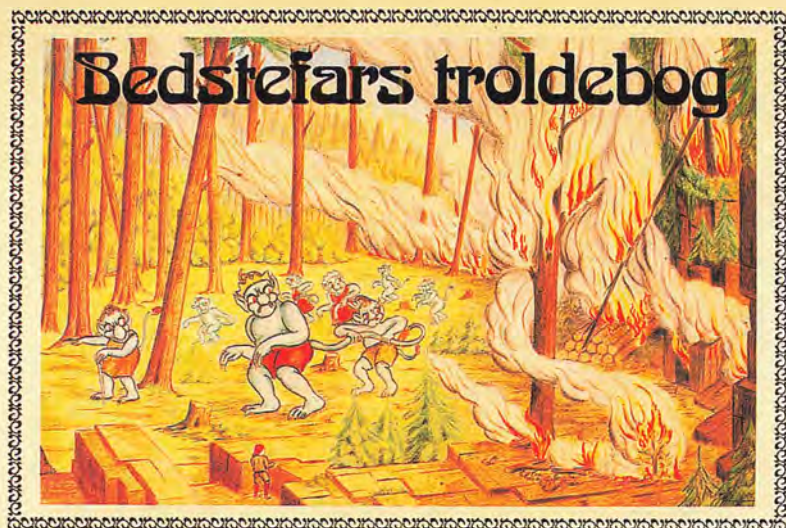
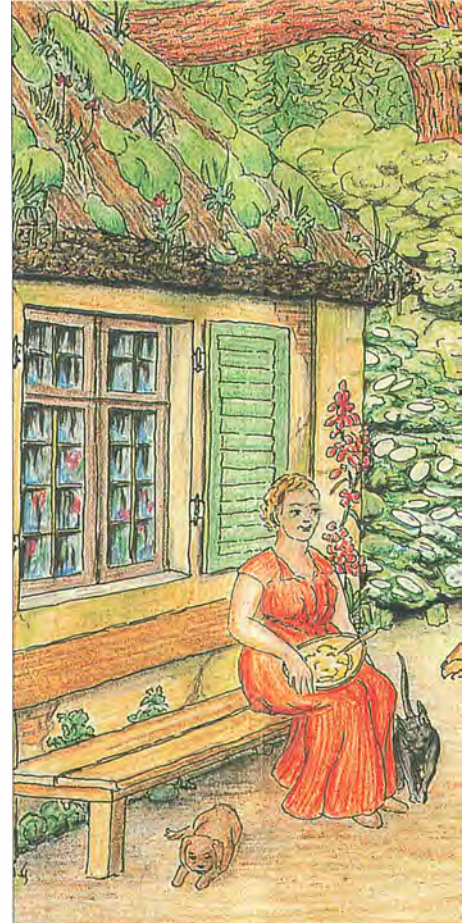

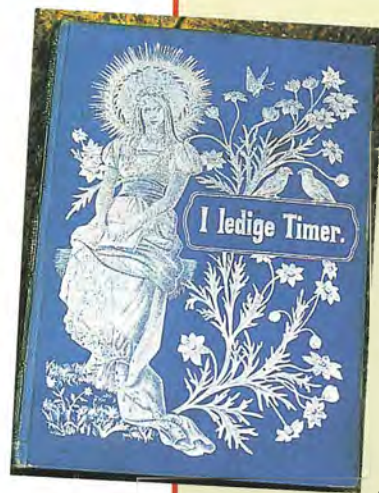
Axel Aller var mest optaget af tekniske og forretningsmæssige gøremål i koncernen, men han var også en hyggeonkel og en god tegner og fortæller.

– Vi børnebørn samlede begejstret om bedstefar, når han tegnede og fortalte sine historier, fortæller Carl Erik Aller. Vi sad med store øjne og lyttede til det, bedstefar fortalte om troldre og nisser, alfer og lygtemænd.

Der var en ganske særlig stemning over disse stunder. Mange år senere har Michael B. Aller samlet sin bedstefars, Axel Allers tegninger og gendigtet historierne, sådan som han kan huske dem fra bedstefars mund. I 1992 blev Bedstefars troldrebog udgivet til en mindre kreds.

Her er et udpluk af bedstefars troldretegninger

I ledige timer var et af de blade, som Valdemar Aller valgte at lade indgå som et gratis tillæg i Illustreret Familie-Journal i perioden 1896-1913. Indholdet var små romaner, noveller og fortællinger. Når en årgang var afsluttet, kunne man få den indbundet, som det ses her

Annonce fra 1898

Laura og Carl Aller havde meget bestemte opfattelser af visse ting, de ikke ville have behandlet i deres blade. De talte således ikke, at der forekom børnemishandlinger, dyrplageri og forførelser i bladenes fortællinger eller artikler. Forfatteren Carl Muusmann har berettet, at ægteparret var meget betænkelige, da han ville skrive om cirkusliv.

Laura Allers samarbejde med en række danske forfattere omfattede ikke den meget læste Sophus Bauditz. På et spørgsmål om, hvorfor man ikke benyttede Bauditz, faldt svaret prompte:

– Sophus Bauditz, han skriver jo om lystmord på dyr.

Forfatteren var jæger og skrev ofte om jagtoplevelser.

Blandt de mange forfattere, Laura Aller knyttede til III. Familie-Journal, var også Herman Bang. Det fortælles, at han blev forfærdet, da han engang dikterede et digt til en dame, som nedskrev det for ham. Pludselig udbød han med alle tegn på rædsel: – Men frøken dog, skriver De det i én linie – det er jo til Familie-Journalen.

Herman Bang var på liniebetaling.

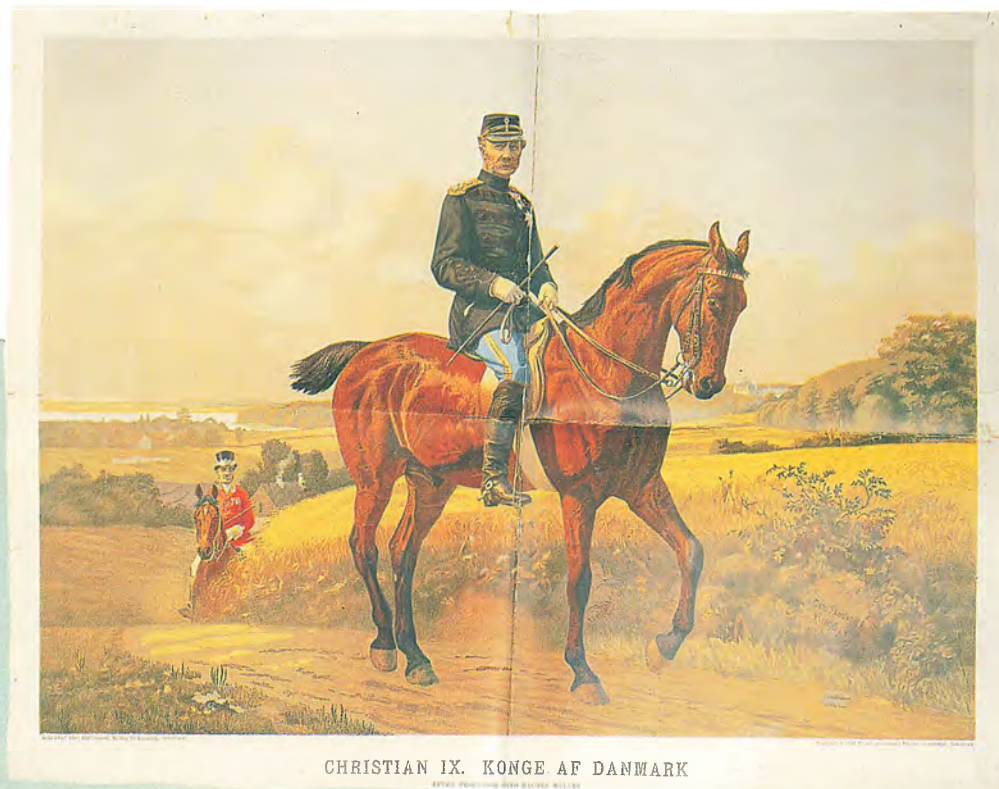

Det første kunstbilag med kong Christian IX til hest blev så stor en succes, at det hurtigt blev fulgt op af en række andre kunstbilag. Et af dem var denne gengivelse af H. Brasens maleri med titlen "Optaget"

Den svenske kunstner Hermann af Silléns dramatiske marinemaleri fra 1902 indgik også i Allers kunstbilag. Maleriet viser antagelig en scene fra søslaget i 1790, da den svenske flåde slap ud af en russisk indespærring ved Viborg i Karelen – den del af Finland, der nu er russisk

Kunst til hele Nordens folk

Det første kunstbilag fulgte med Illustreret Familie-Journal i anledning af bladets 20-års jubilæum i 1897. Billedet viser den populære kong Christian IX til hest og er "en gengivelse af Otto Baches maleri fra 1896". Med den formulering klarede man eventuelle problemer med museet, der ikke ville give tilladelse til en reproduktion efter originalen. I baggrunden på billedet ses til venstre Esrum Sø. Foran hestens mule anes Fredensborg Slot. Kunstbilaget var medvirkende til, at bladets oplag rundede de 160.000

Markedsføringen for det nye tiltag var i orden. Avisannoncen her er hentet fra Helsingør Avis den 31. december 1896

Det store Kongebillede!

"Illustr. Familie-Journal" giver i 1897 alle sine Abonnenter gratis det store Farvetryksbillede: **Kong Christian IX. til Hest.** Billedet, som er 18 Tommer højt og 24 Tommer bredt, er en Kopi efter Professor Otto Baches Maleri og udleveres samtlige Abonnenter i Januar Kvartal. Det er et Billede, som ingen Dansk burde undlade at sætte sig i Besiddelse af, særlig naar det tilbydes paa denne Maade. Abonnement, som giver Ret til Præmiebilledet, kan tegnes nu paa Postkontorene, hos d'Hr. Boghandlere og Bladets Efterleverere mod Etlæggelse af enten 1 Kr. 25 Øre pr. Kvartal eller 10 Øre pr. Numer.

Carl Allers Etablissement.

Carl Aller var sin tids mester i farvetryk – og i at udnytte denne teknik redaktionelt.

Det vakte opsigt og gav enorme oplagsstigninger, da Aller omkring århundredskiftet udgav store kunstbilag i ni farver til Ill. Familie-Journals læsere. Kunstbilagene var ovenud populære og pyntede op i tusinder af hjem Norden over.

I de tilfælde, hvor der ikke kunne

indhentes tilladelse til at benytte et originalmaleri, f.eks. fra museer, sendte Carl Aller en anerkendt kunstmaler ud for at male en kopi, der så blev benyttet til den videre produktion.

Kunstbilagene var af en hidtil uset fornem kvalitet. Carl Aller var den første, som på denne måde i masseoplag sendte kunst ud til folket. Hele Nordens folk.

Succesen fortsætter

H. M. Kongen ombord på "Drott".

CHRISTIAN IX. KONGE AF DANMARK

NIELS KJELSEN. Efter FRANTZ HENNINGSENS Maleri.

ADAM OG EVA I PARADISETS HAVE

Gratis Prøvemaleri 18. Illustreret Familie-Journal Nr. 2.

Særskilt Solg af dette Kunstbillede er forbudt.

Laura og Carl Aller havde udsendt et væld af forskellige ugeblade og bøger i de næsten 25 år, der nu var gået, siden de tog deres dristige beslutning om at blive blad-udgivere. Det mærkedes også, at sønnerne Axel og Valdemar nu var kommet med i firmaets ledelse. Satsningen med kunstbilag var en af de største aktiviteter siden grundlæggelsen af Carl Allers Etablissement. Resultatet var overvældende, og det vakte mange steder sorg, da ledelsen efter nogle års forløb besluttede at indstille denne aktivitet – "mens legen endnu var god".

Der skulle gå det meste af 80 år, før dagbladene kunne trykke i fire farver.

Til højre ses et af de hidtil største markedsføringstiltag fra Aller. Annoncen blev indrykket i en række dagblade i september 1896 – tre måneder før det første kunstbilag blev bragt

Det store billede til venstre er et af de mest kendte og yndede kunstbilag overhovedet. Det viser "en gengivelse" af Frants Henningsens maleri "Niels Kjeldsen". Maleriet skildrer en

dramatisk og sandfærdig episode fra den dansk-tyske krig 1864, hvor dragon Niels Kjeldsen tappert forsvarer sig mod en deling preussere. Niels Kjeldsen blev dog dræbt bagfra af en preusser – soldaten, der ses yderst til højre. Dette kunstbilag blev overmåde populært, og man kan endnu se det hænge i ældre hjem – bag glas og i fin ramme!

Billedet øverst til venstre blev specielt fremstillet til brug for Svensk Aller i Allers Familie-Journal. Billedet er malt af Hermann af Sillén og har titlen "H.M. Kongen ombord på Drott". Kongen er Oscar II

Billedet herover af Poul Stefensen, "Adam og Eva i Paradisets Have", er et ud af en længere serie med udelukkende bibelske motiver

Endelig ses øverst i midten endnu et billede af kong Christian IX. Kongen var meget elsket og blev kaldt Europas svigerfar

I Anledning af Illustreret Familie-Journals 20-aarige Bestaaen.

Publikums Dom over et Blad-føretagende viser sig i dets Tilslutning dertil!
Det Blad, som falder mest i Publikums Smag, har de fleste Abonnenter!
Det Blad, der har de fleste Abonnenter, kan ofte mest paa sin Udstyrelse!
Illustr. Familie-Journal har 17, Hundreetusind Abonnenter!

Illustreret Familie-Journal har til Nytaar udgaaet i 20 Aar og i denne Aarrække erhvervet sig en Abonnentkreds, som intet andet skandinavisk Blad og kun ganske enkelte udenlandske Blade har opnaaet, nemlig over 17, Hundreetusind. Denne uhyre Tilslutning har igen bevirket, at Bladet har set sig i Stand til at byde sine Abonnenter saa fortrinlige Billeder og en saadan Udstyrelse, som intet andet Blad har formaaet. Som Tak for Publikums store Tilslutning gennem disse 20 Aar, tror Udgiveren at imødekomme et Ønske hos alle Bladets danske Læsere ved gratis at give alle nuværende og tiltrædende Abonnenter, der forpligter sig til at holde Bladet i Oktober og Januar Kvartal, ligegyldigt om det er kvartals- eller ugevis: en Gengivelse af Professor Otto Baches til Glyptotheket malede kolossale Billeder:

Kong Christian IX. til Hest,

der ved Foraarsudstillingen i 1896 vakte saa stor og velfortjent Beundring. Gengivelsen, der trykkes i 9 Farver, bliver meget stor, 50 x 60 Cm., og leveres Abonnenterne særskilt, uden Brud, bestemt til Indramning. Det fremstiller Hs. Maj. Kongen ridende henad en af de smukke Landeveje ved Fredensborg. Hele det dejlige nordjællandske Landskab om ham, med Esrom Sø og det smukke Fredensborg Slot, belyst af den nedgaaende Sols varme Straaler, danner en værdig Ramme om den ypperlig fremstillede Rytter. Det er et Billede, som ingen Dansk burde undlade at sætte sig i Besiddelse af, særlig naar det tilbydes paa denne Maade. Billedet er under Arbejde og vil blive tilstillet samtlige Abonnenter i Begyndelsen af Januar Kvartal. Desuden vil der, i Anledning af de henrundne 20 Aar, i den nye Aargang blive paabegyndt Udgivelsen af et righoldigt Udvalg af farveltrykte Kopier i stort Format efter den kongelige Malerisamlings mest bekendte Malerier.

saaledes at Abonnenterne i Tidens Løb selv vil kunne danne sig et Galleri af disse fortrinlige Billeder.

Der er for Tiden i Arbejde:

J. Exner: Besøg hos Bedstefader.
Gudfr. Christensen: Efter Regn. Motiv fra Himmelhjerget.
Elisabeth Jerichau: En saaret Soldat.
Carl Rasmussen: Ved Grønlands Kyst.

Med Bladet følger fremdeles gratis Fortsættelsen af det i enhver kristelig Familie med saa stor Tilfredshed modtagne Pragtværk „Billeder af Jesu Liv“, 12 Farveltryk efter Professor Hoffmann, trykt paa krideret Papir til Opbevaring i Mapper eller til særskilt Indramning. Af disse prægtige Billeder har været optaget: 1) »Jesu Fødsel«, 2) »I Barndomshjemmet«, 3) »Jesu i Templet«, 4) »Jairi Datter«, 5) »Lad de smaa Børn komme til mig!«, 6) »Jesu i Lazarus' Hjem«, og 7) »Ud-drivelsen af Templet«. Disse Billeder kan ny tiltrædende Abonnenter faa mod en Godtgørelse af 15 Øre pr. Stk. og følger saa Fortsættelsen gratis med sidste Nr. i hvert Kvartal. I Oktober Kvartal saaledes: »Jesu i Gethsemane Haver«.

Lovrigt turde Illustreret Familie-Journal være alle saa vel-bekendt, at det maaske næsten er overflødig at notere, at Bladet foruden Hovedbladet bringer 4 Tillæg, der tilligemed Hovedbladet vil indeholde alt, hvad der kan tjene til Nytte, Glæde og Oplysning for Familiekredden. Illustr. Familie-Journal er først og fremmest et Familieblad og tager Hensyn til alle Medlemmer af Familien, det er en Husven, som enhver Familieleder trygt tør aabne sit Hjem for. Medens Hovedbladet ved sit rige Udvalg af kunstneriske Billeder, saavel sorte som farveltrykte, og sit udvalgte Læsestof ligesom Tillæget „Romanbiblioteket“ nærmest henvender sig til hele Familiekredden, er Tillæget „Raadgiver for Hus og Hjem“ mest helliget Husmoderen, der i den finder Raad, Vejledning og Opmuntring i Livets forskellige Forhold. Tillæget „Eventyrlige Reiser og Skildringer“ er en udtømmelig Kilde til Glæde og Eftertanke for den modne Ungdom, melig Kilde til Glæde og Eftertanke for den mindre Ungdom, i det 4de Tillæg „Børnenes Bog“ finder Børnene alt, hvad et Barnehjerte kan ønske af de herligste Eventyr, ledsagede af de smukkeste smaa Illustrationer, der ordnede til et helt lille Værk bliver Børnets udelukkende Ejendom. Og alt dette rige Stof i Billeder og Tekst bringer Illustreret Familie-Journal for en kun i Kr. 25 Øre Kvartalet, 10 Øre Journal for en kun i Kr. 10 Øre. Illustreret Familie-Journal bringer noget for hele Familiekredden, noget for ugenlig; den bringer noget for hele Familiekredden, noget for hver især — og derfor tæller den sine Læsere i Hundreetusindvis.

Ærbødigst

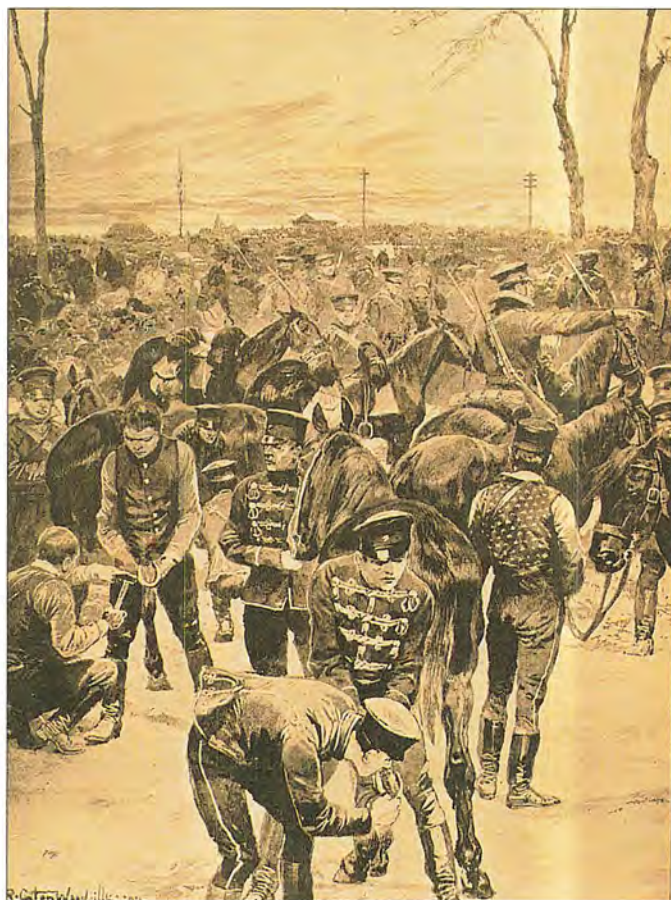
Carl Aller.

Abonnement modtages paa alle Postkontorer samt i alle Bogtader og Bladudsalg. Ny tiltrædende Abonnenter faa gratis Begyndelserne paa de i Bladet værende Romaner; for Postabonnenternes Vedkommende maa Posthusets Kvittering mrk. »Nyt Abonnement« tilstilles Bladets Hovedkontor, Blaagaardsgade 32, Kjøbenhavn N.

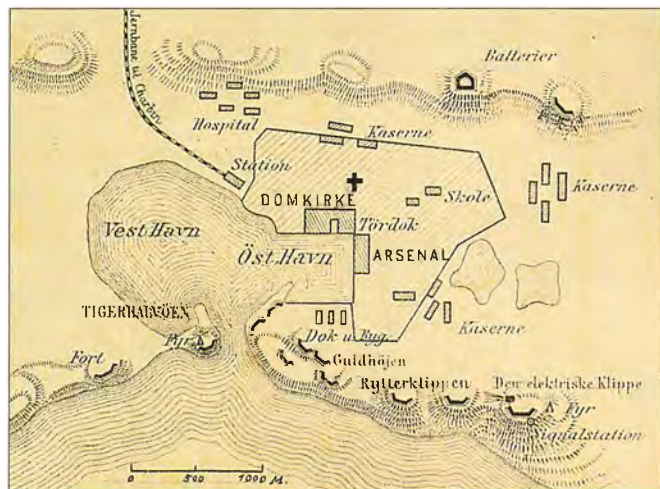
Rusland og Japan i krig

En nymobiliseret Kosakafdeling indlades i et Jærnbanetog for at befordres til Krigsskuepladsen

Beslagsmede i Virksomhed ved et japansk Kavaleriregiment i Nærheden af Seoul

Skitse over Port Arthur

Ruslands Gesandt, Baron Rosen, forlader Tokyo efter Krigens Udbrud

En russisk Orlogsmænd overhaler i Det Røde Hav en engelsk Passagerdamper

Aller bringer fyldige billedreportager fra slagmarken

Carl Allers Etablissement var straks på færde, da den russisk-japanske krig brød ud i 1904. Et nyt og denne gang meget aktuelt ugeblad blev sendt på gaden. Det blev lanceret under navnet:

FRA KRIGSSKUEPLADSEN,
EKSTRAUDGAVE
AF ILLUSTRERET
FAMILIE-JOURNAL.

Også her viste det sig, at udgi-verne havde set rigtigt og ramt et stort behov. Det nye blad kunne fra starten bringe omfattende reportager samt større og bedre billeder, end dagbladene formåede. Prisen var 5 øre for de otte sider.

Bladet udkom i vore dages Ekstra Blads-format og var ligesom efterfølgende aktuelle ugeblade fra Aller redigeret af Harald Harboe. Når året var omme, kunne læserne få hele årgangen indbundet. I tilgift fik de en indholdsfortegnelse på to sider, der blev indsat foran i bogen.

Illustrationerne bestod dels af fotografier dels af tegninger, udført af den tids udsendte malere. I hvert nummer blev der bragt landkort, der udførligt viste slagets gang, ligesom der var mange tegninger og billeder fra den udsatte by Port Arthur.

FRA KRIGSSKUEPLADSEN

— EKSTRA-UDGAVE AF —

„ILLUSTRERET FAMILIE-JOURNAL“

Nr. 11

Tirsdagen den 10. Maj 1904

5 Øre

Kæmpen i Lilleputternes Vold. En russisk Soldat fanget af de japanske Forposter.

Kæmpen i Lilleputternes Vold. En russisk Soldat fanget af de japanske Forposter. Sådan lyder teksten til dette forsidebillede

På vej til Krigsskuepladsen. Et Militærtog passerer Baikal

Aller altid på pletten

 Med en enestående og beundringsværdig sans for aktualitet ligefrem væltede det ud med nye blade og andre trykte produkter fra Carl Allers Etablissement.

I 1907 blev Fra Krigsskuepladsen forbedret og fik navnet Krig & Fred, der kan betragtes som en forløber for vor tids SE og HØR og Billed Bladet. Krig & Fred berettede om aktuelle begivenheder i Norden – og i det øvrige udland. Kongestof havde også dengang stor prioritet.

I et enkelt nummer af Krig & Fred fra 6. januar 1910 bringer bladet således fotoreportager fra en togkatastrofe i Bøhmen og fortæller om den engelske kaptajn Scotts forestående ekspedition til Sydpolen – kampen om Nordpolen var overstået. Bladets mand i St. Petersborg beretter medrivende om mordet på den russiske politichef, oberst Karpov. Der var en stor reportage med mange billeder fra den belgiske kong Leopold II's begravelse – og fra indsættelsen af hans efterfølger, kong Albert.

Bladet bragte også retsreportager, pikante historier om franske skuespillerinder, reportager fra det danske teaterliv og meget andet spændende stof, der nok rigeligt har været de fem øre værd, bladet kostede.

KRIG & FRED

NORDISK
ILLUSTRERET TIDENDE

Pris 5 Øre

TIDEN I
BILLEDER OG TEKST

Nr. 1

Torsdag den 6. Januar 1910.

7. Aarg.

Den store Jernbanekatastrofe i Bøhmen. — Fot. Hans Vreder.

En Jernbanekatastrofe i Bøhmen.

Forleden Aftnedag om Kæmmedaggen indtraf en forfærdelig Jernbanekatastrofe paa den bøhmiske Station i Krasitz mellem Pardubitz og Brunn. Altoget fra Berlin til Wien, der kl. 11 Aftenen var afgaaet fra Anhalter-Banegaarden, stødte ved Krasitz sammen med et modende Godstog. Altoget faldt planmæssigt ikke holde ved Stationen, og det skete efter det ovenfor nævnte Gensidighedsignal til Trods for, at Vagten ikke var der. Altoget kom med fuld fart og stødte med et forfærdeligt Beag mod Godstog, der nærmede sig Stationen fra den anden Side. Maskinens forreste hjul ind i himlen, og de efterfølgende Vagte stødte sig og over herved og indtrængte, medens Stimmerne revs og paa en lang Strækning. En af Vagterne brændte som i Brand, der Gashedbølgerne eksploderede. En voldsfuld Banit greb Passagererne. Nogle blev dræbt, andre skadede. Andre laa indelukkede mellem de indtrængte Vagte og

fandt ikke rumme ud. Ellers var dræbt paa Stedet og mere alvorligt skadede. Stig og Jumper hortes fra Ruinerne. Personalet gjorde alt for at redde de faarede. Tre Hjelvetog indtraf meget hurtigt, og et af disse førte dræbte til Pardubitz, hvor Operationer samme Dag foretoges paa Stogehuset. Stationschefen i Krasitz, Assistent Reis, blev arresteret og tiltalt, at han helt havde glemt Godstoget.

Kampen om Sydpolen.

Kaptajn Scotts forestående Ekspedition.

Efter at Kampen om Nordpolen er kæmpet til Ende, forbereder andre Polarfarere sig til Kampen om Sydpolen.

Løjtnant Shackletons glimrende Bedrift har ikke seldet været efter at naa frem til Jordalsens fæstning Endpunkt. — Iøvrigt. Naar Shackleton funde

naa til 88° 23', kan andre vel nok flere de referende 24 Mil og hvide den Vedensberømmelse, som endnu vinder detende paa den værdifulde, de Resette. Allet drønger med rimodsigende Mægt, og i Løbet af 1910 vil en ny stor engelsk Ekspedition lægge ud for at naa det.

Det er Løjtnant Shackletons store Chef paa „Discovery“ Ekspeditionen 1901–1903, den uforfærdelige Kaptajn Scott, hvem Ledelsen af det store nye Foretagende er betroet. Hvis da ikke Shackleton selv gør Foretagelsen, thi i sin Tid vil de engelske Autoriteter næppe kunne forbigaa ham. Hans Daud den 11. Januar 1909 rejses han til et stort antaktsligt Hver, og omflet han at være Chef for den nye Sydpolekspedition, bliver han da, Foretagelsen er det indledende Beskæftigelse, at Engelen drømt Wang skal betragte til Kaptajn Scott, og gode Stammeværd, som de to Officerer er, vil Shackleton jultet alle fra sin Ven i Sjæen.

Udga Kaptajn Scott har da et Navn, som brænder meget i Polarforsknings Historie. Scotts Bedrift af „Discovery“ Ekspeditionen var mægtig værdig, og det

Altoget Berlin-Wien tændte i Bøhmen med fuld fart ind i et modkørende godstog. 11 blev dræbt og 20 alvorligt kvæstet. Det skete juleaften 1909. Reportagen fra ulykken blev bragt i Krig & Fred allerede den 6. januar

Kong Alberts Indtog i Brüssel den 23. December.

Det kongelige Teg saa Nogen til Parlamentet. Herredt Kong Albert i Generalstuen.

Den nye Tænkning i Betragtning af sine Tænkning

Stadens offentlige med. Sanst.

Age Jan Ave Bridge
1st Quarter Goods 1890 Total 21 64 100 Wagon
Total 1st Quarter 1890 1890 1890 1890 1890
Subtotal 1890 1890 1890 1890 1890
Total 1890 - 1890 1890 1890 1890

Don't use it.

Eftertryk af Tekst og Reproduktion af Billeder forbydes

„Krig og Fred“ har
Fotografer
over hele Jorden!

rkølelsessygdomme og Svækkelse anbefales:

De forenede
Bryggeriers
Sundhedsøl

RING TIL
og bestil
„Krig & Fred“ **5177**
5 Øre ugentlig. — 65 Øre Kvartalet.

er et uundværligt Supplement
til ethvert Dagblad.

Udgivet af Carl Uller — Redig. af Harald Harboe
Mildtærbig Ansvarshavende: Rolf Harboe
Trykt i Carl Ullers Etablissement, Bælgby.

Chapchal Frères
Violette N° 2. 20 St-25 Øre

Alle de viste annoncer fra Krig & Fred 1910

Dansk Katalog gratis

Ernst Reinh. Voigt.
Markneukirchen n:r 319.
Bedste Kvalitet. — Billigste Priser.

Normal Brød

Tysk
Ingeniør-Akademi
Wismar a. d. Ostsee
Polytekn. Institut for Maskin- og Elektro-
Ingen., Bygnings-Ing'n. og Arkitekter.

rkølelsessygdomme og Svækkelse anbefales:

De forenede
Bryggeriers
Sundhedsøl

RING TIL
og bestil
„Krig & Fred“ **5177**
5 Øre ugentlig. — 65 Øre Kvartalet.

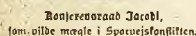
er et uundværligt Supplement
til ethvert Dagblad.

Udgivet af Carl Uller — Redig. af Harald Harboe
Mildtærbig Ansvarshavende: Rolf Harboe
Trykt i Carl Ullers Etablissement, Bælgby.

Chapchal Frères
Violette N° 2. 20 St-25 Øre

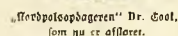
Alle de viste annoncer fra Krig & Fred 1910

Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskernes Bibliotek

A sepia-toned photograph of a large, multi-story industrial building, likely a factory or mill, situated on a hillside. The building features numerous arched windows and a prominent chimney. The foreground is dominated by a steep, rocky embankment or quarry, with a small structure visible on the right side.

Nobenhavn nye Personbanegaard. set fra Gletgenbroen. — Fot. „Illustreret familie-Journal“

"Nistillidsvolum være troagt frem i
Dagens Dns for at brotestere eller
i det mindste søge at forstærke. Men
han vilde sig ikke, han syntes tvært-
imod omhyggeligt at have ubestemt
sit Spor for at gemme sig ind i et
Kærl, som mere end alt andet tæ-
ber paa, at Dr. Cooks Nordbois-
særb fra den første Begyndelse har
været en tilfattet Evinool.

Arctic.

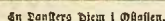
rovæere — en Danser og tre Eng-
lændere — de eneste hvide Menne-
sker i mange Miles Omkreds. Bes-
tagerne i Krokettsvillet er Hr. Elfer
selv, hans Frue og Giebets tredie
og sidste Danser, Hr. N. Stoltz.

Københavns nye Personbane-
gaard er snart færdig i det nyere.

Tietgenbroen, til højre Glojen mod
Livoligade, til venstre mod Revent-
sømsgade.

Købstadens store Raadslommune, Gentofte-Debrud, udbiider sig Løbsloft. **Alle** **Hele** er **Stude** i **Veiret** og **Kommunes** **Forspøtser** er **nu** **aa** **inde** **paa** **Øvet** **at** **København**, **at** **dei** **fun** **er** **et** **Lids-**
forøgsmaal, **naar** **de** **to** **Kommuner**
gaar **i** **et**. **I** **de** **sidde** **Var** **er** **for-**
uden **Raadhuset**, **opført** **flere** **anden**
monumentale **Terminne**, **sl.** **a** **en**
et **Sole** **og** **nu** **senest** **Politi-**
Brandstationen **paa** **Sellerupvej**. **Til**
denne **sidde** **Begning** **har** **Kommun-**
nen **længe** **trængt**.

Tro, men var bleven et Offer for sine svigtende Guner som Bidentlaasmand og Observator, maatte erklaere sig for overbevist, da den ene Dag gik efter den anden, uden at Gode gav det mindste Livstegn fra sig. Havde hun troet paa sig selv, havde hans „Draagelse“ været en ubegrænset Hestjagelse, vilde han jo sjelskifte sig efter det danske Universitets Ror.

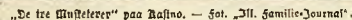
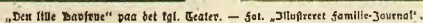
[illegible]

pore og Banglof. Ejeren, Hr. C. Elster og Frue har her i fem Aar ført en fredelig og idyllisk Tilværelse i Selskab med fire andre Cu-

Commercen har bragt et mægtigt
Grenstribt i Arbejdet, og lidt efter
lidt forsvinder Stillaadserne. Bille-
det viser Centralbanegaarden jst fra

Den nye Polit. og Brandstation i Vellerup. — Jøt. G. Damgaard.

For at hvert af Familiens Medlemmer straks kan faa sit specielle Tillæg, bedes Tillægsarket, ved fire Snit, skaaret op for Læsningen.

Arbejdede for fire generationer

Osvald Bruun virkede i Aller-teknikken gennem 71 år. Hans bog er spændende og lærerig læsning, et stykke firma- og kulturhistorie

Bydreng, typograf og senere kemigraf

Osvald Bruun er uden sammenligning det menneske, som har arbejdet længst for Carl Allers Etablissement. Han var ikke født i 1873, da Laura og Carl Aller grundlagde firmaet. Osvald Bruun kom først til verden ni år senere, den 28. oktober 1882. Men allerede i 1894 blev han knap 12 år gammel ansat af Carl Aller, for hvem hans mor allerede arbejdede.

Osvald Bruuns "arbejdsdag" blev på 71 år. Han begyndte som bydreng, blev i 1901 udlært som typograf, senere blev han også udlært som kemigraf. Osvald Bruun blev pensioneret i 1965. Han døde året efter 84 år gammel den 3. 2. 1966. Han havde nået at arbejde for fire generationer i Aller-familien.

På opfordring skrev han i de sidste år en lille bog om sine oplevelser i den virksomhed, der voksede så usædvanligt stærkt i de tid, han virkede i den. Bogen, der er et pragtværk i firmahistorie, udkom den 11. oktober 1964.

Her bringes et fyldigt uddrag af Osvald Bruuns skildringer om sin tid i Carl Allers Etablissement:

Spytbakkerne

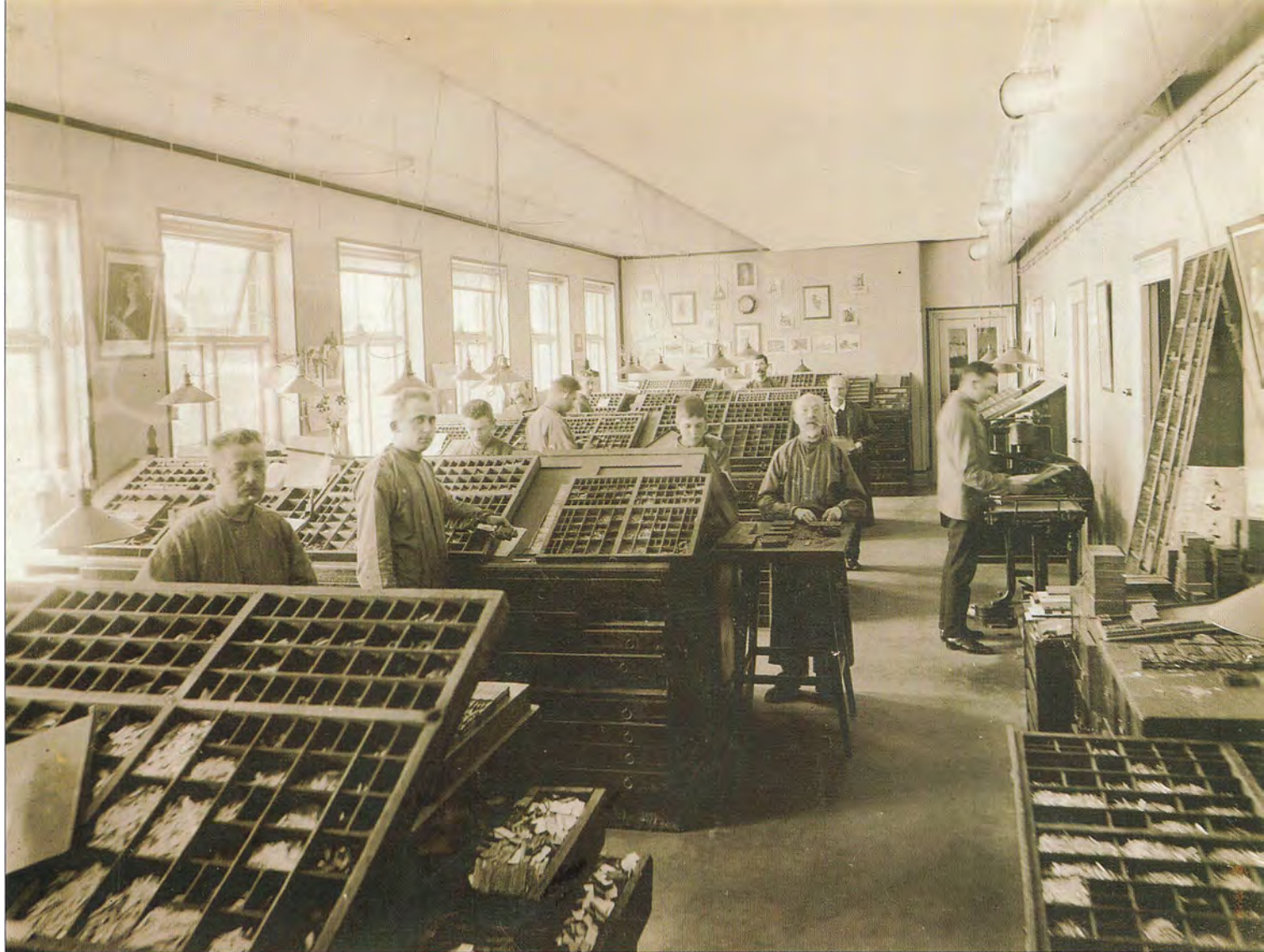
"Den 11. oktober 1894 begyndte jeg som bydreng i Carl Allers Etablissement, der dengang havde til huse i Blaagaardsgade 32. Jeg skulle møde kl. halvsyv om morgenen. Dagens første arbejde bestod i at feje to store gulve og rense 21 spytbakker. Det var strengt i begyndelsen, men da jeg sagde til min mor, at jeg ikke kunne holde ud at rense alle disse spytbakker, svarede hun: "Osvald, du må endelig blive ved, for vi har brug for de penge".

Nå, jeg blev jo også ved, og efterhånden gik det helt glimrende. Jeg var knap fyldt 12 år, da jeg begyndte, og jeg skulle op klokken godt fem om morgenen og spadserer fra Christianshavn, hvor vi boede, og ud til Blaagaardsgade; sporvogne, det var der ikke noget, der hed på den tid af da-

gen, og der havde for resten heller ikke været penge til det. Det var meget småt hos os. Men det gik godt, selv om arbejdet var hårdt.

Jeg husker tydeligt den første dag i Blaagaardsgade. Da jeg havde ordnet gulvene og spytbakkerne, skulle jeg sørge for frokost til 25 sættere, 8 bogtrykkere, 2 stentrykkere og 21 bogbinderjomfruer. Det gik min formiddag med hver dag og for at klare alle bestillingerne, måtte Osvald skam bruge en trækvogn.

Jeg husker blandt andet, at jeg skulle hente en kvart akvavit til en typograf, der blev kaldt for "Finken". Så skulle jeg gennem Murergade hen til spækhøker Palle, hvor jeg skulle købe flækkede surbrød til Sander og Weber, to svenske typografer; et flækket surbrød mindede om et rundstykke, men var lidt større, og så var der lagt steg eller ost imellem, eller hvad spækhøkeren nu fandt på. Det kostede 16 øre. Så var der gamle Breiningen, dengang firmaets faktotum. Han var oprinde-

Nogle af de håndsættere i Blaagaardsgade, som Osvald Bruun løb byærinder for – til bl.a. hørkræmmer og spækhøker

lig bogbinder, men fotograferede også.

Til hørkræmmer og spækhøker

Breiningers frokost og kaffe skulle jeg hente hos hans datter, som han boede sammen med i Korsgade. Når jeg kom derhen, ja, bevares vel, så var datteren dårligt nok stået op, og jeg måtte ned på gaden at hente kaffe og smør og pålæg, og klokken blev jo mange, inden jeg kom tilbage; en halv pægl bitter skulle jeg også have med til Breiningers.

Så havde jeg ærinde i selve nr. 32 hos en hørkræmmer, vi kaldte for "Klipfar" (han handlede med klipfisk), og i "Virginia" i nr. 30 skulle jeg hente røgtobak til nogle af sætterne. Hos Marius Pedersen, en stor urtekræmmer dengang, skulle jeg købe eet lod bønner og to lod bønner og eet lod te af en bestemt slags og derfra til cigarhandler Jørgensen i Korsgade for at hente to

Dukecigaretter til Landgreen, en svensk typograf.

Så videre til fru Jensen i nr. 13, en spækhøker, der skulle jeg hente forskellige madvarer og fem cigarer til Breiningers – ja, jeg købte virkelig cigarer hos spækhøkeren. Denne fru Jensen, hun var sgu en fin dame, jeg fik en sukkerkringle hver dag, og om lørdagen så fik jeg en tiøre foruden kringlen.

Hos cigarhandler Søller hentede jeg "Politiken" til H.P. Hansen, en xylograf, og derfra videre til urtekræmmer Taarup på hjørnet af Tømrergade og Smedegade for at hente forskellige kolonialvarer til sætteren Hedstrøm, også en svensker. Og så til "Randers", en café i Smedegade nr. 14, hvor jeg skulle købe to stykker smørbrød til xylografen Flott, altid franskbrød med steg og ost.

Da jeg endelig var færdig, kørte jeg til Blaagaardsgade med alle varerne. Klokken ni var der frokost over hele linjen, og jeg delte så ud til højre og venstre ... Jeg fik lidt skældud de før-

ste dage, men tid efter anden blev jeg helt flink til mit arbejde.

I de gamle dage i Blaagaardsgade var vi nærmest een stor familie i Carl Allers Etablissement, vi kendte hinanden alle sammen dengang, og hvis en medarbejder rejste, var det noget af en tragedie. Og nogle herlige typer var der mellem de gamle drenge fra den tid!

Billedet af "Korsgades forlængelse"

Jeg har nævnt faktotumet Breiningers, han var som sagt bogbinder, men han gav sig også af med at fotografere, og blandt andet tog han billeder til et leksikon, som vi lavede dengang. Jeg husker, da vi var kommet til bogstavet P, og Breiningers skulle have et billede af en politibetjent. Han sendte mig af sted for at få fat i kvarterets betjent, en meget høj mand, som vi kaldte "Korsgades forlængelse".

Jeg fik fat i ham, han gik med til at lade sig fotografere, og Breiningers fik

Her er festmennesket Osvald Bruun skudt i en situation, hvor han giver sit glansnummer "Ich bin ein Musikant"

ham til at stille sig op ved en mur ude i haven til Blaagaardsgade. Breininger regerede med sit apparat, og i begyndelsen tog betjenten det roligt; men efterhånden blev han utålmodig, og til sidst spurgte han, hvor længe han skulle blive ved at stå der, og om vi ikke var klar over, at han var i tjeneste?

Der er ikke noget at sige til, at han var ved at tabe tålmodigheden. Foto-graferingsteknikken dengang var meget langsom, den foregik med Lumière-plader, og det tog Breininger en halv time at tage sit billede af "Korsgades forlængelse".

Xylografi – det var kunst

Da jeg kom i firmaet, var der ikke noget, der hed klicheer; det var træsnit, og det var noget af det fineste kunsthåndværk, man kan tænke sig. Jeg

kan tydeligt se for mig, hvordan de gamle xylografer sad ved deres arbejde med stikkelen i hånden og en stor petroleumslampe, der kastede lyset gennem luppen og derfra ned på pladen, de arbejdede i. De arbejdede på klodser af buksbomtræ, som skulle gøres meget fint.

Sådan en xylograf fik 120 kroner for at lave en forside til "Illustreret Familie-Journal" – og hvis han var flittig, kunne han lave den på en måned.

En af xylograferne hed Flott, lille skruddede Flott, en ualmindelig flink og dygtig mand. Han skar leksikonportrætter, og han fik tre kroner for stykket af dem. Sommetider kontrollerede Carl Aller selv illustrationerne til leksikonet, og så hændte det,

han var utilfreds med et portræt.

"Duer ikke, Flott, lav et nyt portræt", kunne han sige. Og så måtte Flott lave et nyt. Men det var fine ting, de fik ud af det. Det var kunst.

Kemnitz, Skjalden H.K. ("hvor de Tuborg-flasker dog bli'r små"), var en anden af de gamle xylografer fra Blaagaardsgade, en herlig mand og en kæmpe at se på, ingen kunne hamle op med Kemnitz i et muntert drikkelag.

"Sammenholdet"

Engang havde vores forening "Sammenholdet" lavet en udflugt til Hille-rød. Vi havde holdt fest i en gæstgivergård deroppe, og det var ved at være ved den tid, vi skulle med toget hjem. Jeg gik hen til Kemnitz og sagde: "Kom, nu skal vi se at komme hjem." "Sludder, Bruun, sid ned og få en bajer til!"

Jeg ville ikke, og vi tog af sted alle sammen undtagen Kemnitz. Han blev.

Om mandagen inde i Blaagaardsgade spurgte jeg ham, om han havde nået et tog.

"Nej."

"Men hvordan kom du så hjem til Smallegade?"

"Jeg gik."

"Gik du?"

"Ja – og jeg var jo inde undervejs i et par bondegårde og få en drik vand."

Jeg kom meget hjem hos Kemnitz,

I sin bog fortæller Bruun festligt om, hvordan dette billede af "Korsgades forlængelse", politibetjenten til højre, blev til. Udklipet er fra Allers Illustrerede Konversationsleksikon

efter at han (som 75-årig) var holdt op i forretningen. Når vi havde fået sat os ned, sagde han altid:

"Du, mutter, kunne du ikke servere os lidt kaffe?"

"Jo, fa'er, nu skal jeg komme med den."

Da kaffen kom, sagde Kemnitz:

"Mutter, er der ikke lidt akkevitt?"

"Jo, fa'er."

Så kom flasken jo på bordet, og når vi havde fået nogle snapse, kom cigarkassen frem, og så sagde Kemnitz:

"Mutter, nu synes jeg, vi skal have en pilsner."

"Ja, fa'er."

Når jeg gik derfra, sagde den gamle:

"Tak, fordi du kom, Bruun, det var dejligt at høre noget om det derude, jeg savner det."

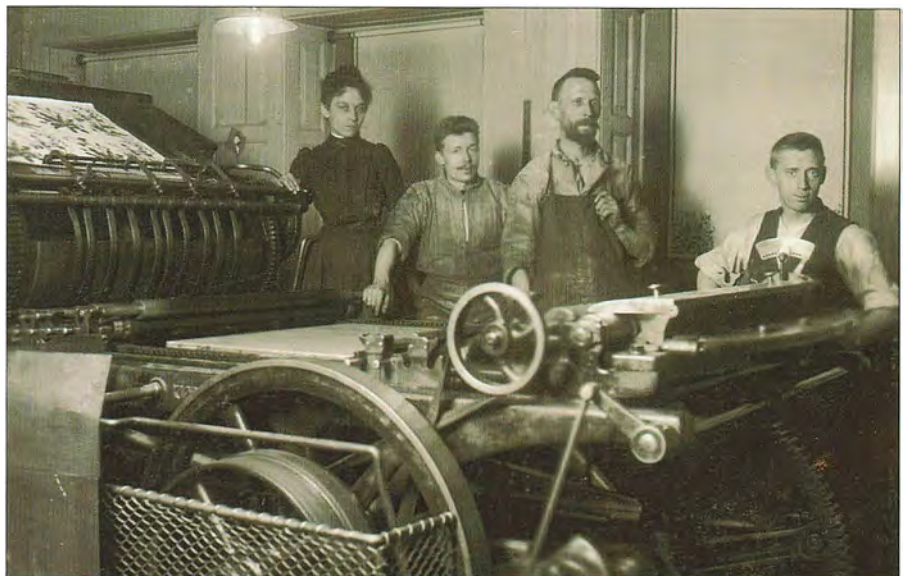
Særlig snustobak-ceremoni

Vi havde en faktor, der hed Krakau, han brugte for fem øre skrå to gange om dagen – "og det skal være mellem-skrå af Krygers, Osvald, godt sovset," sagde han. En anden typograf, en svensker der hed Lundberg, brugte snus, og når han skulle have en ny forsyning, måtte jeg helt ned på Nørrebrogade til den beværtning, der hedder "Danas Have"; her lå en lille forretning, hvor jeg skulle købe for ti øre snus og en tangabønne, som blev lagt ned i snusen, så den holdt sig fugtig.

Når jeg kom hjem med snusen, slog Lundberg med sin vinkelhage på sættekassen. Og så kom de herrer sættere, der brugte snus, marcherende i gåsegang hen til Lundberg. Han havde stillet sig op med sin lille ovale snusæske og bød hver enkelt i rækken. Så gik de tilbage til deres pladser. Og når en mand havde taget sin pris, gav han et nys fra sig og sagde: "Mange tak!" Det var en ceremoni, der gentog sig hver dag i de tider på sætteri- et ... Man vil forstå, at der var god brug for spytbakkerne, når der blev skræet og snuset så meget. Jeg skulle jo tømme dem om morgenen, og det var selvfølgelig ikke noget appetitligt arbejde.

Typograf med diplomat- frakke og sølvstok

Vi havde også i Blaagaardsgade en typograf, der hed Ernst Hansen, en virkelig herre at se på. Han mødte hver morgen i diplomatfrakke, prikket vest

Fire af Osvald Bruuns "kunder" – stentrykkeriet i Blaagaardsgade 1901

og stribede benklæder – og så havde han en ibenholstok med sølvhåndtag. Da han havde været i forretningen nogle dage, kaldte han på mig:

"Osvald, kan du gå ud og hente min stok, den står ude ved vasken."

Da jeg kom med den, sagde han:

"Kan du gå herved ved siden af i nummer 30, der ligger et lånekontor. Sig til dem, at jeg skal have så meget for stokken, jeg kan få."

Jeg gik ned til lånemanden og sagde, at jeg skulle have så meget, jeg kunne få. "Hvis er den?" spurgte han, og jeg forklarede, at den tilhørte en typograf, som arbejdede inde hos Aller ... Så skrev lånemanden en seddel. "Værsgod, her har du tre kroner." Jeg gik tilbage til Hansen, der var tilfreds med beløbet.

"Lånesedlen kan du beholde, Osvald," sagde han, "og så stiller du hver lørdag hos mig, når vi har fået penge, og så går du ned og henter stokken." Det gjorde jeg i to og et halvt år! Og når Hansen havde fået sine penge og stokken, ja, så var det et festligt syn at se ham gå hjem. Han gik strunk over gården i sin diplomatfrakke og svingede elegant med stokken. Og når vi kom til mandag morgen, tog Osvald her stokken uden at spørge om noget, og gik hen til lånemanden med den. Hvad har han ikke betalt i renter i de to og et halvt år!

Sedivys børnepenge

Jeg havde mange slags ærinder at besørge som bydreng. Der var en tegner, som hed Franz Sedivy, en meget dygtig mand. Han var noget for sig.

Han elskede kaffe og cigarer, men han elskede også kvinden. Han havde kone og et par børn boende ude i Fjords Alle. Hver lørdag middag klokken et, når vi fik penge, kaldte han mig op til sig, og så skulle jeg gå i Fjords Alle og betale børnepenge der, og bagefter skulle jeg på Langelandsvej – også for at betale børnepenge.

En dag fik jeg besked om at sige til fru i Fjords Alle, at hun skulle komme ned til Øresundsbådene om mandagen med de to drenge, så ville Franz Sedivy sejle en tur til Klampenborg med dem.

Da jeg kommer ud i Fjords Alle og har givet beskeden, siger fru:

"Jamen børnene har ikke noget fodtøj at rejse til Klampenborg i."

Jeg gik hjem og forklarede Sedivys sagen.

"Hvad gør vi nu, Osvald?"

Men Osvald her var ikke rådvild. Jeg forklarede ham, at man kunne få noget, der hed turistsko, blå med gule ringe over, de var pæne og kostede to kroner parret.

Så blev jeg sendt over til skomager Christensen, der boede i en af de små hytter i Blaagaardsgade til venstre for porten. Jeg købte skoene og spadserede ud i Fjords Alle med dem. De passede børnene, og da jeg stolt kom tilbage og fortalte hr. Sedivy, at alt nu var i orden, fik jeg en flot drikkeskilling: halvtreds øre."

Osvald var kun halvdagsbud de første år. Kl. 13 skulle han møde i skolen. Hver dag måtte han spæne den lange vej fra Blaagaardsgade til Christianshavn. Før han begyndte som bydreng, var han klassens duks. Nu var det en

Mad til rotterne

Jeg har nævnt, at Carl Aller og hans hustru var meget store dyrevenner ligesom den øvrige familie; både hr. og fru Aller var æresmedlemmer af Foreningen til Dyrenes Beskyttelse. I Blaagaardsgade havde vi mange rotter – det blev så galt, at de lå under gulvet og døde, så det stank, og til sidst blev "gamle mester" nødt til at tilkalde en kammerjæger. Vi drenge i sætteriet havde engang fundet en rotte, som vi fangede i en fælde, mens vi holdt frokostpause. Vi kom spadserende ind i baggården med den, og i det samme kommer hr. Aller.

"Hvad er det, I er så glade for?"

Jo, det var en rotte, vi havde fanget.

"Og hvad med den?" spurgte mester.

Jo, vi skulle hen og drukne den i vandbassinet.

"Såh, har den da gjort jer noget?"

Næh, det havde den sådan set ikke.

"Nå, vil I så lukke op for fælden, og lad mig ikke se sådan noget oftere."

Vi lukkede op for fælden, og rotten spadserede ud og forsvandt.

Jeg husker et lignende tilfælde, også fra Blaagaardsgade. En pinselørdag havde nogle arbejdsmænd gået ovre i baggården og ryddet op i en skrammelbunke, og her havde de fundet en rotterede. Da Valdemar Aller så det, bad han dem gå op til hans fader på kontoret med rotterne. Der var vel en snes rotter, tænker jeg.

Noget efter blev der fløjtet op i sætteriet gennem røret. Der var besked til mig om at komme ned til Carl Aller. Da jeg kom ind på hans kontor, hørte jeg straks en mærkelig piben.

"Kom her, skal du se, Osvald," sagde hr. Aller.

Der lå alle disse røde rotteunger henne i sofaen, som var betrukket med mekka.

"Er de ikke søde, Osvald?"

"Joe ..."

"Kan du gå over til vores porcelænshandler i Korsgade og købe to skåle, en til mælk og en til boller, og så går du ind hos bageren og får nogle boller og en flaske mælk. Og sig så til arbejdsmændene nede i gården, at de skal lægge det skrammel til rette nogenlunde som det lå."

Jeg hentede tingene, fik en pakke bomuld til rotterne, og vi lavede en ny rede. Vi fik besked på at sørge for mælk og boller til dem hver dag."

rende op foran Blaagaardsgade, med to hvidskimlede for.

Jeg slæbte sækkene ind i elevatoren og ned til Ole Mortensen, og så kørte han og jeg ud i byen til samtlige asylers. Det gav bonus, som man siger nu – et par appelsiner her og nogle æbler der og sommetider en femogtyveøre. Det var en dejlig dag.

I Carl Allers tid i Blaagaardsgade skulle vi drenge selve juleaftensdag ved fyraftenstid klokken fire møde ude i Rahbeks Alle, hvor familien boede dengang. Vi kom op i den store sal, hvor der var pyntet festligt juletræ.

Vi dansede om træet og sang et par julesalmer sammen med hr. og fru Aller og den øvrige familie, som var til stede på det tidspunkt, frøken Ragna og frøken Rigmor og frøken Zimmermann.

Når vi havde danset, fik vi lov at tage en genstand fra juletræet, og fru Aller gav os hver en kurv med alt, hvad der hedder julegodter – og så: en daler. Hvad var to kroner dengang ikke for os knægte? Og så spadserede Osvald fra Rahbeks Alle ud til Christianshavn med sin fine kurv på armen og sin daler i lommen – hjem til sin egen juleaften."

Ikke godt at pjække

Osvald Bruun fortæller, at alle ansatte var med til Axel Allers bryllup. 25 år senere til sølvbrylluppet på Sophienholm var Bruun med blandt de fem repræsentanter, som var inviteret. Under en spadseretur i haven spurgte Axel Aller Bruun, om han mente personalet var tilfredse med den lille opmærksomhed, han havde vist i anledning af sølvbrylluppet. "Det kunne jeg roligt svare ja til, for den opmærksomhed var ikke så lille endda. Vi havde alle sammen fået en ekstraugeløn."

Da Osvald kom i typograflære, gik han på fagskole hver aften til klokken 22, om søndagen fra otte til tolv. Derefter gik turen til de Massmanske søndagskoler, hvor han var fra klokken et til fire.

En søndag havde han på grund af en forudgående familiefest pjækket fra fagskolen.

Næste dag kom der i "rørtelefonen" besked fra

dødtræt elev, der satte sig ved skolepulten, og efter det første år røg han ned på en fjerdeplads i klassen.

I skoleferien tog Osvald på sin mors opfordring arbejde som heldagsbud hos Aller.

Rundt med træsko fra Aller

Laura og Carl Aller var, som allerede nævnt, meget velgørende. Også det har Osvald Bruun en beretning om:

"Jeg kan huske, at søndagen før jul skulle vi i Blaagaardsgade lægge træsko i sække til alle asylerne i København. Gamle Breiningen havde en lang liste over, hvor mange par træsko hvert asyl skulle have, og så pakkede vi. Det varede gerne i seks timer. Næste morgen kom Ole Mortensen, familien Allers herskabskusk dengang, kø-

Træskoene fra Carl Aller til børn på de københavnske asylers står opmarcheret klar til uddeling. Også her gav Bruun et nap med

chefen. Han ville gerne se Osvald på sit kontor.

"Kom ind," sagde hr. Aller, han sad og kiggede over brillerne, som han havde for vane. "Osvald, hvorfor var du ikke i skole i går?"

"Jeg havde det ikke rigtig godt."

"Hvorfor havde du det ikke rigtig godt?"

Jeg måtte så indrømme, at jeg havde været til fest den foregående dag.

"Sørg for ikke at gå til familiefester, når du skal være i skole næste morgen!"

Jeg bad om undskyldning.

"Godt, Osvald!"

Så kunne jeg glide igen.

Sådan blev ferie indført

"Jeg nævnte min mor, Jutta Bruun; hun var den ene af de tre trykkerpiger, som de kaldtes, inde i Blaagaardsgade, de andre var fru Dideriksen og "Den skønne Helene", ja, hun var virkelig skøn, og hun var høj og rank, og så havde hun en grov stemme.

Disse tre piger gik en dag – det må have været i 1897 eller 1898 – og fandt ud af, at de gerne ville have lidt ferie. De gik ned hos Carl Aller og fik foretræde og fremførte deres ærinde, og gamle mester viste sig straks imødekommende. Jo, nu skulle de få otte dages sommerferie, og så ville han til næste år prøve at finde et eller andet sted, hvor de kunne komme til at bo i ferien for en billig penge.

Bagefter gik det som en løbeild gennem forretningen, at de tre piger havde været hos chefen og fået ferie. Husk på, hvad det betød i de tider. Der havde skam ikke været noget, der hed ferie for det tekniske personale, det var dengang kun kontorfolkene, der havde ferie.

Jeg kan tydeligt huske den opstandelse, det vakte oppe i sætteriet, hvor jeg jo holdt til, da de fik at vide, at de tre piger havde været hos hr. Aller. Det manglede sgu bare, sagde de gamle typografer, at pigerne skulle gå alene ned til chefen og bede om ferie – som om vi andre ikke skulle have noget.

Nå, det varede højst et par timer, så var det hele gået i orden, så samtlige medarbejdere i de tekniske afdelinger tilkendtes en uges ferie. Og det blev påskønnet, tør jeg nok sige, for Aller var et af de første firmaer i landet, der gav ferie til arbejderne.

Funktionærerne havde på det tidspunkt en måneds ferie og tyve kroner i rejsepenge. Jeg husker tydeligt den

Osvald Bruun

Frikøbte en hest

Osvald Bruun fortæller også, at Laura og Carl Allers datter Ragna en dag kom kørende i sin bil på Valby Bakke. Her så hun en produkthandler komme kørende med sin vogn "med en sølle, lille krikke for". Ragna Aller syntes det var synd for hesten og købte den på stedet for 100 kr. En god forretning – for produkthandleren. Hesten kom til Valbygaard og her døde den kort efter. Af forstoppelse. Den fik simpelthen for megen havre.

Det er nok ikke for meget sagt, at Ragna var temmelig radikal i sin kamp for dyrene. Det var velkendt, at hun opkøbte jagtgeværer for omgående at destruere dem. I Sydfrankrig købte hun hos en dyre-

handler en krodzkodille, som hun omgående slap fri i en nærliggende flod.

Foruden at være dyrevenner var Laura og Carl Aller også vegetarer, fortæller Osvald Bruun. "Dog især fru, Carl Aller var det kun en kort overgang."

Til sin konfirmation fik Bruun mange gaver af de ansatte og af firmaet. På vej hjem købte han en gave til sin mor, som havde fødselsdag: Et kaffestel til 12 personer "og så en "frødreng", en figur af en dreng, der står og kigger på en frø; de var meget moderne dengang."

Axel Aller prikkede

Endnu mens vi holdt til i Blaagaardsgade, havde Carl Allers søn Axel sin lejlighed på hjørnet af Blaagaardsgade og Korsgade med en fin udsigt over til Illustreret Familie-Journal.

Der var mange, som kom for sent dengang, og en dag besluttede Axel Aller, at han ville have sat en stopper for det. Han stillede sig op i mellemgården til Blaagaardsgade og satte en prik ved navnene på dem, der kom for sent, og når en mand havde fået ti prikker, skulle han afskediges.

Det var dog, skal jeg sige, ikke hver dag, Axel Aller stod der i mellemgården. Nå, jeg residerede jo i sætteriet som bydreng, og når der så var nogen, som ikke var kommet – det kunne f.eks. være Brønshøj Jensen, Klingenberg eller hurtigløberen Anton Andersen – og hr. Aller stod nede i gården, så sagde de andre til mig: "Osvald! Mester står dernede og prikker. Gå ned på gaden og sig det til dem, når de viser sig!"

Så rendte jeg troskyldigt ned i Blaagaardsgade, og når de forsinkede kom, fortalte jeg dem, at mester stod og prikkede. "Godt, Osvald," sagde de, "kom og sig til os, når han er gået." Og så gik de ind på en beværtning og fordrev tiden der, til jeg kom og sagde, at der var fri bane."

Den omtalte medalje, der blev udleveret til samtlige medarbejdere ved 25-års jubilæet

dag, vi fik ferien, jeg tænkte: Å, Osvald, du skal have otte dages ferie og gå hjemme!

25-års jubilæet

Da virksomheden nu fejrer 125-års jubilæum må det være rimeligt her også at bringe uddrag af Osvald Bruuns skildringer af 25-års jubilæet for altså 100 år siden.

Et stort hornorkester spillede om formiddagen i Blaagaardsgade, mens regnen pøsede ned. Alle fik fri kl. 12. Fem timer senere mødtes alle i Wittmarks lokaler i Holmens Kanal. Til te! Nogle af de gamle drenge forhørte sig forsigtigt hos tjeneren, om der ikke kunne serveres en øl. Nej, lød svaret. Og så drak man te.

"Men da det var overstået, kom vi op i den store sal, og her blev der serveret en meget fin middag med ubegrænset vin til. Familien Aller sad oppe på scenen; der var foruden den gamle hr. Aller og hans hustru, sønnerne Axel og Valdemar Aller med fruer og frøkenne Ragna og Rigmor Aller.

Kontorchefen, hr. Hansen, et fint menneske og en god mand for os arbejdere, var også deroppe, og hr. Hansen skulle holde tale. Men han var ikke så godt skåret for tungebåndet, så tid efter anden gled han længere og længere væk, og til sidst stod han helt ude i kulissen. Så talte Rolf Harboe, der var redaktør af Nyt fra alle Lande, men heller ikke han havde ordet i sin magt, og det endte med, at hans kone måtte trække ham ned ved frakkeskøderne, fordi han blev ved med at hakke i det. Hans kone undskyldte ham med, at hans hals ikke var rigtig i orden.

Men skjalden H.K., Kemnitz, han kunne tale! Og det samme kunne den svenske typograf Weber. "I dag för tjugofem år tillbaka ..." begyndte han, og rullede på r'erne, så det knaldede i lokalet."

Bruun fortæller, at et 15-mands orkester senere spillede op til dans, alle fik en medalje som tak for godt samarbejde i 25 år. Der blev budt vin og is. Det svenske personale var også med, og der var lejet en ekstrabåd til dem.

"Men da svenskerne var taget af sted, fik vi andre blod på tanden og spurgte den gamle hr. Aller, om vi ikke kunne få en time til, og det kunne vi godt; oven i købet fik vi smørrebrød med øl og snaps, og jeg kan huske, at

den gamle fru Aller bagefter gik rundt og delte cigarer ud.

Da det hele omsider var forbi – vi havde fået fri næste dag – var der nogle stykker af os, der gik i byen og festede videre, kan jeg huske.

Først kom vi hen hos "Kaffe-Peder-sen" på Nicolaj Plads, en gammel, fin beværtning dengang, nå ja, fin, men pæn, der kom fiskerkoner og bladkoner og den slags om morgenen; og her fik vi bouillon med æg for ti øre. Og det var en bouillon, kødet var friskt, hentet lige ovre fra "Maven", hvor slagterboderne lå, den var kraftig, der var fedtperler på – og så en stor kop. For ti øre.

Nogle fik jo også en pilsner, og senere kom vi hen på hjørnet af Kattesundet og Frederiksberggade, der lå en morgenbeværtning, hvor vi fik nogle genstande, og derfra kørte vi minsanden ud i Blaagaardsgade, ud til "Graven", en beværtning, der lå i nr. 34 i en høj stue. Der fik vi nogle "sorte", og da klokken så var blevet sådan hen ad en tolv stykker om middagen, tog Osvald hjem til Christianshavn. Så var jeg blevet træt. Men det havde været en pragtfuld jubilæumsfest."

En lønforhandling

Efter at Bruun var blevet udlært som kemigraf, blev han også deres tillidsmand. Han fortæller, at Axel Aller altid lod andre forretningsforbindelser vente, når tillidsmanden var på besøg.

"Lad dem vente, vi skal først og fremmest sørge for, at hjulene herovre kører rundt på den rigtige måde," sagde han til Bruun.

Under første verdenskrig var kemigraferne kommet i klemme. Alle andre havde fået lønforhøjelse, men ikke den lille gruppe kemigrafer. De var 11 mand.

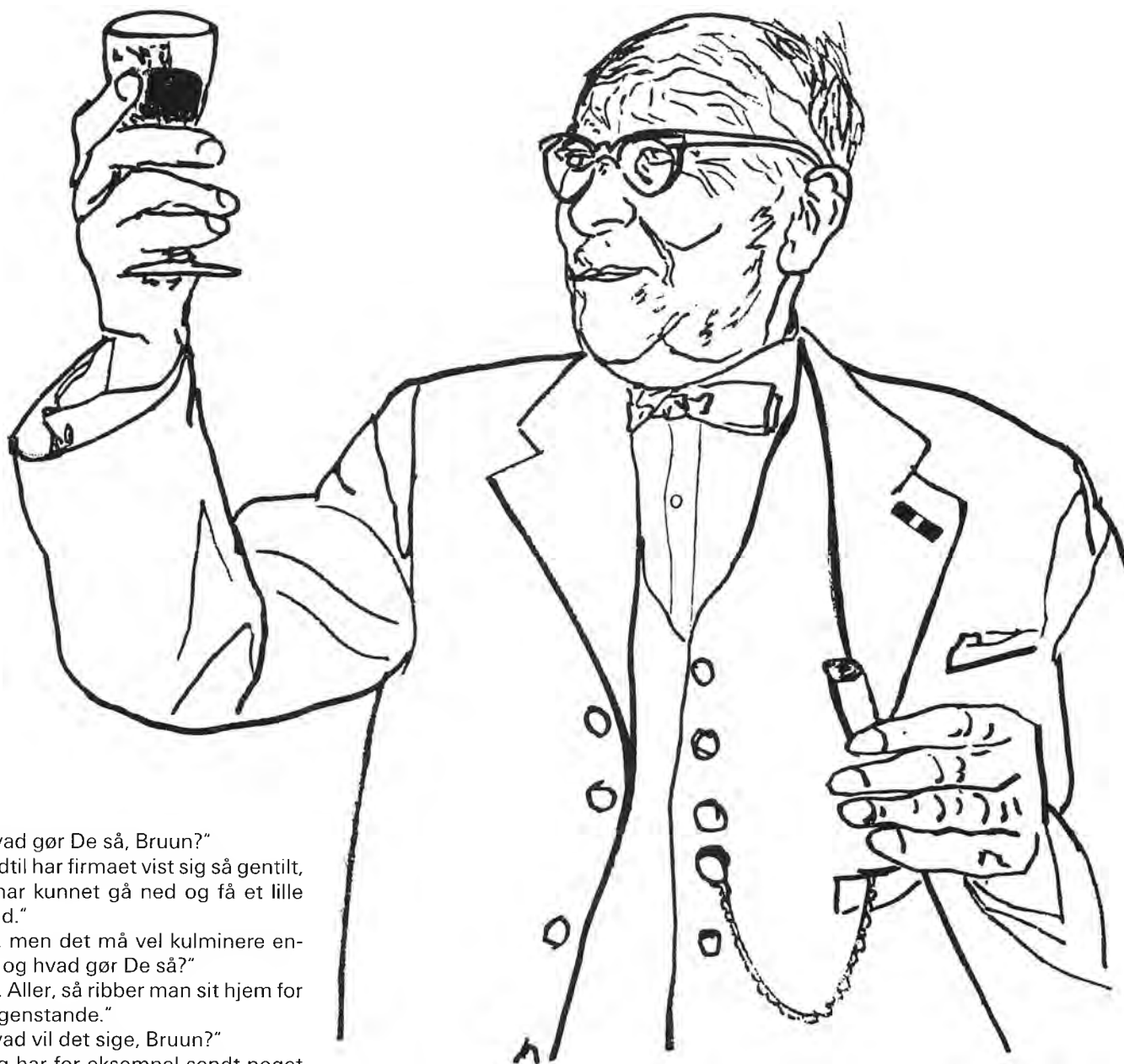
Osvald Bruun klagede sig hos Valdemar Aller.

"Nej, Bruun," sagde Valdemar Aller. "Kødgryderne kan jo ikke være så fulde som før."

"Nej," sagde jeg, "det står småt til med kødgryderne."

"De må spænde livremmen ind, Bruun."

"Det kan vi ikke, det sidste hul er taget. Der er ikke mere at spænde ind af. Kunne De tænke Dem, hr. Aller, at Deres hustru kom til Dem om tirsdagen eller onsdagen og spurgte, om De ikke kunne få et par kroner med hjem, for det var slut med husholdningspengene?"

"Hvad gør De så, Bruun?"

"Hidtil har firmaet vist sig så gentilt, at vi har kunnet gå ned og få et lille forskud."

"Ja, men det må vel kulminere en gang, og hvad gør De så?"

"Hr. Aller, så ribber man sit hjem for værdigenstande."

"Hvad vil det sige, Bruun?"

"Jeg har for eksempel sendt noget sølvtøj ud af huset."

"Og hvad så?"

"Så går man og betaler renter af det, indtil man en dag kan få løst noget af det hjem."

"Er det virkelig sådan?"

"Ja," svarede jeg, "den nøgne nød banker på døren."

Vi fik fem kroner mere om ugen. I forvejen havde vi 32."

Mere ferie – efter 25 år

Det faldt også i Bruuns lod, som sin mor, at snakke ferie med ledelsen.

Sammen med en trykker, Aksel Jensen, fik han foretræde for Axel Aller. Det drejede sig om et jubilæum, havde de meddelt. Axel Aller tog imod med denne bemærkning: "Hvad

er det for et jubilæum, De har opfundet, Bruun?"

"Det er i disse dage 25 år siden, Deres far bevilgede os i de tekniske afdelinger otte dages ferie."

"Hvad siger De, er det virkelig 25 år siden," sagde Axel Aller og tog sig til hovedet, "hvem var det egentlig, der dengang bragte det med ferie på bane?"

Og så fortalte jeg om min mor, fru Dideriksen og Den skønne Helene.

Forhandlingerne endte med, at vi fik tilkendt 14 dages ferie.

"Men," tilføjede hr. Aller, "nu skal jeg sige de herrer noget. De påberåber Dem frisk luft, og det forstår jeg

udmærket, men det er jo bare sådan, at mange deler deres ferie, tager lidt i julen, lidt til konfirmation og andre festligheder. Jeg har ikke noget imod at give fjorten dages ferie, men jeg forlanger, at de holdes på een gang."

Osvald Bruuns bog er både spændende, festlig og lærerig læsning. Man kunne ønske, at andre ville tage hans tråd op. Det vil sikkert være interessant for deltagerne i virksomhedens 150-års jubilæum – når den tid kommer – at læse om, hvordan det gik til på arbejdspladsen Aller. Efter Bruun.

Osvald Bruun kunne både lide et godt glas og en fin cigar

Møde på topplan

En række af de øverste ledere i Carl Allers Etablissement A/S er her fotograferet under et møde omkring 1910. Desværre kan ikke alle identificeres, men i midten i bageste række ses stifteren, Carl Aller, med Axel Aller på sin højre og Valdemar Aller på sin venstre side. Siddende fra venstre Andreas Hansen, Brodthagen, Harald Harboe og Georg Petersen

Spændende Dr. X

Gennem mange år var Dr. X' opgaver i Illustreret Familie-Journal spændende underholdning for børn i alle aldre. Der blev talt om hans finurlige opgaver i skolerne – og på arbejdspladserne. Allerede før århundredskiftet begyndte bladet at bringe skak- og kvadratoPGAver, fikserbilleder, bogstavgåder og lignende. Inden udnævnelsen i 1918 til

Dr. X's Afdeling.
(Med Lømsenge- og Konvolutpræmier.)

Lømsenge-Opgave. Nr. 1.
Kryptogram.

I lømsenge- og Kryptogram-afdelingen, som vi vil se i lørdag i Bladet og i Kredsens udmeldelse, vil vi se Dr. X's, der har skrevet en Kryptogram-afdeling, der skal løses i den følgende Kreds. I den følgende Kreds skal de følge efter Dr. X's i samme Ordre som i Kredsens, der skal løses i den følgende Kreds. I den følgende Kreds skal de følge efter Dr. X's i samme Ordre som i Kredsens, der skal løses i den følgende Kreds.

Lømsenge-Opgave. Nr. 2.
Billedrebus.

Hvad står her? Hvem kan "have" denne Rebus?

Så, Løser du her det gamle Rebus, som vi har set i Bladet og i Kredsens udmeldelse, vil vi se Dr. X's, der har skrevet en Kryptogram-afdeling, der skal løses i den følgende Kreds. I den følgende Kreds skal de følge efter Dr. X's i samme Ordre som i Kredsens, der skal løses i den følgende Kreds.

Konvolutpræmie-Opgave. Nr. 4.
Hvem kan løse Perleak?

En lille Dreng fandt en Dag ude paa Marken en lille Sten. Da han saa nærmere til, opdagede han, at det stod Bogstaver paa den. Men hvad der stod, kunde han ikke læse. Hans Fader og Moder kunde heller ikke forstå Skriften. Ovenstående bringer vi et Billede af Stenen med den mærkelige Indskrift. Hvem kan sige, hvad der står?

Når man har løst Opgaven, kan man indsende Løsningen til Dr. X, der sender indkomne Løsninger den 25de April og sender de 25 først indkomne – rigtig – Løsningers Indsendelse Løsen Konvolutpræmie se Kuponen.

KUPON 16.
At indsende sammen med Løsningen.

Adresser Dens Brevskabets: Til Dr. X, III. Familie-Journal, København-Vallø.

Indsendelses- og modtagelses- dato: 25. April.

Vedføjtes vil De finde min Løsning paa Opgaven Nr.

(Navn)

(Adresse)

(Show for Postkontoret Skjult indlægget Navn og Adresse. Husk at berde Postkontoret og Dr. X er det al Sted til at sende den reventuelle Præmie, naar Løsen er modtaget. Adressen: Dens Løsen vil blive Opgaver paa en Gang, i hvem kan en Kupon, men hver Løser, der skriver, sin vil sende Løsen, og paa hver 50 se man indsendes Navn og Adresse ind.)

Dens Uges Konvolutpræmie er:

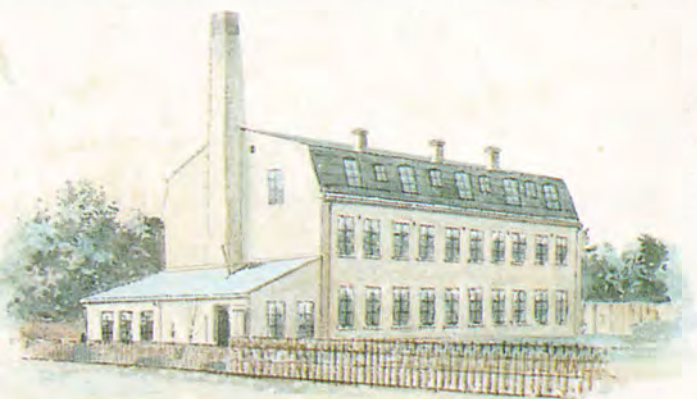
Konvolutpræmie i 1. Rangs algerne-Mønt: Et Drama i Lovskåret, indtalt paa Korten og med forestillet Løsen.

Erhverv, der indsender en Løsning, kan ikke sig, om de har indsendt Løsen ved at vedlægge et 50 St. Forsendelse.

Dr. X havde redaktøren af opgaverne, overlærer Arthur Kamp-Schiøth, i perioder lavet opgaver for børn. Det skete under mærket "Ks". Som Dr. X fik han for alvor succes, og Dr. X optrådte i bladet mange år frem. Kamp-Schiøth redigerede også en serie småbøger, som forlaget udsendte. I 1919 viste III. Familie-Journals forside Dr. X i sit laboratorium

Carl Allers tre perler

Godt tyve år efter at firmaet blev stiftet, hørte disse tre bygninger og en imponerende maskinpark under den hastigt voksende Aller-koncern: øverst Svensk Allers da nyopførte bygning i Tallgatan i Helsingborg, i midten Laura og Carl Allers elskede landsted, Sophienholm ved Lyngby og nederst Carl Allers Etablissement i Blaagaardsgade. Til venstre den ældste bygning, Det Gule Trykkeri, og til højre Det Røde Trykkeri. De fine tegninger er lavet af en af virksomhedens medarbejdere, Franz Sedivy. Tegningerne menes fremstillet i 1894-97, altså før Aller etableredes i Norge

Eget trykkeri i Sverige

Nordisk Mønster-Tidende var fra starten meget efterspurgt i Sverige, selv om det var skrevet på dansk. Men den rigtig store succes på det svenske marked fik Laura og Carl Aller, da de tre år senere introducerede Illustreret Familie-Journal for de svenske læsere

I Sverige tog man det nye blad til sig, oplaget steg støt uge efter uge. Det har naturligt nok været en hæmsko for den helt store oplagsudvikling på det svenske marked, at bladet var skrevet på dansk. I 1879, to år efter starten, tog Carl Aller derfor konsekvensen heraf, og besluttede at udsende den svenske udgave – på svensk.

Indholdet af det blad, der blev udgivet i Danmark og det, der blev udgivet i Sverige var identisk, blot var tek-

sten nu på henholdsvis dansk og svensk.

Et antal svenske typografer blev ansat hos Aller i Blaagaardsgade, og de stod for de svenske ord i det svenske blad.

Det nye tiltag gav det forventede nye løft i oplaget på det svenske marked. Et nyt spring i Sverige blev gjort 13 år senere, da Illustreret Familie-Journals svenske søsterblad fik sit eget navn: Allers Familj-Journal.

Det efterfølgende nye oplagsløft gav store problemer i Blaagaardsgade, hvor man simpelthen ikke kunne klare trykningen af de mange blade, selv om bygningerne og maskinparken løbende var blevet udvidet ganske betydeligt.

Noget af produktionen måtte flyttes uden for virksomhedens egne rammer. Hvad var mere naturligt end

at flytte produktionen af de svenske blade til Sverige? Beslutningen herom var en af de mange skelsættende, der blev taget i den lille familie i disse meget aktive år.

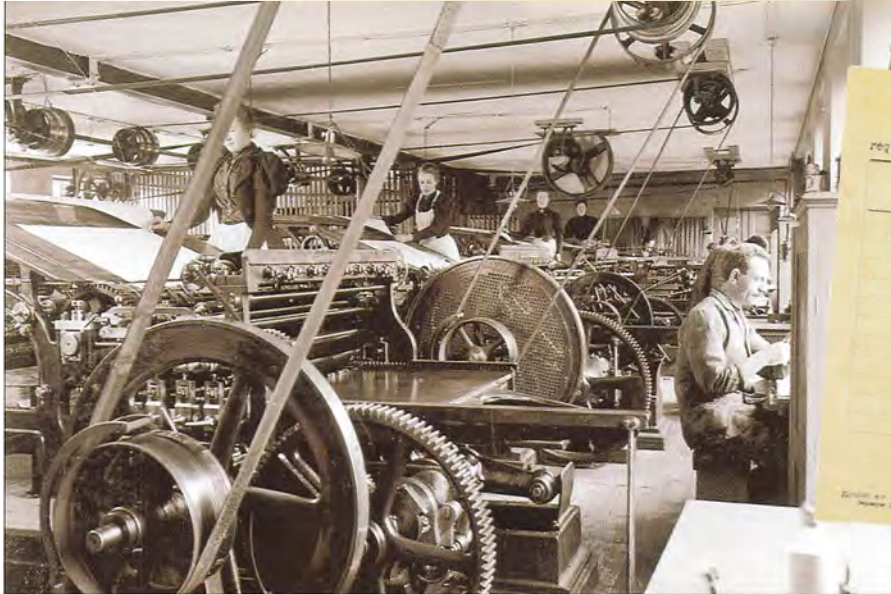
Den korteste vej fra Danmark til Sverige er fra Helsingør til Helsingborg, og i 1893 traf Carl Aller aftale med Schmidts Boktrykkeri i Södra Kyrkogatan, Helsingborg om, at Nordisk Mønster-Tidende og Allers Familj-Journal skulle trykkes dér – i hvert fald i de kommende år. Der blev også lejet lokaler til redaktion og ekspedition hos bogtrykkeren i Södra Kyrkogatan.

Den svenske udgave havde fået sin egen redaktør, Sigurd Hallberg, men ingen var i tvivl om, at det var Laura Aller, som til syvende og sidst bestemte, hvad der skulle stå i bladet.

Pakningen i Tallgatan lå på anden sal. Billedet er fra 1902

Handsætteriet i Tallgatan, årgang 1902

Trykkeriet i Helsingborg
fotograferet i 1902

Tallgatan har allerede
gennemgået sin første
af en lang række
udvidelser. Her er der,
i 1919, bilende besøg
fra København

Kontoret i Tallgatan
1902. Her stod man op
til arbejdet. Er det mon
sundere for ryggen end
vore dages bløde stole?

Allers Illustrerede Konversations-
leksikon fik også stor udbredelse i
Sverige

Krig & Fred i svensk udgave ... og
"Andre bilagen till Allers Familj-
Journal: Nytt från alla land"

Alle havde den største respekt for hendes enestående jugement.

Trykkeriaftalen med Schmidt varede kun i tre år. Oplaget havde i mellemtiden vokset sig så stort, at Carl Aller fandt det rigtigst, at han selv trykkede sine blade – også i Sverige.

Sønnen Valdemar Aller var allerede som 17-årig blevet sendt til Sverige, for at undersøge mulighederne for en selvstændig, svensk trykkerivirksomhed.

Som 19-årig blev Valdemar Aller igen sendt til Helsingborg, denne gang med en ganske enkel ordre i lommen: Byg et trykkeri og sørg for den rigtige maskinpark. Noget af en opgave for så ung en mand.

Valdemar Aller levede op til forældrenes forventninger. Han var selv meget aktiv i udformningen af bygningerne – og maskinerne. Et år sene-

re, 14. august 1894, stod Etablissementets første byggeri i Tallgatan, Helsingborg, klar til indvielse. Unge Valdemar Aller, som havde skabt den flyvende start, udnævntes til trykkeribestyrer.

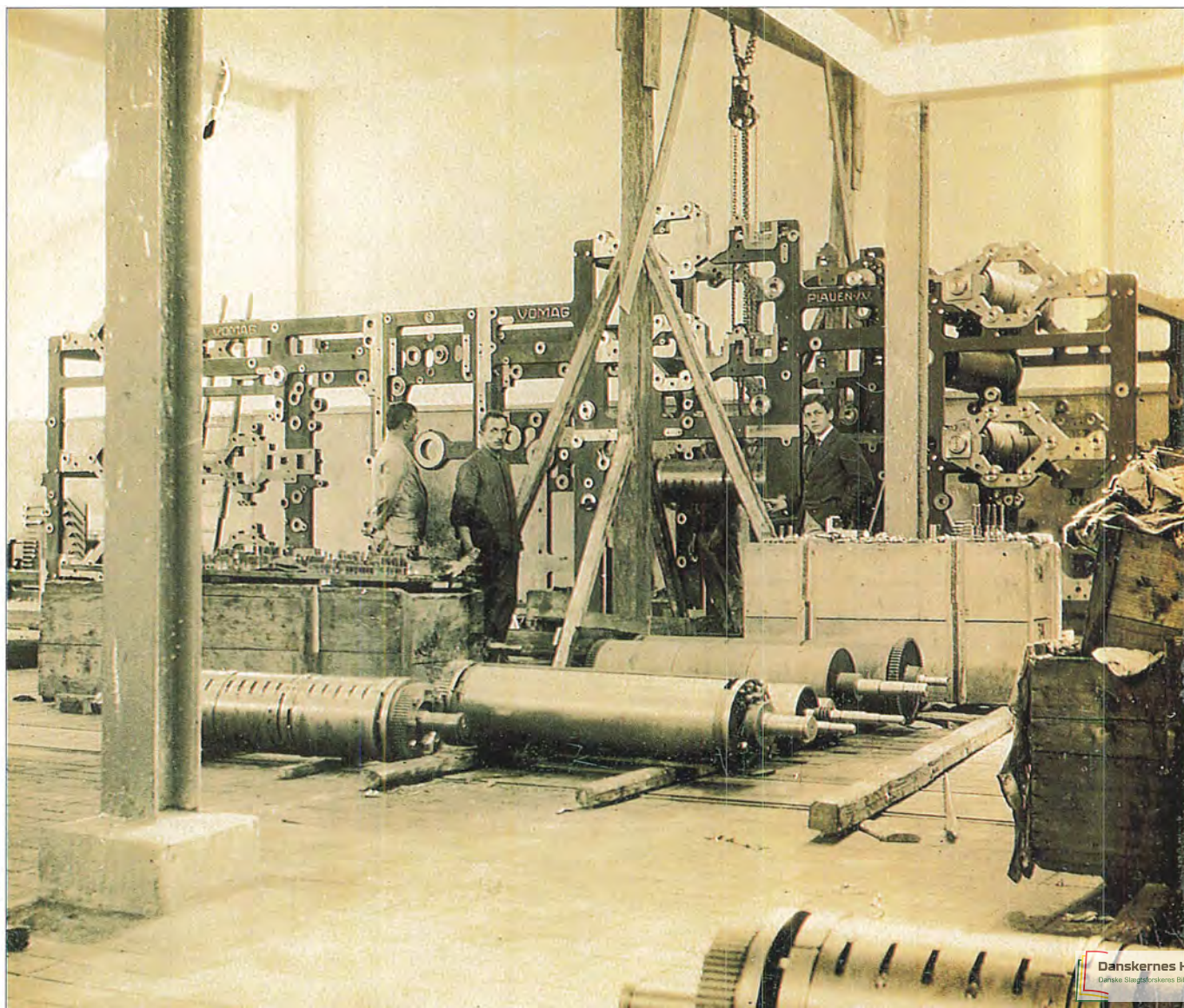
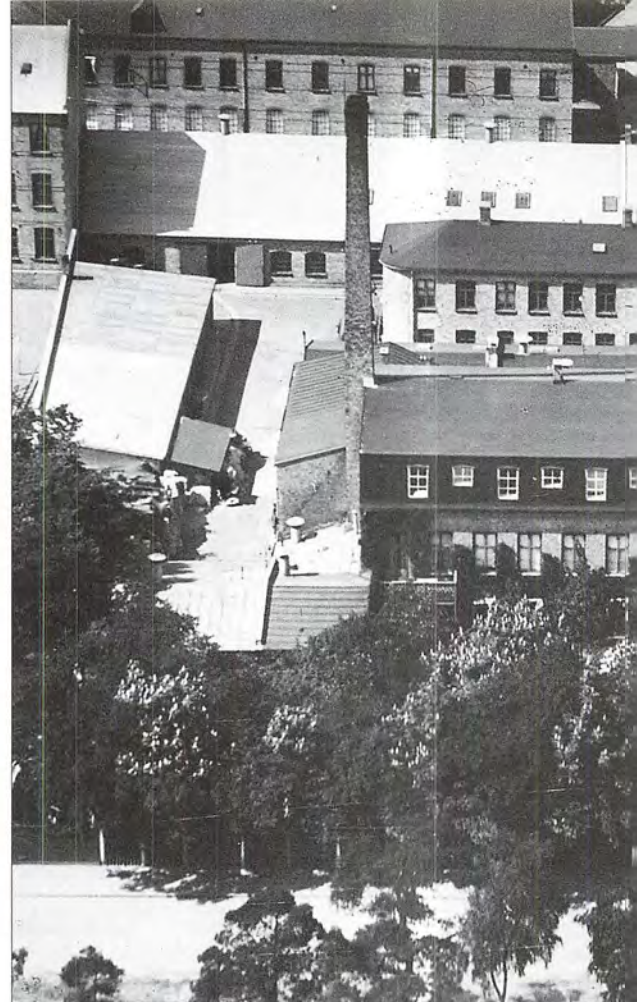
Oplagene steg fint i Sverige, men det var først og fremmest den helt fantastiske fremgang i Danmark, der skabte det økonomiske grundlag for brohovedet på den anden side Sundet.

Valdemar Aller fortsatte med at have den svenske afdeling under sine vinger, og som 28-årig stod han i spidsen for Allers Familj-Journals Tryckeriaktiebolag, som firmaet da hed. Han flyttede 1910 tilbage til Danmark, men pendlede derefter flittigt mellem København og Helsingborg, hvor han fortsatte som VD – administrerende direktør – til 1939.

Sådan indrettedes de første kontorer i Helsingborg

Endnu en ny trykpresse under opførelse i Tallgatan, denne gang i 1921

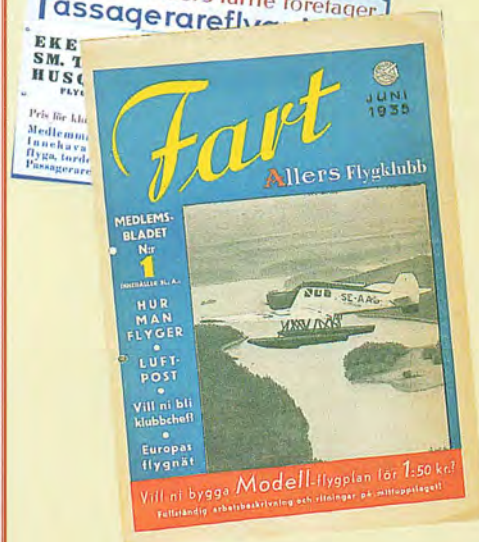
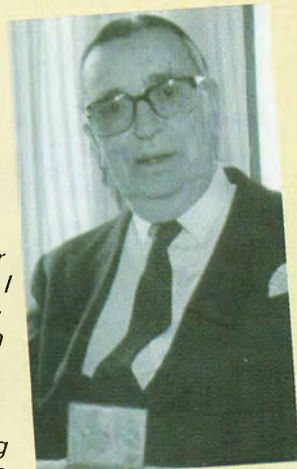
I 1930'erne havde afdelingen i Tallgatan vokset sig så stor. Kort efter tog man fat på endnu en udvidelse – i anlægget til højre i billedet

Allers første bygning på svensk jord, Tallgatan 10. På denne adresse blev der foretaget udvidelse efter udvidelse. Virksomhedens hovedsæde lå her til 1974

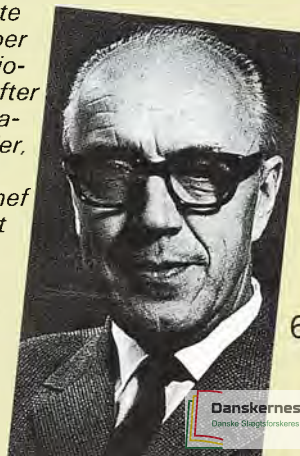
Galvanoplastik-afdelingen i Allers Familj-Journals Tryckeriaktiebolag 1902. Senere blev der indrettet redaktionslokaler her

En svensk kæmpe. Knut Andersson virkede i Svensk Aller i over 50 år. I 1927 ansattes han som sætterlærling, i 1954 blev han driftschef og senere driftsdirektør. Her er han fotograferet med den lille æske, han fik sine første lønninger i

Før anden verdenskrig havde Allers Familj-Journals Tryckeriaktiebolag sin egen flyveklub, der på kort tid fik 65.000 medlemmer

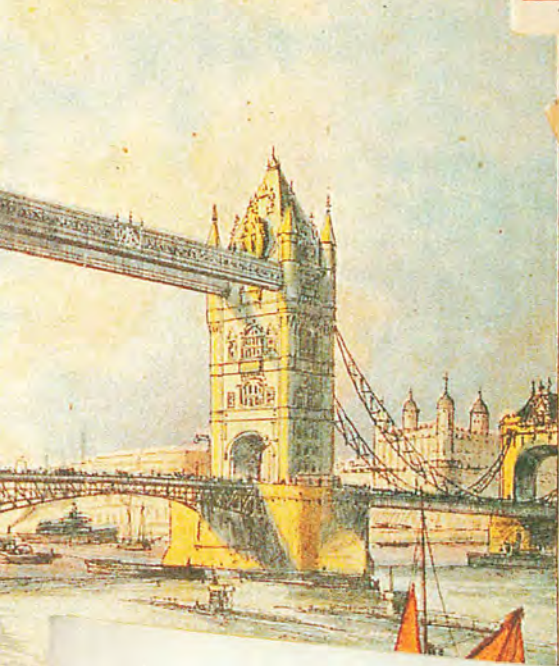
Malte Cato, født 1908, gjorde en bemærkelsesværdig karriere i Allers Familj-Journals Tryckeriaktiebolag. Han blev ansat i 1927 som yngste medhjælper på redaktionen. Derefter blev han lagerarbejder, lagerchef, indkøbschef og til sidst VD for firmaet

Forsider fra de første år i Sverige

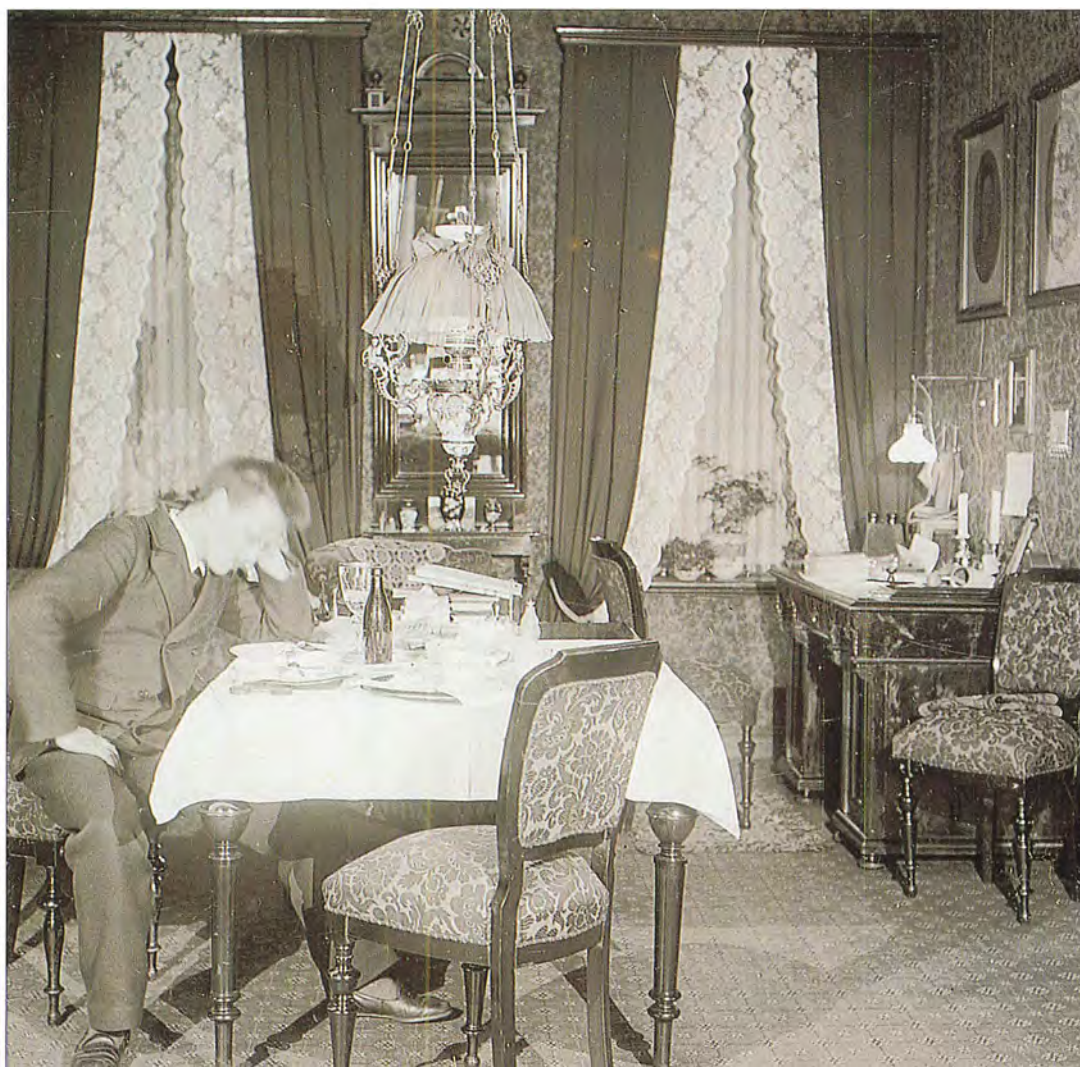
Et repræsentativt udsnit af de svenske forsider i de første årtier. Prisudviklingen strækker sig fra 10 øre pr. nummer (fem kr. om året), til 13, 20 og 30 øre pr. nummer

25-års jubilæum i Sverige

*Billedet øverst.
Allers Familj-
Journals Tryckeri AB
fejrede 25-års
jubilæum i 1919.
Samtlige ansatte
deltog i jubilæums-
festen, der blev holdt
på Råå Hotel. I
midten ses Valborg
og Valdemar Aller
med sønnerne Cläes
og Mogens*

*Den unge og
meget aktive
trykkerichef
Valdemar Aller
i den lejlighed,
han fik indrettet
over trykkeriet i
Tallgatan 10*

Største succes

Et af de kunstbilag, der gjorde størst succes i Sverige, er dette maleri af kunstnerne E. Österman og Alfred Bergström. Det blev malt i 1904 for Aller, og viser den kongelige familie på Drottningholm. Originalen hænger nu i direktionsafdelingen i Aller-huset.

Det norske personale fotograferet i 1901. De to herrer med armene over kors var t.v. trykkeribestyrer Alfred V. Gjørling, der allerede begyndte i virksomheden i København 1883. Han havde således 60-års jubilæum i 1943. T.h. ses disponent Georg Petersen, som kun var 25 år, da han blev sendt til Norge for at lede opbygningen her. Han kæmpede en brav kamp for at få mere norsk stof i Allers Familie-Journal

Problemer i Norge

Aller-koncernens etablering i Norge forløb knap så fredelig som i Sverige

Da den norske afdeling grundlagdes 1897, blev firmaets første tilholdssted Thv. Meyersgate 72 i Kristiania. Ejendommen ejedes af Ottosens Chokolade og Confect-Fabrik. Aller rådede over hele førstesalen, (anden etage på norsk) men efter et år var rammerne sprængt

En septemberdag i 1897, medens der i Oslo – Kristiania dengang – var stor festivitas i anledning af Oscar II's 25-års jubilæum som norsk konge, mødtes brødrene Axel og Valdemar Aller i Thorvald Meyersgate 72 sammen med to nære medarbejdere og en norsk advokat for at stifte aktieselskabet Norsk Familie-Journal.

Indtil nu var det norske marked blevet forsynet med blade, der var trykt i Danmark – på dansk – og som sendtes til Norge med skib og senere jernbane.

Nu skulle bladene trykkes i Norge – på norsk.

Foruden de to unge Aller-brødre deltog den 25-årige Georg Petersen og den 26-årige A.V. Gjørling samt overretssagfører L.Th. Bjercke i stiftelsen af det nye selskab. De to unge danskere skulle henholdsvis være disponent og trykkeribestyrer i det nye foretagende. Overretssagføreren blev selskabets første formand.

Maskinparken var ved at blive installeret i en chokoladefabrik på adressen Thv. Meyersgate.

Det stiftende møde blev holdt lørdag den 4. september, og straks efter mødet begyndte disponent Georg Petersen at arbejde for at sikre flere forhandlere og kommissærer.

På øverste etage i Nedre Voldgate 5 installeredes i 1904 fem såkaldte hurtigpresser. I forgrunden trykkeribestyrer A.V. Gjølring. Bag ham ses den første maskine, der blev anskaffet, da virksomheden startede i Norge. Ved denne maskine ses en af de seks pålæggersker. I baggrunden faktor Christian Andersen, som opnåede at fejre 50-års jubilæum. Til højre pålæggerske Herma Kristiansen

De unge stiftere af selskabet i Norge, t.v. Axel og t.h. Valdemar Aller

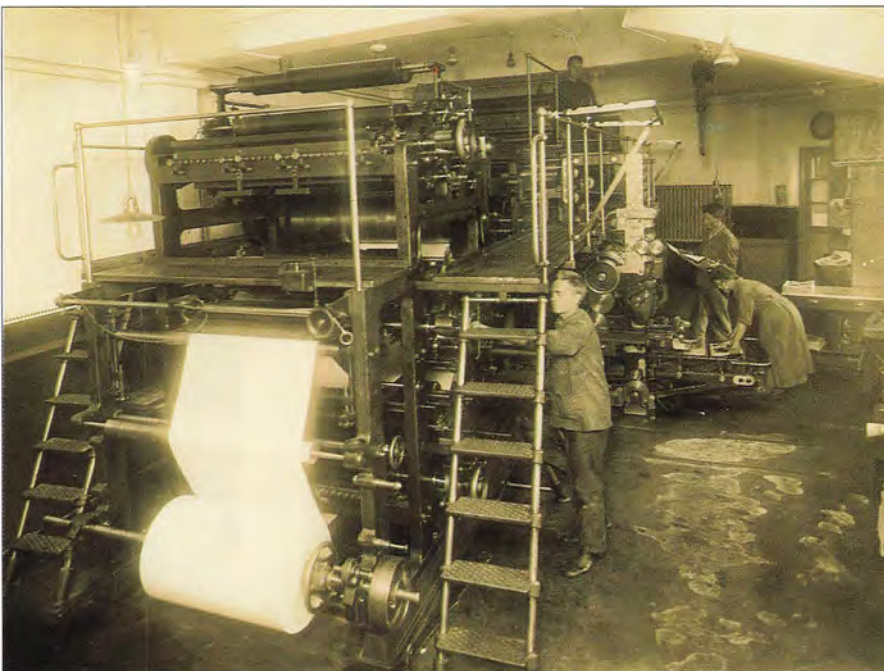
Efter oprettelsen af trykkeriet i Kristiania gik det hurtigt fremad med oplagstallene – selv om en nærgående konkurrent meldte sig på markedet. Her er nogle abonnementstal fra de spændende år:

	1897	1899	1900	1905
Ill. Fam.-Jour.	7400	10.400	15.400	46.711
Mønster-Tid.	3400	4300	4850	16.498

I 1905 har Fra Krigsskuepladsen desuden 14.026 og i ledige Timer 4245 abonnenter.

Før oplagskontrollen

Byfogeden i Oslo bevidner hermed, at Allers Familie-Journals første 13 numre i 1929 er udkommet i gennemsnitligt 157.231 eksemplarer. For et sådant "Officielt Garantibevis" betales 3 kr. i stempelemærke

Den første rotationspresse i Kristiania stod i Storgaten 49. Her arbejder trykker Sverre Hox ved maskinen

Konkurrent med samme navn

Det første blad, trykt i Norge, skulle på gaden 1. oktober. Alt var idyl. Truede man. Men mørke skyer trak op i horisonten. Kort efter forlød det nemlig, at et norsk selskab var langt fremme med planer om at udgive et nyt ugeblad. Det skulle have navnet Norsk Familie-Journal. Det navn, som Allers nystiftede firma netop havde fået.

Krigen på bladfronten, der kom til at vare i 15 år, var en kendsgerning, inden september var gået.

19. september bragte Aftenposten

en kæmpeannonce, hvori Aller meddelte, at "Illustreret Familie-Journal, som i 20 år har været en velseet og kjærkommen Gæst i Tusinder og atter Tusinder af norske Hjem" nu skulle trykkes i Norge.

Foruden en lang lovprisning af bladet indeholdt annoncen denne i vore øjne usædvanlige form for sales promotion: "Bladets Bude vil i Dagene 20.-30. Sept. omdele Prøvenumre af indeværende Årgang over hele Byen for efter nogle Dages Forløb at afhente samme og modtage Tegning af Abonnement".

Fire dage senere slog det nye Norsk Familie-Journal fra sig. I en an-

Officielt garantibevis

BYFOGDEEN i Oslo.

De forevige ekspositionssted for bladet "Allers Familie-Journal" ses hermed blot af de første 13 numre i 1929 at de har været opslaget af gennemsnitligt 157.231 eksemplarer i gennemsnitligt 157.231 eksemplarer.

For udsendelsen betales til statskassen 3 kr. i tre kroner i stempelemærke.

Oslo den 11. april 1929.

Trykkeriklubben i Norge blev stiftet 15. februar 1908, og fra starten bestod den af samtlige ni medarbejdere i den tekniske afdeling. Formålet var at fremme kollegialitet og samarbejde. Billedet blev taget ved foreningens 25-års jubilæum, der blev fejret ved en stor fest på restaurant Ciro i Oslo

Da Allers Familie-Journal i Norge fejrede 25-års jubilæum i 1902, skete det naturligvis på baggrund af det danske Familie-Journals start. Her er samtlige ansatte, 20 i alt, fotograferet omkring firmaets andet domicil i Kristiania, Rådhusgaten 9. Her flyttede man ind i 1898, men allerede i 1904 var forholdene for trange. Der var ikke plads til en ny rotation. På billedet ses øverst i midten redaktør Jacob Jacobsen, i midten t.v. A.V. Gjølring og i midten t.h. Georg Petersen

Ved indflytningen i Meyersgaten måtte maskinerne hejSES op – trappen kunne ikke bære

nonce i Aftenposten hedder det bl.a.: "Vort første Nummer er udkommet, et Foretagende baseret på norsk Kapital og norske Kræfter. Bladet udkommer hver Søndag med Bilag: Romanbiblioteket, Raadgiver for De Tusind Hjem, Barne-Blad osv. Norsk Familie-Journal må ikke forveksles med Illustreret Familie-Journal, et dansk Blad, som nu søges udbredt under Foregivende af at være norsk, men som trods alt er og blir udenlandsk".

Aller bider fra sig

Carl Aller var forbitret. Det menes, at han selv skrev teksten til den helside-

annonce, der efterfølgende blev indrykket i Aftenposten, og hvor han ikke lagde fingrene imellem.

Efter at have fortalt om udvidelserne af det nye Aller-blad, tog annoncen fat på det nye blad, Norsk Familie-Journal: "Om dette Blad kun følgende: Titlen er som enhver vil se, en så nærliggende Efterligning af vort gamle og skattede Mærke, at den umuligt kunne have været nærmere, uden at komme i Kollision med Lovene. Alene heri ligger en stor Kompliment til Illustreret Familie-Journals Fortræffelighed ved på mange Maader at søge at efterligne det".

I annoncen harceleres der også

over, at det nye blad groft har plagieret Ill. Familie-Journals tillæg.

"Hvis dette ikke er Plagiat i Ordets dybeste Forstand, kjenner vi ikke det ubehagelige Ords Betydning! Men heldigvis er det hele nye Blad kun et Forsøg paa Efterligning, da en virkelig Efterligning er en Umulighed af følgende Grunde: 1) Illustreret Familie-Journal anvender hvert Aar 50.000 kr. paa Fremstillingen af Formene til dets Illustrationer og Farvetryk, 2) Illustreret Familie-Journal betaler de højeste Honorarer for sin Text, 3) vore Protokoller udviser, at vort Blads Indtægter og Udgifter først balancerer med et Abonnementstal paa 90.000,

Den første ejendom, Aller købte i Kristiania: Storgaten 49. Billedet er taget 1931. Firmaet havde til huse her, inden man flyttede til Ulven, hvor Norsk Allers Familie-Journal og Allers Tryk nu har hjemme

Allers tredje adresse i Kristiania: Nedre Voldgate 5. Her holdt man til 1904-1911

Storgaten 49 efter at Aller havde gennemført en større modernisering, men før nabogrunden var bebygget

og 4) Illustreret Familie-Journal giver, foruden de 3 omtalte Tillæg, yderligere gratis til sine abonnenter 2 store Tillægsblade, som det nye Blad end ikke har gjort Forsøg på at kopiere, nemlig "Eventyrlige Rejser og Skildringer fra nær og fjern", samt det nye, selvstændig redigerede aktuelle Extrablad Nyt fra alle Lande. Efter at have meddelt ovenstående faktiske Oplysninger, overlader vi trøstigt vor Sag til det intelligente og noble Publikums Dom, overbeviste om, at dette ikke lader sig vildlede af nogle plagierede Titler på et nyt Bladforetagende, hvorved alle et Plagiats uheldige Egenskaber stedse vil hefte, uden at

det blot tilnærmelsesvis evner at komme det plagierede – Europas største Ugeblad – nær".

Norsk Familie-Journal lagde stærkt ud med artikler og reportager om kendte nordmænd. Gang på gang tryglede disponent Georg Petersen Laura og Carl Aller om at give plads til mere norsk stof i Allers Familie-Journal. Georg Petersen havde hurtigt afsløret sig som en vågen og idérig pressemand. Denne kamp gjaldt også Nyt fra alle Lande, men Petersen havde svært ved at trænge igennem med sine ønsker.

Norsk Familie-Journal fik aldrig økonomisk fodfæste, men kørte det

Mand med mange ideer

Den danskfødte disponent Georg Petersen, der som 25-årig blev sendt til Norge for at opbygge administration og redaktion, var en meget fremsynet mand, som stod bag mange overraskende redaktionelle tiltag og markedsføringsideer. Ved århundredets begyndelse sendte han briller med Familie-Journalen, så læserne kunne se tredimensionale billeder. I 1929 lejede han et fly, så bladet kunne bringe billeder fra luften af Norges største byer. Allers flyklub for unge sendte 6000 børn på flyveture, og han udviklede et særligt Aller-spil i forbindelse med sportsbilletter. Endelig pressede han hårdt på for at få Carl Aller til at udvide koncernen med afdelinger i Holland og Frankrig – som en begyndelse. Her er han fotograferet ved sit skrivebord i Nedre Voldgaten 5

60 år i spidsen

A.V. Gjølring, den danskfødte trykkeribestyrelsesleder i Kristiania, gjorde hele turen med. Han stod i spidsen for en række tekniske tiltag og for de mange ud-

videlser, der fulgte siden stiftelsen af det norske firma i 1897. I maj 1943 – midt under den tyske besættelse – blev han stærkt hyldet på sin 60-års jubilæumsdag. Medarbejderne skrev under på en hyldestadsadresse. Gjølring døde året efter

Forsider der gjorde sig godt i Norge

Også i Norge gjorde Allers forsider sig godt, selv om disponent Georg Petersen kæmpede bravt for at få flere norske motiver og personligheder frem på første side. Allers Familie-Journal bevarede sin førerstilling, selv om konkurrenterne ofte bragte stærkt nationale forsider.

ALLERS
FAMILIE-JOURNAL.
11. Januar 1912.

ALLERS FAMILIE-JOURNAL
Nr. 21 11. Juni 1911.
Pris 35 øre.

Allers

48 sider

FAMILIE-JOURNAL • NR 22 • 1. JUNI 1911

ALLERS FAMILIE-JOURNAL
Nr. 22 1. Juni 1911
Pris 35 øre.

NORDISK MØNSTER-TIDENDE
Pris 35 Øre.

ALLERS
FAMILIE-JOURNAL.
Nr. 15
19. April 1911.
35. Jarg.

ALLERS
FAMILIE-JOURNAL.
Nr. 18
17. November 1910.
31. Jarg.

Allers
20 ekstrasider
om
HÅVER
og
HAVESTELL

ALLERS
FAMILIE-JOURNAL.
Nr. 1
6. Januar 1911.
35. Jarg.

Allers Familie-Journal
Nr. 24 24. august 1910

Nr. 14, 1920.
Pris 35 øre.
NORDISK MØNSTER-TIDENDE

Med den nye håndarbeidsbok
som følger med dette nummer, er der gjort et grep i majestættens rikholdige sysselsættelse om de forskellige broderier som præger de forskellige land og tider.

ALLERS
FAMILIE-JOURN
Nr. 1
Søndagen den 3. Januar 1914

De dejlige år på Sophienholm

Laura og Carl Aller boede med deres børn lykkeligt og godt i den store ejendom Fuglevad, hvis have grænsede op til Sorgenfri Slotspark. Her trivedes familien, og ingen drømte om at flytte.

På to år havde Carl Aller bragt den store have op til et imponerende blomsterflor. Men han manglede mistbænke til en endnu større blomsterproduktion. Carl Aller reflekterede

derfor på en lille annonce i Lyngby Avis om, at mistbænkvinduer var til salg. Udbyderen var gartneren på landstedet Sophienholm, en eftertragtet ejendom i den mondæne del af Københavns opland.

I sine efterladte notater skriver Valdemar Aller herom:

“Far og mor tog derover i den nye glaskaret med skimlerne for, men i stedet for at købe mistbænkvinduer,

købte de selve Sophienholm. Det lyder eventyrligt, men er sandt”.

Ægteparret blev hurtig klar over, at Sophienholm var til salg – og de købte det bogstaveligt talt på stedet. En medvirkende årsag var nok Sophienholms berømte kærminder, (forglem-migejer) som en tidligere beboer, Freiderike Brun, havde haft med hjem fra Italien, og som Laura straks faldt for.

Umiddelbart efter at købet var gået

Sophienholm en sommerdag i begyndelsen af 1930'erne, farvefoto taget af familien Aller

Sophienholm fotograferet omkring 1890. Det første Sophienholm stod færdigt 1769, bygget af generalpostdirektør Theodorus Holm. I 1790 købte Constantin Brun ejendommen, og i årene 1802-05 blev den ombygget til sin nuværende skikkelse. Ombygningen blev forestået af den franske arkitekt Joseph Ramée

Mindst 25 personer og nogle forspand var beskæftiget, når familien flyttede, hvilket de gjorde to gange om året

i orden, fik Carl Aller tilbudt 10.000 kr. for at lade handelen gå videre til en anden interesseret køber. Det blev høfligt afslået, og straks efter gik familien i gang med at indrette det stor-slæde hjem.

Indflytningen skete i november 1883 – godt ti år efter at Carl og Laura Aller havde pantsat alt, hvad de ejede for at kunne starte deres virksomhed.

Sophienholm blev et varmt og levende hjem, der gav den stadigt voksende familie en perlerække af lykkelige stunder.

I de første fire år boede familien Aller på Sophienholm året rundt, selv om det kneb med at holde varmen i vintermånederne. I 1886 bliver parrets første datter, Rigmor, født her. Laura Aller havde set hen til dette

barn med længsel. Hun havde i forvejen de to store drenge, Axel og Valdemar, og ønskede inderligt, at det næste barn skulle blive en pige. Men ikke nok med det, hun skulle have gyldent hår og kærmindesblå øjne.

Med en form for selvsuggestion rettede hun alle sine tanker mod dette inderlige ønske. Resultatet udeblev da heller ikke. Det blev en lille pige med gyldent hår og kærmindesblå øjne.

”Det store soveværelse på førstesal blev en overgang i de første år, vi var på Sophienholm, brugt som mors arbejdsværelse,” skriver Valdemar Aller.

Aldid noget med hjem

”Jeg husker det i denne periode bedst ved lampelys sent på eftermiddagen og vintertid. Her læste jeg lektier og

ventede på mor, der en gang eller to om ugen tog til byen.

Mor havde altid ”noget med hjem,” og hyppigst klippeting, de gammeldags tyske modelkartoner, borge, vandmøller og den slags. Dem er jeg så at sige flasket op med, og resultatet er heller ikke udeblevet. Forsøger man et lille kuriøst regnestykke, vil man se, at III. Familie-Journal i en periode senere hen udsendte mellem 200 og 300 millioner modelkartoner til sine ungdommelige læsere.”

Her har vi baggrunden for de modelkartoner, Valdemar Aller med stor succes introducerede i III. Familie-Journal.

Af hensyn til den nyfødte blev temperaturen i soveværelset nærmest holdt på tropiske varmegrader. Der var så varmt, at det kneb for Carl Aller at trække vejret.

Landauerer med kusken og pigen på bukken klar til flytning. I forgrunden Carl Aller

Højtlesning i dagligstuen på Sophienholm. I forgrunden Laura Aller, Carl Aller sidder ved bordet

Allers dagligstue på Sophienholm. Den runde sofa står nu i trappe-tårnets femte etage i Valby

Carl Aller og hans violin

Sophienholm fotograferet fra søen i 1885. Fra venstre Axel, Carl og Laura Aller, frk. Østerberg, Valdemar Aller, baron Eggers, Ernst Bruun og Emil Bruun

Det Norske Hus i 1885

*Carl og Laura Aller
i Det Norske Hus*

*Familieidyl ved
Bagsværd Sø
1887; på bænken
Carl og Laura Aller
med Axel og
Valdemar, i barne-
vognen Rigmor*

Valdemar Aller byggede på Sophienholm flere legehuse, som familien dog kaldte dukkehuse. Det fik han gavn af senere, da han blev redaktør på Ill. Familie-Journal. Her sidder tredje generation af familien Aller foran et af dukkehusene, fra venstre Mogens, Ib, Claës, Carl (stående), Bjørn og Svend

Det problem fandt den opfindsomme forlægger imidlertid selv en løsning på. Fra udlandet indforskrev han et "friskluftssystem". Det bestod af en næsemaske med automatiske ventiler i forbindelse med en lang luftslange, der stak ud gennem et udskåret hjørne i vinduet. Slangen havde en diameter på 4-5 cm og var lavet af hvidt pergament spændt over en bøjelig ståltrådsspiral.

"Det var et held, at far altid lå stille og stiv som en pind i sengen, ellers ville det ikke have været let at holde dette mystiske instrument i stilling," skriver Valdemar Aller. "Men far fik vejret og mor roen overfor vidunderbarnets helbred."

Carl Aller gennemførte fra begyndelsen store vedligeholdelsesarbejder på Sophienholm. Alt fra maskinhus, is-

*Rota ved broen.
Laura Aller ses
i ternet kjole*

hus, stalde og til Det Norske Hus, fik en kærlig hånd, ligesom hovedbygningen naturligvis gjorde det. Også her skabtes der et blomstervæld i parken, hvor kærminderne dominerede.

Sophienholm var ramme om et meget rigt familieliv med oplæsningsaftener – Carl Aller var en strålende, nærmest professionel oplæser – familiefester og udflugter med hestevognene. Mange af tidens forfattere søgte ud til Sophienholm for at drøfte ideer med værtinden. Jævnligt blev der inviteret til større fester på stedet.

Alle medarbejdere med til sølvbrylluppet

Den største fest var dog nok i 1896, da Laura og Carl Aller kunne fejre sølvbryllup. De inviterede samtlige

ansatte i koncernen med. Ikke blot fra Danmark, men også fra Sverige. Virksomheden i Norge blev først stiftet det efterfølgende år.

På Sophienholm blev sølvbrylluppet først fejret ved en stor familiefest den 20. oktober. Ugedagen efter mødte medarbejderne op, over 200. Der var bestilt ekstratog til de danske medarbejdere, ekstraferge til de svenske.

Gæsterne blev modtaget på Lyngby Station og derfra kørt i hestevogne til Sophienholm. Carl Aller havde nøje udregnet, hvordan der kunne blive plads til de mange gæster.

Carl Aller byggede selv en båd, Rota, på Sophienholm. Billedet er taget fra skibsbyggerperioden

Laura Aller ved sin skrivemaskine, malt af Carl Aller efter hendes død i 1917. Til højre et selvportræt af Carl Aller, malt efter et fotografi af W. Türck, Lyngby, 1917

Axel Aller ved Sophienholms store kikkert. Carl Aller ser til

Carl Aller med sin elskede violin. Hans ordblindhed hæmmede ikke på nogen måde hans kunstneriske udfoldelser. Sammen med Laura Aller lærte han dertil Danmarks, Sveriges og Norges befolkninger at læse ugeblade

Laura Aller ved sit skrivebord

Personalets sølvbryllupsgave var billedhuggeren Nicolai Outzen Schmidts guldmedalje-statue Kyklopen Polyfemos, Stenkasteren, der blev opstillet på plænen neden for havetrappen.

Carl Aller bemærkede, at nogle af gæsterne før middagen tog lidt rigeligt for sig af de våde varer. Det var nok derfor, der ved firmaets 25-års jubilæum et par år senere kun blev serveret te og vand før middagen.

Særpræget sygetransport

I 1888 blev Axel Aller syg på Sophienholm, blindtarmsbetændelse, frygtede man. Laura Aller modsatte sig operation. Nye problemer meldte sig, da patienten en oktoberdag skulle transporteres til vinteropholdet i København, hvor Carl Aller havde "lejet en gammel, skummel villa, der lå begravet mellem høje 5 etagers huse inde i Elmegade".

Dengang var der ingen ambulance-tjeneste, og Axel kunne hverken tåle at køre i vogn eller tog. Carl Aller fandt løsningen, sådan som han ofte tidligere havde løst underlige problemer.

Der blev sendt bud efter en tom flyttevogn. På Sophienholm blev en almindelig fjedermadras i fire spiral-fjedre hængt op i flyttevognens loft. På madrassen blev der redt op til den syge dreng, som forsigtigt blev båret ind og lagt til rette. Derefter skumple-

*Et improviseret atelier byggedes foran staldbygningen
– til farvefotografering i 1901*

Carl Aller eksperimenterer med farvefotografering

de flyttevognen ud på de november-triste veje. Inde i vognen svævede Axel i sit mærkelige leje midt i rummet. Carl Aller sad i en stol ved siden af, medens Valdemar stod ved den ene bagport, der var lidt på klem for luftens skyld.

Der var givet besked om, at hestene kun måtte gå i skridt. Eneste stoppesteder var bomhusene, hvor der blev betalt afgift for den særegne transport.

Fire år senere fandt Carl Aller en helt anden og meget moderne transportform, da sygdom igen meldte sig i familien.

Familiens fjerde barn, datteren Ragna, blev født på Sophienholm i 1889. 12 år gammel rantes hun af en ondartet infektionssygdom og måtte opereres tre gange i øret og i knæet. Den arme pige lå i sengen hele sommeren, hendes sår var åbent, og hendes knæ stift.

Lægen havde bange anelser med hensyn til, hvordan Ragna skulle klare sig i vinterens kulde. Laura og Carl Aller, der aldrig havde været uden for landets grænser, dårligt nok uden for deres egne fire vægge, tog uden tøven den store beslutning, at Ragna skulle bringes til mildere himmelstrøg for vinteren.

Det forestående planlægningsarbejde var helt uvant for Carl Aller. Han fandt ud af, at rivieraen ville være det bedste for Ragna, og i Menton fandt

bedste for Ragna, og i Menton fandt han Villa Veno, der kunne lejes for vinteren.

Tilbage var transportproblemet, der ikke kunne klares med en hestevogn denne gang. Ragna kunne ikke tåle en almindelig transport med jernbanen, og DSB kunne ikke levere en direkte vogn til Menton.

Carl Aller fandt igen løsning på transportproblemet. Han lejede simpelthen en tysk salonvogn. En oktoberdag holdt salonvognen på Lyngby Station, og familien Aller tog plads. Fra nu af blev Menton en af familiens faste opholdssteder for vinteren.

Sophienholm var stadig familiens sommeradresse, mens vinteradresserne var skiftende, indtil Menton kom ind i billedet. I perioden 1871 til 1913 boede Laura og Carl Aller på 26 forskellige adresser.

Hesteforspændte flyttevogne sørgede for transporten frem og tilbage af det omfattende møblement.

Det var mor, som far spillede for

Til Carl Allers mange kvalifikationer kom også, at han kunne spille på stort set alle instrumenter. Og spille godt. Han spillede klaver, orgel, violin, mandolin og okarina.

Da familien i 1917 kørte til Sophienholm, var Laura Aller ikke med. Om det efterfølgende årsskifte fortæller Valdemar Aller varmt og bevægende:

”Orgelet havde en særstilling, på det fantaserede far. Nytårsaften, når lyset blev dæmpet, og vi, familie for familie, satte os til rette for i stilhed at vente de sidste minutter, før klokken slog 12, så tonede det gamle orgel under fars hænder, som en efterklang af det år, der gik og en ouverture til det, der skulle komme – en improvisation skabt af nuet og af stemningen.

Og jeg, ja, vel vi alle, husker særlig en nytårsaften, årsskiftet mellem 1917 og 1918. Det var det år, mor var død. Man spurgte sig selv, man vidste ikke rigtig, ville far spille? Men da klokken nærmede sig 12, rejste far sig roligt og gik stille hen til orgelet. Og det gamle orgel lød som før, men dog så helt anderledes.

Blidt og vemodigt fyldte tonerne stuen, steg og sank og – det var man ikke i tvivl om – denne gang var det mor, der blev spillet for, og jeg kæmpede med den bekendte klump i halsen. Stemningen steg og steg i styrke, jeg stirrede intenst ind i de dybe skyg-

Farvefoto fra 1911 af Laura Aller

Laura og Carl Aller ved orglet

ger og mørke kroge i stuen. Var det, jeg havde nær sagt, menneskeligt muligt at give blot det allermindste tegn fra den verden, der ligger hinsides graven, så ville det være sket den aften.

Fars toner kaldte så direkte på mor, alle sind var opladte, jeg selv ligefrem ventede det. Og det ville have lignet mor fuldstændig, for her i stuen var alt, hvad mor holdt af.

Men tonerne døde hen, klokken

slog 12 – og intet tågeskær havde brudt de dybe skygger. Siden den aften er jeg klar over, at grænsen mellem dem, der gik bort og dem, der blev tilbage, er uoverstigelig til trods for alle overnaturlige historier, spiritister og den slags.”

Carl Aller besluttede i 1925 at fejre sin 80-års fødselsdag sammen med

Salonvognen, der bragte familien Aller med den syge Ragna til mildere himmelstrøg ved Den Franske Riviera, her fotograferet i Lyngby 1902

De mange sølvbryllupsgæster er ankommet til Lyngby Station. Herfra går det videre med hestevogn til Sophienholm

Danske og svenske medarbejdere, som var inviteret med til sølvbrylluppet i 1896, er her fotograferet ved og på Sophienholms havetrappe omkring deres gave til Laura og Carl Aller: Kyklopen Polyfemos

Aller-besøg i Menton ca. 1911. Stående nederst t.v. Rigmor Aller, stående øverst på trappen t.v. Emma Allers søster, Anna Zimmermann, som Laura og Carl Aller adopterede. Siddende på trappen øverst f.v. Laura og Axel Aller. Midterste række f.v. Emma Aller, Gerda Aller, antagelig Laura Allers kusine Fanny Jacobsen og Ragnhild Aller. Nederst f.v. brødrene Carl, Bjørn, Svend og Ib Aller

hele familien – i sit elskede Menton. Det lykkedes dog ikke at få alle samlet under samme tag. Herom skriver Valdemar Aller:

”Men fars gamle kongstanke, som han så udpræget delte med mor: patriarkalsk at holde hele sin flok sammen – en følelse, som vi fletter dem en evighedskrans af taknemlighed for – satte nu i den 11. time endnu en gang blomst, idet far købte Casa Picciola ude ved Cap Martin. Der var mere plads, og ved

en ombygning kunne vi være der alle sammen på en gang. Det var det far vilde, have alle sine omkring sig.

Far boede derude i to måneder, to strålende forårsmåneder i 1926, hvor haven prangede i al sin overdådige blomsterpragt, og i disse måneder blev ombygningen planlagt, tegnet og påbegyndt, før far tog hjem. Den skulle være færdig til indflytning om efteråret. Men den sommer døde far på Sophienholm.”

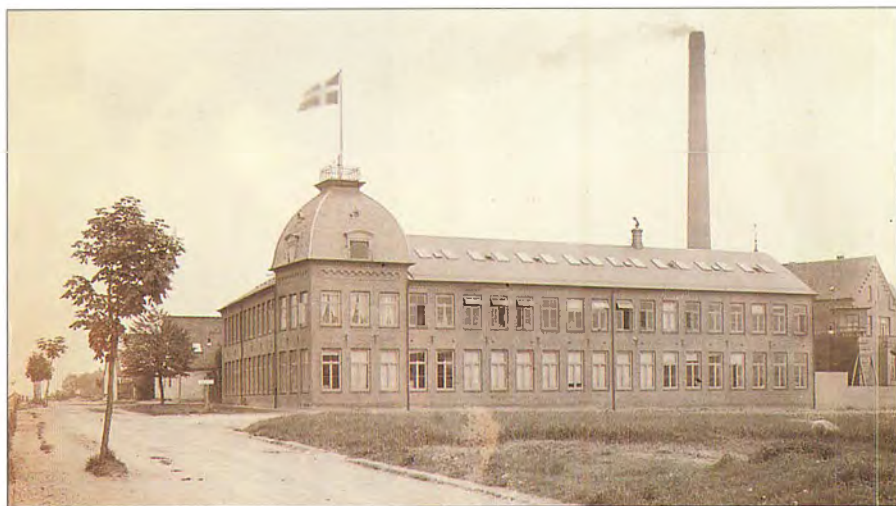
Med Lauras og sidst Carl Allers død blev der stille på Sophienholm. I 1963 – efter at ejendommen havde været i familiens eje i 80 år – besluttedes det at sælge den pompøse bygning til Lyngby-Tårnbæk Kommune, der har indrettet et meget besøgt kunstmuseum her.

Foruden de skiftende udstillinger nyder gæsterne også en spadseretur i den eventyrlige park – med de kær-minder, som Laura faldt for i sin tid.

Valbygaard foto-
graferet nogle år
efter overtagelsen.
Der produceredes
i længerne, og
Axel Aller var med
sin familie rykket
ind i stuehuset.
Laura og Carl Aller
var flyttet ind i Den
Røde Villa, der ses
bag længen til høj-
re. Billedet er kran-
set af en række
Aller-medarbejde-
re. Øverst fra ven-
stre ses (med uret
rundt) ætser Franz
Sedivý sen., smed
Tønnesen, xylograf
C. Poulsen,

xylograf H. Helner,
stentrykker F. Andersen, xylograf H. Kemnitz, litograf E. Hørn, arbejdsmand Vilhelmsen, fotograf F.
Schmidt, fotograf Bærentsen, fotograf Bernholdt, kontorassistent frk. Jansen, ætser V. Hansen, pålæg-
gerske frk. Holm, kopist Osvald Bruun, ætser A. Holm, smed H. Henriksen og sliber J. Jørgensen

Det første af de
to små tårne er
rejst ud mod
banelinien. Som
det ses, fortsatte
Lyshøjgaardsvej
langs med Allers
hovedbygning og
togsport. I bag-
grunden til ven-
stre ses en af
Valbygaardens
længer, som her
– i 1911 – står for
fald. Længst til
højre ses Laura
og Carl Allers
vinterbolig, Den
Røde Villa

Ud på landet

Carl Aller foretog nyt tigerspring – købte en gård og Bianco Lunos Bogtrykkeri

Omkring århundredskiftet var pladssituationen kritisk for Carl Aller-koncernen i Blaagaardsgade. Trods nybyggeri på nybyggeri og andre udvidelser, meldte der sig stadig nye pladsbehov i den hastigt voksende virksomhed.

Hvis man ikke skaffede sig pladsmuligheder her og nu, risikerede firmaet at stagnere – eller ligefrem at blive truet af produktionsvanskeligheder af katastrofale dimensioner.

Der var i høj grad behov for en radikal løsning. Carl Aller var nu yderst velkonsolideret, og en stille aften tog han beslutningen om et nyt tigerspring, antagelig efter at han havde debatteret problemet grun-

digt med Laura og sønnerne Axel og Valdemar.

Trykkeren fulgte Bryggeren

De besluttede at flytte hele virksomheden ud på landet – ud til Valby, hvor bondegårde og kornmarker endnu prægede landskabet, og hvortil Bryggeren – Carlsbergs Jacobsen – netop var flyttet. Nu fulgte Trykkeren efter.

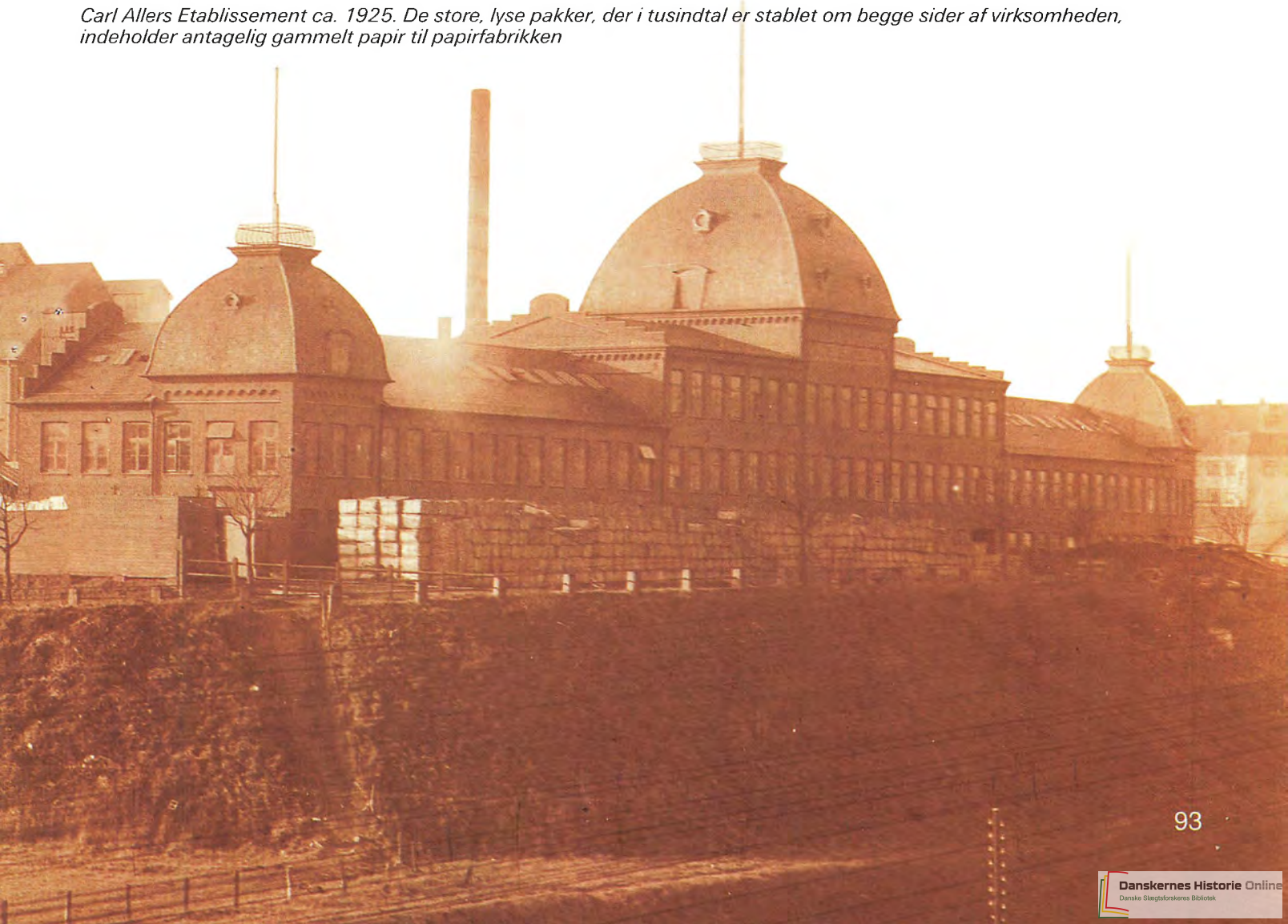
Carl Aller købte gården Valbygaard, og da virksomheden havde et behov for ekstra sættekapacitet, købte Carl Aller samtidig det gamle, velrenommerede Bianco Lunos Bogtryk-

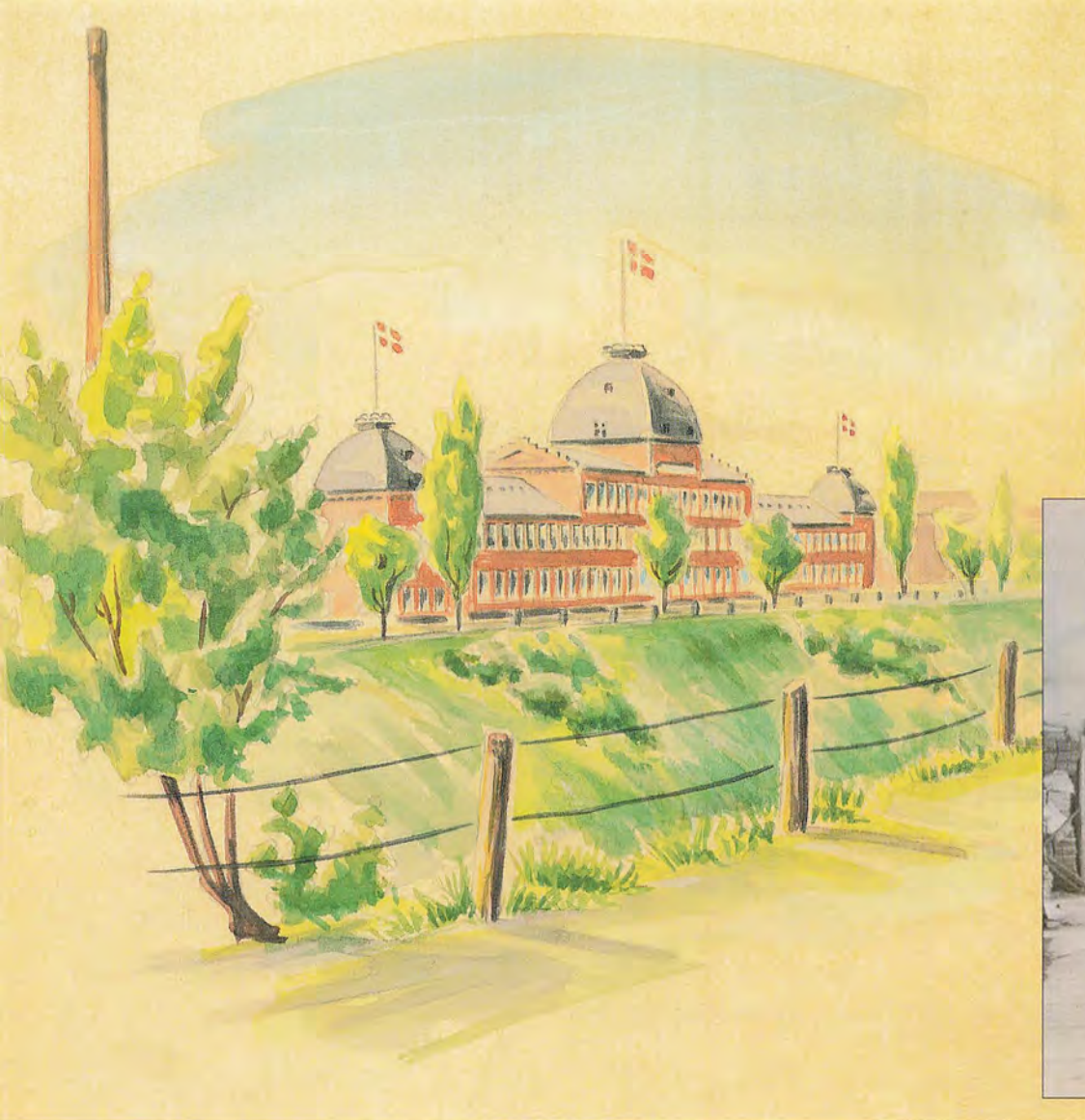
keri, der lå i Mikkell Bryggersgade i den ejendom, som senere blev overtaget af Ritzaus Bureau.

Det nyindkøbte bogtrykkeri kunne med dags varsel begynde at producere for Aller. I Valby skulle der derimod først bygges. I første omgang flyttede den nyudnævnte tekniske leder, Axel Aller, ind i Valbygaardens stuehus, medens længerne indrettedes til produktion. Laura og Carl Aller fik vinterbolig i Den Røde Villa, som blev opført på grunden. Og så begyndte virksomheden ellers at rejse bygning efter bygning på det store areal.

Nogle år senere købtes også Valbygaards nabogård, Kjeldsgaard. På

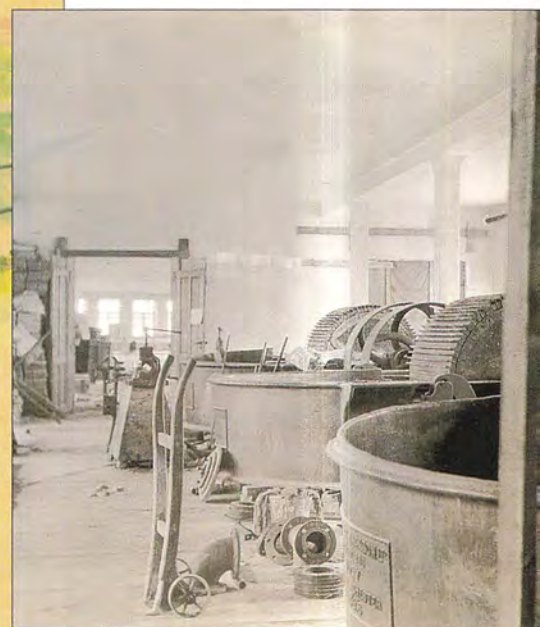
Carl Allers Etablissement ca. 1925. De store, lyse pakker, der i tusindtal er stablet om begge sider af virksomheden, indeholder antagelig gammelt papir til papirfabrikken

Allers hovedsæde – malt fra den modsatte side af banegraven

I disse kar fremstilledes massen til papirproduktionen. Billedet er taget efter genopbygningen, alle spor af den store brand er fjernet, og der produceres igen genbrugspapir

dens jorder ligger nu Kjeldsgårdsfløjen.

I begyndelsen opførtes bygningerne lidt tilfældigt, ser det ud til med eftertidens klare overblik. Men efterhånden tog en plan form. Langs med banelinien opførtes en monumental bygning, først med et, senere med to og sluttelig med tre tårne.

Egen papirfabrik

Virksomheden stod opført i sin endelige form 12-14 år efter overtagelsen af de store grunde. Blaagaardsgade-komplekset blev afhændet, og hele den danske produktion samledes i Valby bortset fra sætteriet på Bianco Luno.

Det var en topmoderne virksomhed, Carl Allers Etablissement nu rådede over. Axel Aller, der under første verdenskrig havde været optaget af at gøre virksomhedens uafhængig af forsyningsvanskeligheder, besluttede sammen med sin far og broderen Valdemar, at Aller skulle have sin egen papirfabrik.

Axel og Valdemar Aller havde væ-

ret i Sverige, hvor de på papirfabrikken Holmens Bruk indkøbte en ældre papirmaskine, der straks installeredes i Valby.

Alt åndede fred og idyl i den stadig stærkt ekspanderende virksomhed. Også på hjemmefronten var der idel lykke. Emma og Axel Aller havde fået døtrene Ragnhild og Gerda samt sønnerne Carl, Svend, Bjørn og Ib Aller. Valborg og Valdemar Allers familie var udvidet med sønnerne Claës og Mogens.

Kuplen lægges i ruiner

Den 30. maj 1913 kl. 4.21 gik det rivende galt. Firmaet blev ramt af sin første større ulykke. Firmaets stolthed, den nye papirfabrik, stod i lys lue. Den nyopførte bygning, de sidste installationer var taget i brug dagen før branden, blev under den heftige brand hurtigt forvandlet til en rygende ruinhob.

Der blev dengang arbejdet i døgn-drift på virksomheden, og omkring 100 mand var i arbejde på det tids-

punkt, branden opstod. Alle kom i sikkerhed, og ingen kom til skade.

Midt under branden styrtede den store kuppel over det midterste tårn sammen i et voldsomt inferno af ild, røg og støj, medens papirmasse fosed ned ad murene. Den store kuppel, der kunne ses fra byen og var kendsingsmærke for sejlerne i Kalveboderne, var en slags vartegn for kvarteret.

Carl Aller på brandstedet

En avis fortalte i sin reportage fra "Årets største Fabriksbrand", at Carl Aller indfandt sig på brandstedet. Det skete under overskriften "Gamle Carl Aller på Brandstedet". Avisen skriver derefter: "Inde midt på Brandstedet staar den gamle, hvidskægede Carl Aller, Stifteren af det store Allerske Foretagende. Han ser med bedrøvet Blik paa, hvorledes hans store Bygning bliver lagt i Aske. Han gaar ud i Haven og trykker sin Hustrus Haand, og tavse vandrer de to gamle, arbejdsflittige Mennesker rundt i Haven.

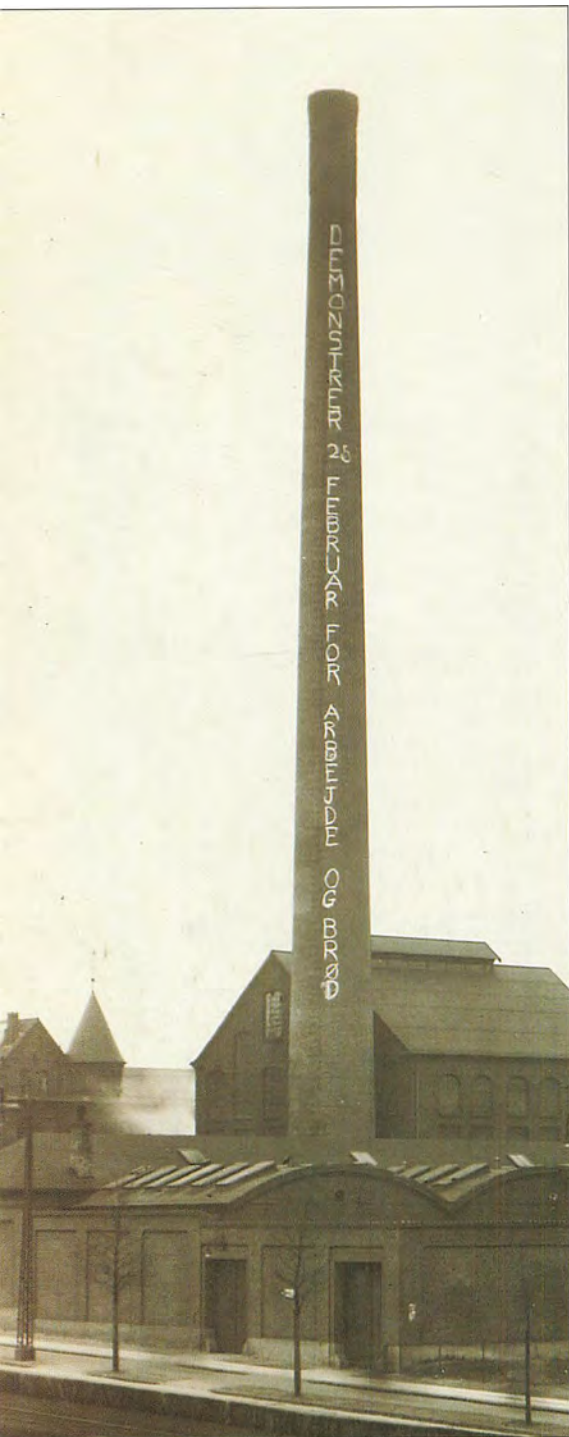
Bagsiden af hovedbygningen, før branden lagde papirfabrikken i ruiner. Til højre det gamle stuehus til Valbygaard, der nu også stod for fald

I 30'erne og under krigen var det meget brugt, at skoleklasser, foreningsudflugter og lignende besøgte virksomheder som Carl Allers Etablissement – typisk i forbindelse med den årlige udflugt til hovedstaden. På Aller var der ansat rundvisere, og som underholdning for børnene kørte dette tog rundt mellem bygningerne

Virksomheden fotograferet fra broen mellem Carlsberg og Vestre Kirkegård. Billedet er taget i ca. 1930 – da Vigerslev Allé stadig havde sporvognsskiner midt i kørebanen

I februar 1934 forsynede – meget dristige – kommunister Allers karakteristiske skorsten med dette slogan: Demonstration 28. februar for arbejde og brød. Det var i øvrigt anden gang, skorstenen blev benyttet til et sådant formål. I begge tilfælde var pressen lidt benøvede over, at det kunne lade sig gøre

Sådan så den ellers nyopførte bygning ud dagen efter branden den 30. maj 1913. Kuplen og det store tårn lå i ruiner. I den øvrige del af komplekset blev der arbejdet ufortrødent

Besættelsen i 1940 medførte en række forholdsregler. En af konsekvenserne var, at der skulle holdes luftværnsøvelser på virksomhederne. Her er der øvelse på Aller i maj 1940. Tre år senere, 1. juni 1943, var fabriksluftværnet netop medvirkende til, at en brand på CAE ikke gjorde større skade

De vækkes af deres stille Tanker ved, at seks små, dejlige lyshaarede Sønnebørn kommer stormende dem i Møde med et: – God Morgen, Bedste! De to gamle glemmer for et Øjeblik Ildebranden og dens Fortrædelighed”.

Med en ihærdig indsats lykkedes det brandvæsenet at redde stueetagen, der rummede selve papirmaskinen, trykkeriet og en række kontorer. Men skaderne var alligevel meget betydelige, og et ufatteligt oprydningsarbejde forestod.

Heldigt med betondæk

Efter branden kunne man i det mindste glæde sig over, at Axel Aller under byggeriet havde været så forudseende at kræve, at der blev betonadskillelse mellem etagerne. Han huskede endnu, hvad han havde lært på Polyteknisk Læreanstalt. Denne foranstaltning begrænsede skaderne betydeligt under den voldsomme brand, der lagde det store midtertårn i ruiner, men skånedet etagerne under øverste betondæk.

Som sædvanlig i sådanne situationer i en virksomhed som Carl Allers blev der i den efterfølgende tid tryllet og hekset, så bladene kom ud til tiden. Sådan skulle det være. Bladet skulle ud.

Der gik 32 år, inden virksomheden igen blev hjemsoget af en ulykke, denne gang af så katastrofalt omfang, at det i et par måneder ikke var muligt at udgive blade overhovedet. Tyske medløbere sprængte hele virksomheden i luften i verdenskrigens sidste fase.

Branden på Aller blev genstand for stor omtale i dagspressen – og i Ill. Familie-Journal

Gratis papir til Journalen?

Optegnelser fra Carl Aller om papirproduktionen på CAE

Om filosofien – og økonomien – bag egen papirproduktion tillige med nødvendigheden af rengøring, kan man læse i nogle notater fra Carl Aller. Hans betragtninger kan også vække til eftertanke i jubilæumsåret. De omtalte "hollændere" er maskiner, der benyttes ved papirproduktion. Carl Aller skriver bl.a., gengivet efter hans manuskript, som bringes hosstændige:

"Saafrømt vi faar de to nye store Hollændere, som vare på Udstillingen i Leipzig i Aar, saa vil det bevirke, at vi med den samme Kraft som nu kan formale 900 Kilo Masse, hvor vi før, med de tre smaa Hollændere formalede 540 Kilo, og saa kan Papirmaskinen sættes op til 90 Meter i Minuttet (saa kan vi alligevel formale Stoffet langt længere end nu, og dog være forud for Papirmaskinen). Dette vil sige, at Productionen stiger med fra 75-90 = 16 Meter i Minuttet. Og da 75 Meter gav 30 Ton om Ugen, saa giver 90 Meter 36 Ton. Og det vil sige, vi faar 6 Ton Papir for Stofprisen alene da Regien er betalt i de 30, det er 6 Ton for 6 x 100 Kr. = 600 Kr. og vi sælger dem for 220 pr. Tons = 1320 Kr. det er en Fortjeneste på 720 Kr. om Ugen derved er de store Hollændere som antagelig kommer til at koste 6500 Kr. betalt på 9 Uger.

Naar vi har faaet dem, kan vi derfor lave ved Dagdrift 15 Tons til os selv og 21 Tons Avis. Saa skulle Indtægten blive c. 8000 Kr. om Ugen. Ved fuld Drift blev Fabricationen c. 3800 Tons om Aaret = 72 Tons om Ugen. Af den bruger vi 15 og Avis 30 højest = 45 saa er der 27 til Export.

Forskjellen på Dagdrift og Fulddrift er saaledes, at Dagdrift er kalkuleret til 2993 Kr. og Fulddrift til 4292, det

Saafrømt vi faar de to nye store Hollændere som vare paa Udstillingen i Leipzig i Aar, saa vil det bevirke at vi med den samme Kraft som nu kan formale 900 Kilo Masse hvor vi før, med de tre smaa Hollændere formalede 540 Kilo, og saa kan Papirmaskinen sættes op til 90 Meter i Minuttet (saa kan vi alligevel formale Stoffet langt længere end nu, og dog altid være forud for Papirmaskinen). Dette vil sige, at Productionen stiger med fra 75-90 = 16 Meter i Minuttet. Og da 75 Meter gav 30 Ton om Ugen, saa giver 90 Meter 36 Ton. Og det vil sige, at vi faar 6 Ton Papir for Stofprisen alene da Regien er betalt i de 30, det er 6 Ton for 6 x 100 Kr. = 600 Kr. og vi sælger dem for 220 pr. Tons = 1320 Kr. det er en Fortjeneste paa 720 Kr. om Ugen derved er de store Hollændere som antagelig kommer til at koste 6500 Kr. betalt paa 9 Uger. Naar vi har faaet dem kan vi derfor lave ved Dagdrift 15 Tons til os selv og 21 Tons Avis. Saa skulde Fabricationen blive c. 8000 Kr. om Ugen. Ved fuld Drift blev Fabricationen c. 3800 Tons om Aaret = 72 Tons om Ugen. Af den bruger vi 15 og Avis 30 højest = 45 saa er der 27 til Export. Forskjellen paa Dagdrift og Fulddrift er saaledes, at Dagdrift er kalkuleret til 2993 Kr. og Fulddrift til 4292, det vil sige, at vi faar 6 Ton Papir for Stofprisen alene da Regien er betalt i de 30, det er 6 Ton for 6 x 100 Kr. = 600 Kr. og vi sælger dem for 220 pr. Tons = 1320 Kr. det er en Fortjeneste paa 720 Kr. om Ugen derved er de store Hollændere som antagelig kommer til at koste 6500 Kr. betalt paa 9 Uger. Naar vi har faaet dem, kan vi derfor lave ved Dagdrift 15 Tons til os selv og 21 Tons Avis. Saa skulde Fabricationen blive c. 8000 Kr. om Ugen. Ved fuld Drift blev Fabricationen c. 3800 Tons om Aaret = 72 Tons om Ugen. Af den bruger vi 15 og Avis 30 højest = 45 saa er der 27 til Export. Forskjellen paa Dagdrift og Fulddrift er saaledes, at Dagdrift er kalkuleret til 2993 Kr. og Fulddrift til 4292, det

er derfor en Gevinst på 1694 Kr. om Ugen, som forekommer først ved at gaa fra Dagdrift til Fulddrift, og derpaa Productionen af 72 Tons som i Regie koster 62 Kr., og i Stof 95 = 157 og herfor faar vi 210 = Fortjeneste 53 Kr. pr. Ton x 70 tons = 3710 Kr. pr. Uge = 185.500 pr. Aar.

III. F.-J. vilde derved kunde concurre, som om dets Papir var gratis ...

... Naar Papir er sorteret, skal det indpakkedes saaledes, at det er beskyttet mod Støv, Stød og Lys. Kun det Papir, som ikke skal eller ikke kan indpakkedes, maa henligge uindpakket.

Der maa være en Ordning for Renholdelse af Maskiner og Lokaler. For øjeblikket er der end ikke fejlet i Hol-

Naar Papir er sorteret skal det indpakkedes saaledes at det er beskyttet mod Støv, Stød og Lys. Kun det Papir som ikke skal eller ikke kan indpakkedes maa henligge uindpakket.

Der maa være en Ordning for Renholdelse af Maskiner og Lokaler. For øjeblikket er der end ikke fejlet i Hol-

Den Ordenssands og Properheds-sans som Johansen aabenbart mangler maa han bringes til at unlægge ved Lagerkontrol og Inventaroptagelse med derefter følgende Inventarkontrol, som constaterer, at hver Ting er tilstede og paa sin Plads samt hele Fabriken fejlet og i Orden hver Søndag Morgen ved Lager og Inventaroptagelse.

lænderiet. Støvet, som ligger alle vegne, maatte sikkert kunde formindskes til et Minimum ved en ordentlig Støvsuger som en Pige kunne betjene 1 Dag hver Uge. Nu gjør Støvet til, at Arbejderne bliver ligegyldige med, hvorledes Arbejdsrummene ere holdte.

Den Ordenssands og Properheds-sans, som Johansen aabenbart mangler, maa han tvinges til at anlægge ved Lagerkontrol og Inventaroptagelse med derefter følgende Inventarkontrol, som constaterer, at hver Ting er tilstede og paa sin Plads samt hele Fabriken fejlet og i Orden hver Søndag Morgen ved Lager og Inventaroptagelse.

En hustrus lønlige tanker

Det var til stor overraskelse og forbløffelse for ikke mindst den københavnske bogtrykker-verden, da det i marts 1900 blev meddelt, at Carl Aller havde købt byens store og meget anerkendte bogtrykkeri, Bianco Luno.

Indkøbet skete samtidig med, at Carl Aller købte en gård i Valby, hvor hans nye virksomhed skulle rejse sig.

Med det kendskab, man har til familien Laura og Carl Aller, er det naturligt at forestille sig, at de to hver for sig meget store og økonomisk stærkt krævende beslutninger har været debatteret flittigt i hjemmet.

Der findes kun ét udsagn om købet af Bianco Luno og Valbygaard, nemlig fra Laura Allers dagbog. Dette udsagn afslører en kærlig og engageret hustrus lønlige tanker omkring sin mands aktiviteter.

I sin dagbog skriver Laura Aller i de afgørende dage bl.a.:

”8de Februar 1900

Der var næsten kun Fødselsdagen, der gik udenfor Forretningsrammen. I denne Tid går det Slag i Slag. Carl har ligget i Underforhandlinger om at købe Bianco Lunos Bogtrykkeri af Indehaveren, Justitsraad Drejer, og Sagen er lige ved at gaa i Orden. Desuden ser vi hver Dag paa ”Grunde”, først på Tagensvej, saa paa Lampevejen, og nu viser der sig en Gaard i Sigte i Valby.

9de Februar

Gaarden i Valby er den, der tiltaler alle mest. Idag fik Carl Sluttedel angaaende Trykkeriet, men Justitsraaden kan ikke rigtig forsone sig med Tanken om at skulle bort fra alt det, saa det gaar maaske tilbage igen. Der siges, at naar vi faar dette Trykkeri, maa vi flytte fra Blaagaardsgade; nu var vi lige begyndt at vænne os til Tanken, vel at mærke om at leje No 32 ud, ikke om at sælge det.

17de Februar

Carl spekulerer stadig over Prokuratorsslutsedlen for Bianco Luno, og nu begynder han vist at faa Klarhed paa det. Paa Mandag skal han ud og tale med sin Prokurator om det. – – Det sneer stadig, men Valdemar naaede at komme hjem fra Sverrig; der havde været to Lokomotiver for 4 Personvogne ...

3die Marts

Vi har i Avisen, at Carl Allers Etabl. søger en Grund, nu maa vi se, hvad der kommer ud af det. Carl er i Byen hos Bianco Luno og Kl. 4 skal vi være ovre at se

paa en Grund i Valby. – – Vi har nu været ovre at se paa Grunden, der ligger dejlig, ind mod Søndermarken, men har Korups Have til Nabo. Det er en Gartner, der ejer den, han havde et helt Hus fuldt af Magnoliaer.

15 Marts

... Nu taler Carl i Telefonen med sin Prokurator – – det er en underlig Tanke, at Ens Fremtidsbolig saaledes svæver langs en Telefontraad ...”

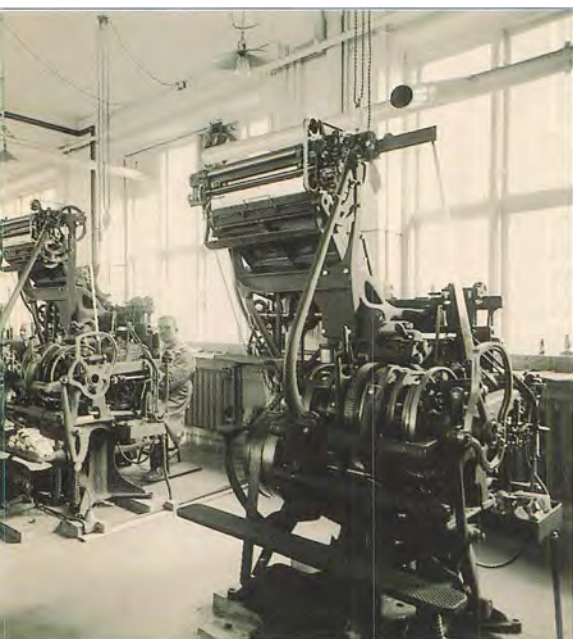

Bianco Luno 1795-1852

Ligesom Aller har Bianco Luno også lagt navn til en gade i den danske hovedstad. Bianco Lunos Allé er en sidegade til Gl. Kongevej på Frederiksberg

En linotype, årgang 1920

Bianco Luno til Carl Aller

Bladforlaget købte Danmarks mest estimerede bogtrykkervirksomhed

 Med købet af Bianco Lunos Bogtrykkeri i 1900 sikrede Carl Aller sig både bogtryk- og sættekapacitet til langt ud i fremtiden. Men man skulle dog helt frem til 1971, før Bianco Luno i større omfang kom til at levere arbejde til Allers blade. Andre aktiviteter gav rigeligt med arbejde til trykkeriet inde i byen.

Det var en bogtrykkunstens perle, Carl Aller havde overtaget. Indkøbet gav yderligere prestige for bladforlaget, der var ved at flytte til Valby. Blandt sine kunder talte Bianco Luno offentlige institutioner som f.eks. Københavns Universitet, Videnskaberne Selskab, Det Kgl. Teater, en række ambassader samt Søren Kierkegaard, H.C. Andersen, Bjørnstjerne Bjørnson og Henrik Ibsen. Virksomheden blev tidligt kgl. hofleverandør.

Bianco Luno er i mere end 150 år blevet nævnt med faglig respekt i bogtrykkerkredse. Christian Peter Bianco Luno var, trods det italiensk klingende navn (Hvide Måne), pæredansk, født i Randers 1795. Fagfæller betegnede ham i sin tid således: "Har Nogen i Danmark virket for Bogtrykkerkunstens Fremme og bidraget til at hæve dens Dyrkere, saa er det Bianco Luno. Har nogen dansk Mands Portræt derfor Krav paa at pryde en skandinavisk Bogtrykkertidende, saa er det Bianco Lunos."

Bianco Luno efterlod sig i øvrigt intet skriftligt om sin egen person. Men det var altså hans højt estimerede virksomhed, som CAE nu havde overtaget. Bygningen i Lille Helliggeiststræde, nu Niels Hemmingsensgade 8, fulgte ikke med i købet. Carl Aller, som få år forinden havde etableret sig i Sverige og Norge og samtidig med købet af Bianco Luno også havde købt Valbygaard, hvor byggeriet straks blev sat i gang, fandt samtidig også økonomisk mulighed for at bygge en pragtejendom til sit nye trykkeri. Dristighed og vovemod, så det batter!

Trykkeribygningen blev 1911 opført i Mikkil Bryggersgade 3. Denne bygning blev senere overtaget af det danske nyhedsbureau Ritzaus Bureau, der havde til huse her indtil for få år siden.

Også hos Bianco Luno tog ekspansionen hurtig fart, og nogle år senere købte Carl Aller en stor bogtrykkerbygning i Soldenfeldtsgade, nu Otto Mønstedsgade, hvor virksomheden stadig har adresse.

Trykkeriets kundekreds udvidedes fra dag til dag. Det offentlige meldte sig med en række opgaver, mest betydningsfuldt er statens eget dagblad, Statstidende, der siden starten 1. april 1904 har været trykt hos Bianco Luno.

Axel Aller blev administrerende direktør for det nye trykkeri. Han afløstes senere af sønnen Carl, som dog blot fik et par års virke, inden han døde kun 34 år gammel. Carl afløstes af broderen Svend, som virkede på posten indtil 1963.

Monotype-sætteriet 1920

Den daglige ledelse blev i 1945 overtaget af overfaktor Harald Andersen, som senere blev en meget markant direktør for virksomheden, der i 1954 blev udskilt i et selvstændigt selskab. Andersen efterfulgtes af en anden faglig dygtig Luno-dreng, Jørgen Helsberg, som arbejdede her, indtil han i 1970 blev administrerende direktør for Aller Press.

I dag står Ib Steffensen, også en dygtig mand fra Bianco Lunos egne rækker, i spidsen for foretagendet. Bianco Luno lever stadig op til sin krævende målsætning om altid at levere det bedste arbejde, der kan fås inden for bogtrykkunst.

*Værkstedsmiljøet i det gamle
håndsætterier med sætterne ved
sættekasserne i gaderne mellem
de lange rækker af skriftreoler*

Det samlede personale – 95 i alt – i Allers forenede Bogtrykkerier, samlet i gården 1920

Allers Bogtrykkerier blev samlet i Otto Mønstedsgade. Bilerne på billedet er ved at blive læsset med materiale, der bæres op fra kælderetagen. I dag råder Bianco Luno over hele bygningen

Bianco Lunos tekniske personale ved 100-års jubilæet 1931

Også i dag råder Bianco Luno over tidssvarende udstyr, her en Heidelberg-offsetpresse

Tredje generation

*Claës Aller, maleriet
er malt i 1968 af
I. Borchsenius og
hænger i bestyrelsens
mødeværelse, Salen,
i Valby*

Som deres forældre fik også Axel og Valdemar Aller en meget lang "arbejdsdag" i koncernen og ligesom forældrene myreflittige.

Allerede som ganske unge var de to brødre – hver på sin måde – gode til at aflaste Laura og Carl Aller. Der blev hurtigt lagt større og større ansvar på deres skuldre med hensyn til koncernens ledelse i de tre lande. Netop i disse år ekspanderede virksomheden, der nu var blevet omdannet til et aktieselskab, med eksplosiv fart.

Da den nye afdeling i Valby var færdigudbygget, passede det derfor godt ind i billedet, at sønnerne i den næste generation – den tredje – begyndte at melde sig under fanerne. Der var stærkt brug for deres arbejdskraft.

Axel Allers fire sønner, Carl jun., Svend, Bjørn og Ib, gik i gang med forskellige uddannelser i firmaet. Deres fætre, Valdemar Allers to sønner, Claës og Mogens, var også som ganske unge, gledet ind i virksomheden.

Tingene udviklede sig sådan, at Claës Aller blev teknisk direktør for hele koncernen, medens Mogens Aller overtog ledelsen af redaktionerne i Danmark og Sverige samtidig med, at han blev III. Familie-Journals tredje chefredaktør. Svend Aller flyttede i 1926-27 til Oslo for at varetage virksomhedens norske interesser.

Som Axel Allers ældste søn indtrådte Carl Aller i direktionen i Danmark

sammen med Valdemars ældste søn, Claës Aller. Carl Aller, der var opkaldt efter stifteren, gik ligeledes ind i ledelsen for Bianco Luno. I en længere periode opholdt han sig i Ungarn, hvor CAE søgte at etablere et ugebladsmarked. Efter hjemkomsten til Danmark oprettede han Allers Junior-korps, der bestod af 1500 drenge, som solgte ugeblade over hele landet. Ideen hertil havde han fået i Ungarn.

Som sin bror Ib var Carl Aller også

bidt af flyvning. På grund af farveblindhed måtte han dog opgive at få flyvecertifikat. Den indkøbte flyvemaskine forærede han derefter til den flyveklub, han var medlem af.

Carl Allers aktiviteter blev brat afbrudt, da han kort efter sin hjemkomst fra Ungarn blev ramt af en hjertelammelse, der medførte hans død. Han blev kun 34 år og efterlod foruden sin unge hustru, Margot, også de to små piger, Hanne og Kirsten.

tager over

Claës,
Mogens,
Carl jun.,
Svend,
Bjørn og
Ib i aktivitet

*Mogens Aller, malt i 1968
af I. Borchsenius. Også
dette maleri hænger
naturligvis i Salen*

Tidligt på pension

Svends bror, Bjørn Aller, var på dette tidspunkt blevet direktør for annonceekspeditionen, der under navnet Union havde til huse inde i København. Bjørn Aller udviklede siden Union til et selvstændigt Reklamebureau.

Det var en stor tragedie for Bjørn Aller, da hans unge kone, Vita, døde i 1944. Hun var ved sin død en skattet og meget dygtig journalistisk medarbejder på dagbladet B.T. Foruden sin mand efterlod hun to små drenge, Axel Bjørn og Michael Bjørn Aller. Tabet af sin unge hustru gjorde et smerteligt indtryk på Bjørn Aller, som forholdsvis tidligt valgte at lade sig pensionere.

Svend Aller flyttede umiddelbart efter broderens pludselige død fra Oslo til København og indtrådte i den danske direktion. Forinden havde han i Oslo gennemført en reform, der vakte stor begejstring hos den norske ledelse. I Norsk Allers havde man længe protesteret over, at ekspeditionen af annoncer til de norske ugeblade skulle foregå gennem Union i København. Det var både uheldigt og uhensigtsmæssigt. Hidtil var

alle protester blevet afvist i Valby.

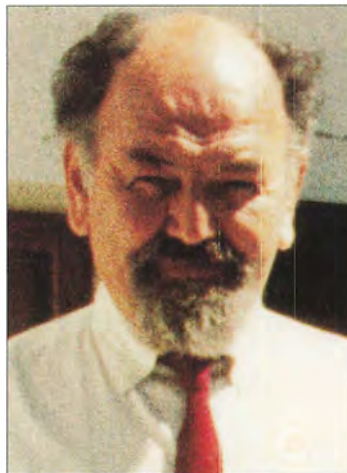
Svend Aller skar igennem. Det norske og det svenske firma fik deres egen annonceekspedition. Denne beslutning viste sig få år senere at være ovenud heldig. Hvis Norge ikke havde haft selvstændig annonceekspedition, kunne det have udviklet sig katastrofalt efter den tyske besættelse af de to lande i april 1940. Forbindelsen mellem Danmark og Norge blev på det nærmeste kappet.

Svend Aller

Carl Aller

Bjørn Aller

Ib Aller

Vovehalsen Ib

Den mindste bror, Ib Aller, virkede også i firmaet gennem en række år. Han var rent ud sagt bidt af tidens nye dille: flyvning. Ib Aller blev i årene før anden verdenskrig en af Skandinavien's dygtigste sportsflyvere. I sin lille, åbne Gipsy Moth vandt han bl.a. et meget dramatisk flykapløb til Stockholm. Vejret var det værst tænkelige, flere gange fløj han i kun 30-40 meters højde.

Vovehalsen Ib Aller blev landskendt, da han i sin maskine fløj under Carlsberg-broen tæt ved Allers hovedsæde i Valby. Ib Aller vippede med planet, mens han storsmilende hilste på de forbløffede tilskuere på broen og på Vigerslev Allé.

Han gjorde sig også bemærket, da han dristigt satte sin maskine ned foran Sophienholm – for næsen af sine

forskrækkede bedsteforældre. Bagefter havde han svære problemer med at få sin Gipsy Moth i luften igen. Der var simpelthen for lidt plads.

Også Ib Aller lod sig forholdsvis tidligt pensionere fra CAE.

De svære krigsår

I de svære krigsår og årene derefter

Studererholdet fra Frederiksberg Gymnasium i 1923. Her blev både Svend Aller (nr. 6 f.h.) og Claës Aller (nr. 2 f.v.) studenter

Efter schalburgtagen i januar 1945 flyttede kontorer og redaktioner ind i Valbygaard, Axel Allers gamle vinterbolig. Under interimistiske og trange forhold blev der her plads til mange. Her ses Claës Aller (t.h.) i samtale med kontorchef Rudolf Jacobsen. På væggen i baggrunden ses tegningen af den nye virksomhed

Aldrig i dårligt humør

Claës Aller-citater

Claës Allers opfindelse af det helt nye trykpladesystem – The Aller Process – gjorde ham til et kendt navn i grafiske kredse verden over. Beskeden som han var, ønskede han ikke selv at tale derom. Det var blot en af hans hitte-på'er, som han sagde. Opfinderen lavede mange af den slags hitte-på'er. Han eksperimenterede med alt muligt.

Både i forbindelse med sit 25-års jubilæum og 50-års fødselsdagen blev Claës Aller interviewet i en række aviser. Her er nogle udpluk.

På spørgsmålet om, hvorfor han med sine evner ikke blev polytekniker:

– Jeg har faktisk aldrig haft tid.

... Jeg tror aldrig, jeg har ødelagt noget. Hvis man åbner for noget for at se, hvad der er indeni, lægger man tingene ordentligt til rette, så tingene kan samles igen. En telefoncentral er det morsomste at kigge ind i. Den er

dejligt indviklet og fuld af fine ting.

... Jeg legede engang med elektrisk tog, men det har min søn overtaget. Man skal en gang imellem lægge en hobby til side, ellers bliver man træt af den.

Om sin bedstefar, grundlæggeren: Penge til sine forsøg havde han ikke, men hans mor gav ham hver morgen 13 skilling til middagsmad i Dampkøkkenet. Af dem sparede han de otte, idet han nøjedes med en kop kaffe og to store tvebakker.

... I 1934 måtte vi nøjes med et oplag på 434.000, året tidligere var det på mere end 700.000.

– Var huset i dårligt humør dengang?

– I dårligt humør? Nej, aldrig! En hård og omfattende konkurrence, bl.a. fra avisernes gratis søndagstilæg satte ind og måtte imødegås. Men med godt humør, for hvornår har

flæbende mand fanget sejr? Nu er III. Familie Journal større end nogensinde – og endda udgiver firmaet ni andre ugeblade.

... Repræsentation har jeg haft nok af. Det er en byrde. Når man er 50, holder man ikke mere til den slags.

... Jeg bevarer som regel fatningen. Men man kan da heldigvis blive gal i sprøjten endnu.

... Alt former sig ikke altid, som det skal. Andre lægger mærke til det, når det går godt, men det er det, der går skævt, som giver arbejdet.

– Hvad er rotationspressens melodi?

– Jeg bilder mig ind, at jeg er lidt musikalsk, men den har jeg ikke lagt mærke til. Rotationspressen har sin rytme. Det ved enhver tekniker, og den rytme lytter en teknisk interesseret mand til med glæde, men det gør han, hvad enten oplaget er større eller mindre.

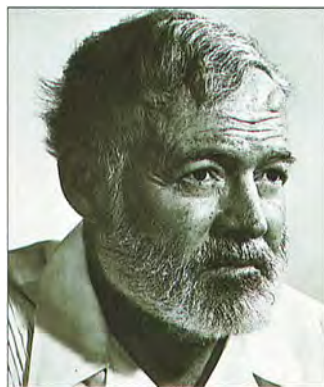
Bedstemor var et geni

Mogens Aller-citater

- Hvis min bedstemor, Laura Aller, ikke havde været, havde Ill. Familie Journal næppe nogensinde set dagens lys, Men hun var et geni! Allerede som barn og ung viste hun en fantastisk selvstændighed. Læreren i skolen passede hende ikke, så hun foretrak at læse med sig selv derhjemme, og hun lærte at tale og skrive fransk, engelsk og tysk flydende!

*John Steinbeck, Ernest Hemingway
– ikke noget for Illustreret Familie Journal*

*Charles Dickens
– et ønskenavn*

Sagt af Mogens Aller i en 50-års fødselsdagssamtale med Berlingske Tidendes Knud Meister. Her er en række uddrag fra samme samtale:

... Det var hende (Laura), som oversatte romaner og noveller til Ill. Familie Journal, og desuden forestod hun ekspeditionen af bladet ... Skilsmisser og hvad man dengang kaldte "uægte" børn, måtte ikke omtales, ej heller nogen form for vold mod dyr, hvad enten det kaldtes tyrefægtning, jagt eller fiskeri ...

... Min far, Valdemar Aller, var genial. Engang pakkede han et fotografiapparat og nogle film, som han sendte til Pitcairn Island, den ø, hvor det berømte skib Bounty blev sat på grund og brændt efter det velbekend-

te mytteri. Der var virkelig en mand, der svarede, og han hed Fletcher Christian, var efterkommer af en af oprørerne på Bounty – og vist nok for resten af dansk afstamning. Vi fik en række glimrende historier ud af det, og det var unægtelig billigere end at sende en mand til Stillehavet ...

Om ugebladsromaner: Vi lefler ikke for den dårlige smag, men giver vore læsere den romanform, som nu engang læses i et ugeblad ... Engang prøvede vi at bringe en novelle af John Steinbeck, men det var ikke noget for læserne – simpelthen fordi novellen stod i et ugeblad. Vore læsere vil utvivlsomt meget gerne læse en roman af Hemingway, men de vil læse den i en bog. Af ugebladet venter

de noget andet. Vor rolle kan mere sammenlignes med manden, der i gamle dage sad ved stammens bål og fortalte en historie. Og det skal være en pokkers god historie ...

... Når kontordamerne herude begynder at rende ind i korrektoren for at få fat i næste afsnit af en løbende roman, så er det en god historie ...

... En god artikelserie kan også få oplaget til at stige, og illustrationerne betyder en masse. Her gælder det igen – folk vil ikke have en ugebladsnovelle illustreret af Picasso, men de vil måske gerne have en Picasso-reproduktion – eller -original! – på væggen ...

... For resten har jeg aldrig nogensinde mødt en mand, som læste Ill. Familie Journal. Hans kone og hans nabo gjorde, men han selv – aldrig!

... Hvis jeg kunne plukke en forfatter og dernæst engagere ham til Ill. Familie Journal, tror jeg nok, jeg valgte Charles Dickens.

... Min far lod mig selv finde ud af det. Kun husker jeg, at han engang sagde: Du må aldrig glemme, min dreng, at når man er nået til det punkt, hvor man tror, at alle de andre er idioter – så er det simpelthen én selv, der er noget i vejen med!

Knud Meister noterede sig i øvrigt, at familien Aller – traditionen tro – stadig benævnte det store bladhus som fabrikken, skønt det var længe siden, der havde hørt papirfabrik til trykkeri og redaktion.

Claës Aller, som også var musikalsk, ses her med sin saxofon

Mogens Aller

Det første nummer af III. Familie-Journal på ungarsk er på vej ud i byen

Eventyr i Ungarn

Inflationen satte stopper for dristigt Aller-initiativ
– III. Familie-Journal udkom i Ungarn

Firmaets stifter, Carl Aller, oplevede, at III. Familie-Journal i Danmark, Norge og Sverige blev Europas største ugeblad, hvilket

han gjorde opmærksom på under navnekrigen i Norge.

Chefen for virksomheden i Norge, den utrættelige disponent Georg Pe-

tersen, arbejdede stærkt for, at Aller også skulle udgive blade i Holland og Frankrig. Han var selv villig til at påtage sig opgaven og begyndte sågar at lære sig hollandsk.

Disse planer blev ikke realiseret, men i 1924 besluttede ledelsen, med Carl og Axel Aller i spidsen, sig for at prøve lykken i Ungarn. Axel Aller havde været på besøg i landet. Han vendte begejstret hjem og fortalte, at her var et stort, åbent marked for et blad som III. Familie-Journal.

Der har aldrig været langt fra tanke til handling i Aller. Planerne tog der-

Bladsælgerne stod i kø foran Allers hovedkvarter i Budapest, også en invalid sælger i en primitiv kørestol var der plads til

Nogle af Carl jun.'s breve til bedstefar i Valby, mens der endnu var grund til optimisme. Bladet blev, som det fremgår, også solgt til ungarske mindretal i de omliggende stater

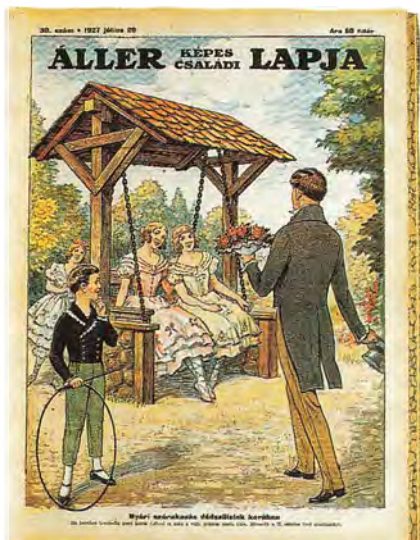
Lastbilen fra Aller på Københavns Godsbanegård med den nytrykte udgave af III. Familie-Journal på ungarsk, der blev sendt med den ventende gods-vogn til Budapest

Carl Aller jun. tog avancerede midler i brug for at markedsføre den ungarske udgave af det danske ugeblad. Fra dette fly nedkastedes løbesedler over ungarske byer. Der blev også vist reklamefilm i biograferne

for hurtigt form. Det blev overladt til Carl Aller jun. og hans far, Axel, at realisere dem.

Det besluttedes at oversætte

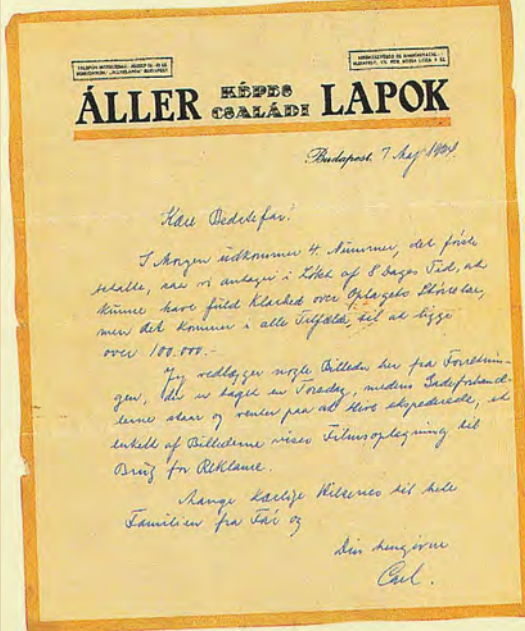
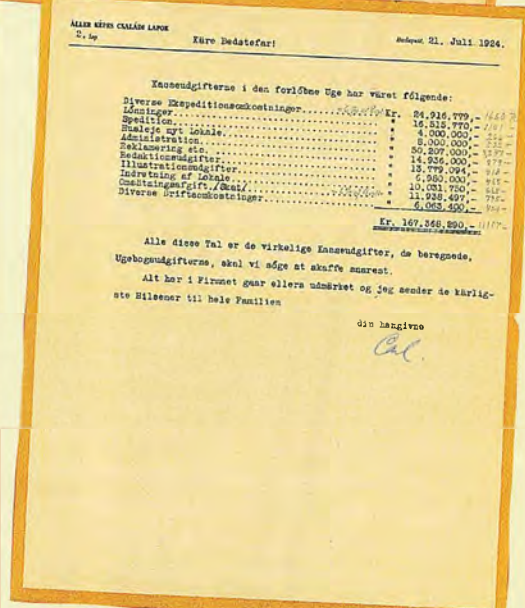
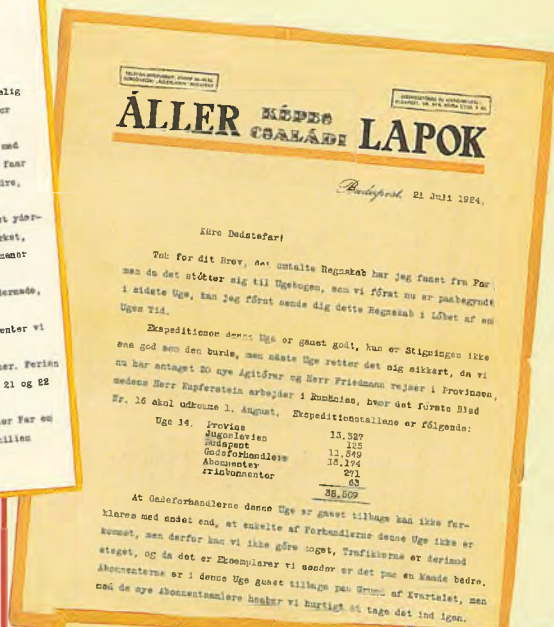
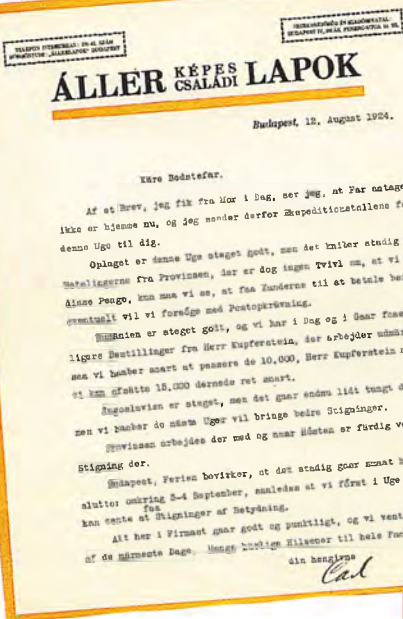

dansk III. Familie-Journal til ungarsk. Bladet blev trykt i Valby, og derefter kørt til Budapest i jernbanevogne.

Carl Aller jun. indrettede Aller-kontor i den ungarske hovedstad, og en hær af forhandlere blev ansat. Starten var forrygende, Aller havde åbenbart ramt en guldåre. Men, men ...

Uheldigvis skete fremstødet samtidigt med, at inflationens kvælende skygge bredte sig over denne del af Europa. Den knuste enhver form for økonomisk fremtidsplanlægning, og efter nogle måneders forløb måtte virk-somheden aflyse det ungarske eventyr.

Man kan i dag ikke lade være med at gøre sig forestillinger om, hvad CAE kunne have udviklet sig til i Europa, hvis den økonomiske udvikling havde været lidt mere stabil i 1924.

Norske ordsprog 1

Penger er god vare, de går både sommer og vinter.

Det samme gjør Allers, Norges eldste ukeblad – og det beste idag.

Norske ordsporg 2

Vil du være glad selv, får du
først glede andre.

Vil De glede andre, skal De bare gi dem Allers.

Norske ordsporg 3.

En kan bli lei av god mat ogs

Man blir ikke lei av Allers,
godt som det er nu.

Norske ordsprog:

En kan vel være glad om en ikke danser.

Tenåringen

er alltid up to date i moteveien.
Kvinner og Klær har tenåringstøff
i hvert nummer.

Tusk at Tenåringen representerer en
 meget stor kjøpekrets og reagerer
 ontant overfor
 tens luner.

Ring 42 69 30, så snakker vi litt om
tenåringer og annonsering i...

r å sende oss noen ord til Storgaten 49, Oslo.

Kvinner
OG HLÆR

Aabent Brev til den Million af Danmarks Bøtfolkning som bor uden for Købstæderne ***

Højtsættende

De har mulig i disse Dage set det store Anvendelses- og Indtægts- og Udgifter-Regnskab for 1900, som er udgivet af den danske Stat. Det er et meget interessant og nyttigt Dokument, som alle, der har noget at gøre med den offentlige Forvaltning, bør læse. Det er udgivet af den danske Stat, og det er et meget interessant og nyttigt Dokument, som alle, der har noget at gøre med den offentlige Forvaltning, bør læse.

Illustreret Familie-Journal

indbyder herved til Subskription paa Oktober Kvartal. — For 10 Øre om Ugen bringer Bladet noget til hver af Familiens Medlemmer, saaledes:

For Alle, Voksne
og
Børn.
For Børnene.
For Husmoderen.

Hver Uge:	Hovedbladet.
Hver Uge:	Romanbiblioteket.
Hver Uge:	Nyt fra alle Lande.
Hver 14. Dag:	Mellem Virkeligt og Uvirkeligt.
Hvert Kvartal:	International Malerkunst.
Hvert Aar:	Den store Aarspræmie.
Hver Uge:	Børnenes Bog.
Hver 14. Dag:	Onkel tegner og fortæller.
Hver Uge:	Raadgiver for Hus og Hjem.

Saaledes 10 særskilte Blade
og Værker for
10 Øre om Ugen,
hvad intet Blad hidindtil har
ydte sine Abonnenter; men
derfor var Abonnentantallet
ogsaa ved sidste nummerelt
bekræftede Optælling
243,951 Abonnenter.

Bladet har nu en Stofmængde i hvert Nummer af gennemsnitlig: **70** større og mindre Illustrationer, derimellem 2 à 3 større Farveltryk hvert Kvarter. **125.000** Bogstaver Tekst lig omfrent 100 alm. Bogst. saaledes en Stofmængde som intet andet lignende Blad giver for 10 Øre; husk derfor udtrykkelig at forlange illustreret Familie-Journal 'for al undgaa Efterligninger med ringere Stofmængde.

Abonnement tegnes paa alle Postkontorer, hos alle Boghandlere og Bladudsalg samt paa Bladets Hovedkontor: Blagaardsgade 32, København N.

Aktiv markedsføring også dengang

 Gamle Carl Aller kendte fra begyndelsen markedsførings store betydning. Såkaldte husannoncer – avertering for egne blade i egne blade – var et begreb, han opfandt og udnyttede mesterligt. Ofte henvendte han sig direkte til læserne i annoncer, underskrevet med sit navn.

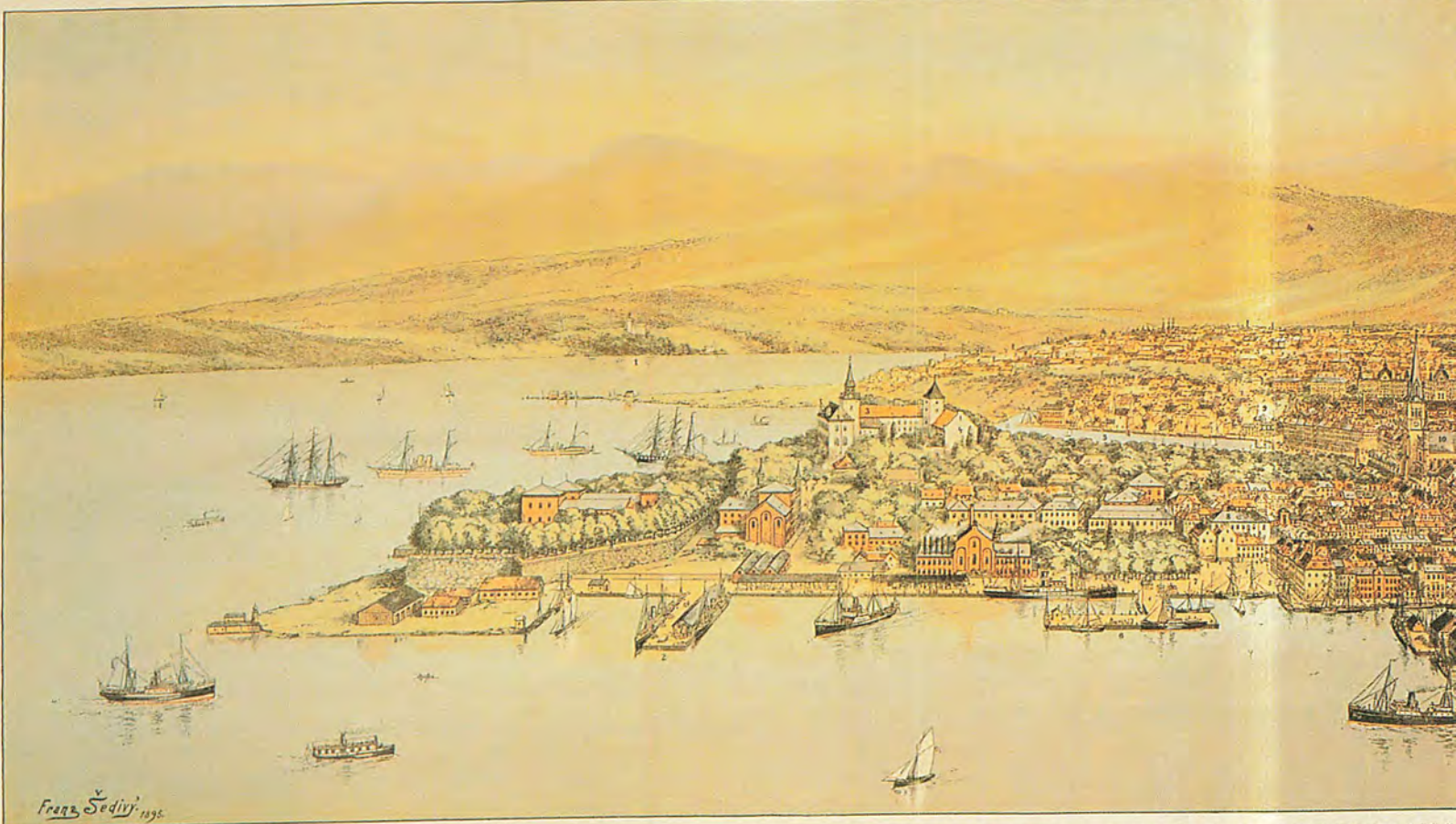
Det var efter datidens forhold betydelige summer, der ofredes på markedsføring, selv om det naturligvis ikke på nogen måde tåler sammenligning med de enorme beløb, der i dag anvendes til farveannoncer og TV-reklamer.

Bladet i badet...

og ellers...

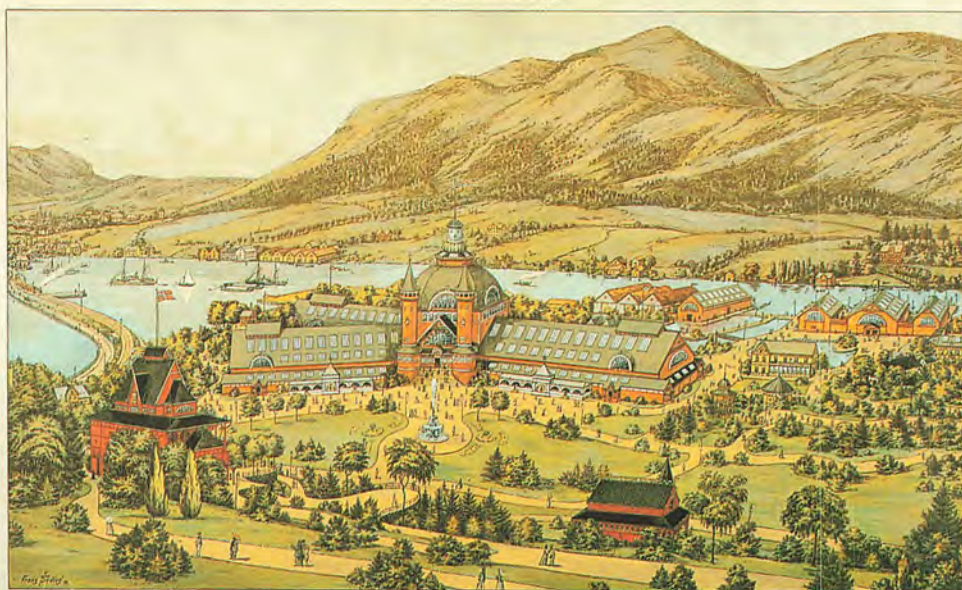
Allers

1. Gammelb. 2. Fæstningsgrøften. 3. Gammelste Kirke. 4. Hoveds Fæstning. 5. Fløisværdig. 6. Hovedbrygge. 7. Over Vælske Plads. 8. Det gamle Theater. 9. Vedtøngsgården. 10. Johannes Kirke. 11. Viktoria Terrasse. 12. Selskabs. 13. Karl Johans Gade. 14. Tivoli. 15. 21. Karl Johans Gade. 16. Expositionsplads. 17. Kristianstads Kirke. 18. Fælledparken. 19. Laboratorium. 20. Norges geografiske Samfund. 21. Arthus Gade. 22. Rindnes og Eyrichs. 23. Ryttersk. 24. Tr.

Kristiania (Oslo) anno 1896 i
Franz Sedivys elegante streg
118 cm x 40 cm

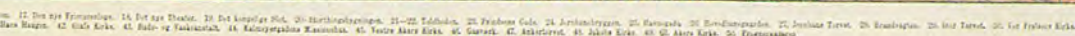
Journalens

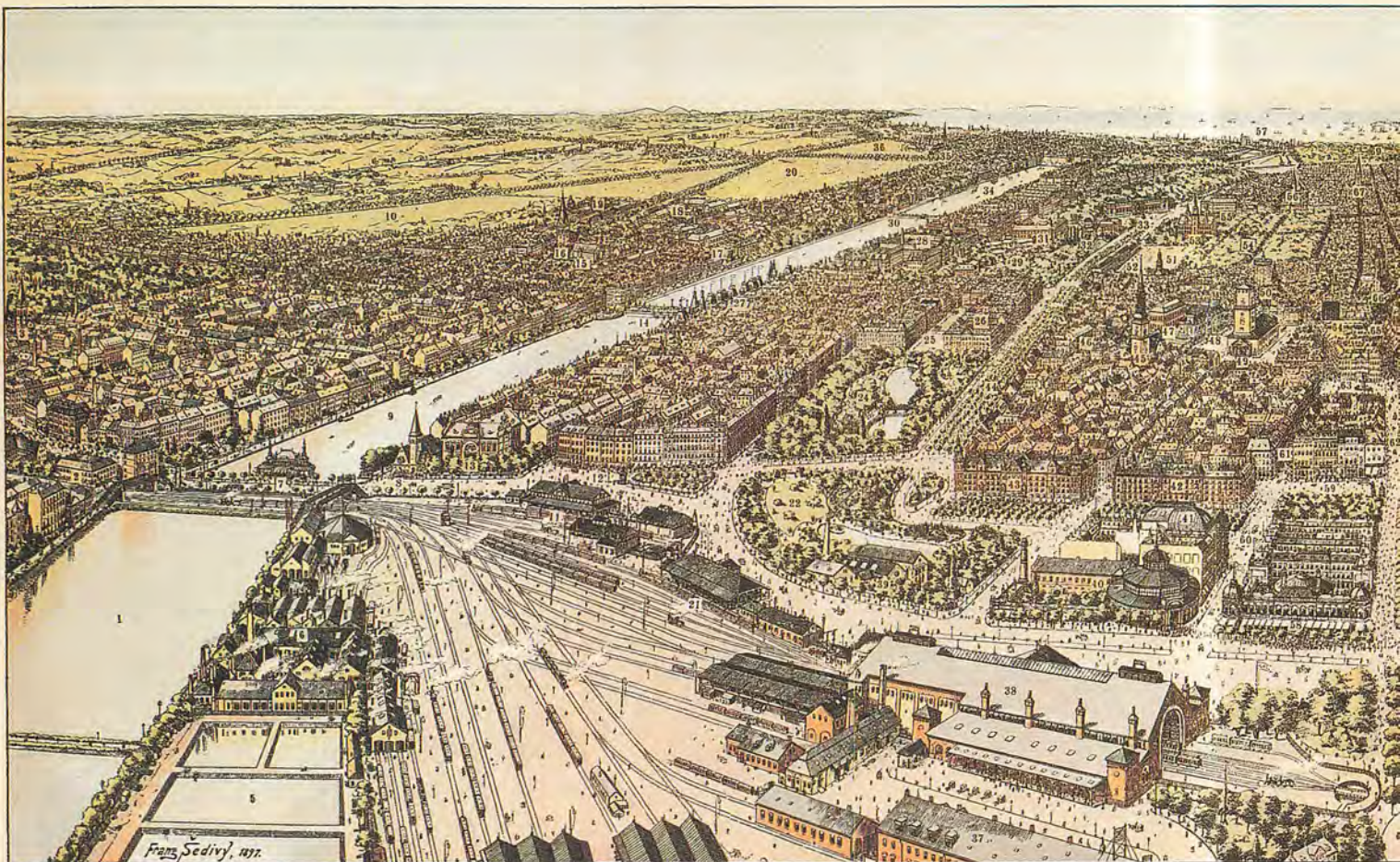
Udstillingen i Bergen 1898. Originaltegning af Franz Sediv.

Sedivys
perspektivtegning
fra den store
udstilling i
Bergen 1898
60 cm x 40 cm

I 1898 var der også
nordisk udstilling i
Stockholm, og
herfra viste Sediv
disse tegninger
60 cm x 40 cm
(til højre)

113

1. St. Jørgens Kirke, 2. Christiansborg, 3. Hellig Kors Kirke, 4. Amalienborg, 5. Christiansborg Slotskirke, 6. Rindø Kirke, 7. Rindø Kirke, 8. Rindø Kirke, 9. Rindø Kirke, 10. Rindø Kirke, 11. Rindø Kirke, 12. Rindø Kirke, 13. Rindø Kirke, 14. Rindø Kirke, 15. Rindø Kirke, 16. Rindø Kirke, 17. Rindø Kirke, 18. Rindø Kirke, 19. Rindø Kirke, 20. Rindø Kirke, 21. Rindø Kirke, 22. Rindø Kirke, 23. Rindø Kirke, 24. Rindø Kirke, 25. Rindø Kirke, 26. Rindø Kirke, 27. Rindø Kirke, 28. Rindø Kirke, 29. Rindø Kirke, 30. Rindø Kirke, 31. Rindø Kirke, 32. Rindø Kirke, 33. Rindø Kirke, 34. Rindø Kirke, 35. Rindø Kirke, 36. Rindø Kirke, 37. Rindø Kirke, 38. Rindø Kirke, 39. Rindø Kirke, 40. Rindø Kirke, 41. Rindø Kirke, 42. Rindø Kirke, 43. Rindø Kirke, 44. Rindø Kirke, 45. Rindø Kirke, 46. Rindø Kirke, 47. Rindø Kirke, 48. Rindø Kirke, 49. Rindø Kirke, 50. Rindø Kirke, 51. Rindø Kirke, 52. Rindø Kirke, 53. Rindø Kirke, 54. Rindø Kirke, 55. Rindø Kirke, 56. Rindø Kirke, 57. Rindø Kirke, 58. Rindø Kirke, 59. Rindø Kirke, 60. Rindø Kirke, 61. Rindø Kirke, 62. Rindø Kirke, 63. Rindø Kirke, 64. Rindø Kirke, 65. Rindø Kirke, 66. Rindø Kirke, 67. Rindø Kirke, 68. Rindø Kirke, 69. Rindø Kirke, 70. Rindø Kirke, 71. Rindø Kirke, 72. Rindø Kirke, 73. Rindø Kirke, 74. Rindø Kirke, 75. Rindø Kirke, 76. Rindø Kirke, 77. Rindø Kirke, 78. Rindø Kirke, 79. Rindø Kirke, 80. Rindø Kirke, 81. Rindø Kirke, 82. Rindø Kirke, 83. Rindø Kirke, 84. Rindø Kirke, 85. Rindø Kirke, 86. Rindø Kirke, 87. Rindø Kirke, 88. Rindø Kirke, 89. Rindø Kirke, 90. Rindø Kirke, 91. Rindø Kirke, 92. Rindø Kirke, 93. Rindø Kirke, 94. Rindø Kirke, 95. Rindø Kirke, 96. Rindø Kirke, 97. Rindø Kirke, 98. Rindø Kirke, 99. Rindø Kirke, 100. Rindø Kirke.

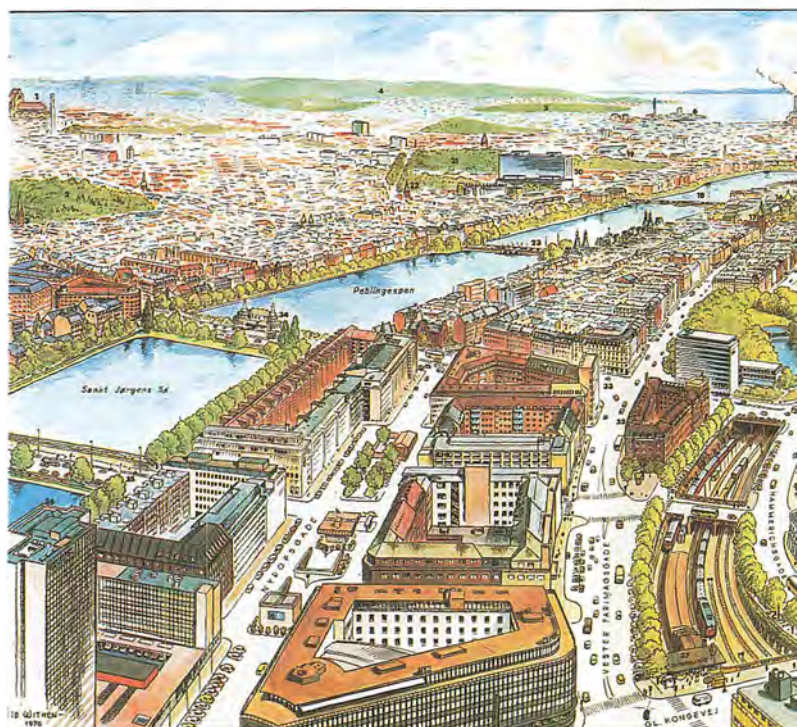
Franz Sedivýs perspektivtegning af København, som byen så ud i hans unge dage, vakte stor opsigt og blev indrammet og ophængt i tusinder af hjem

106 cm x 39 cm

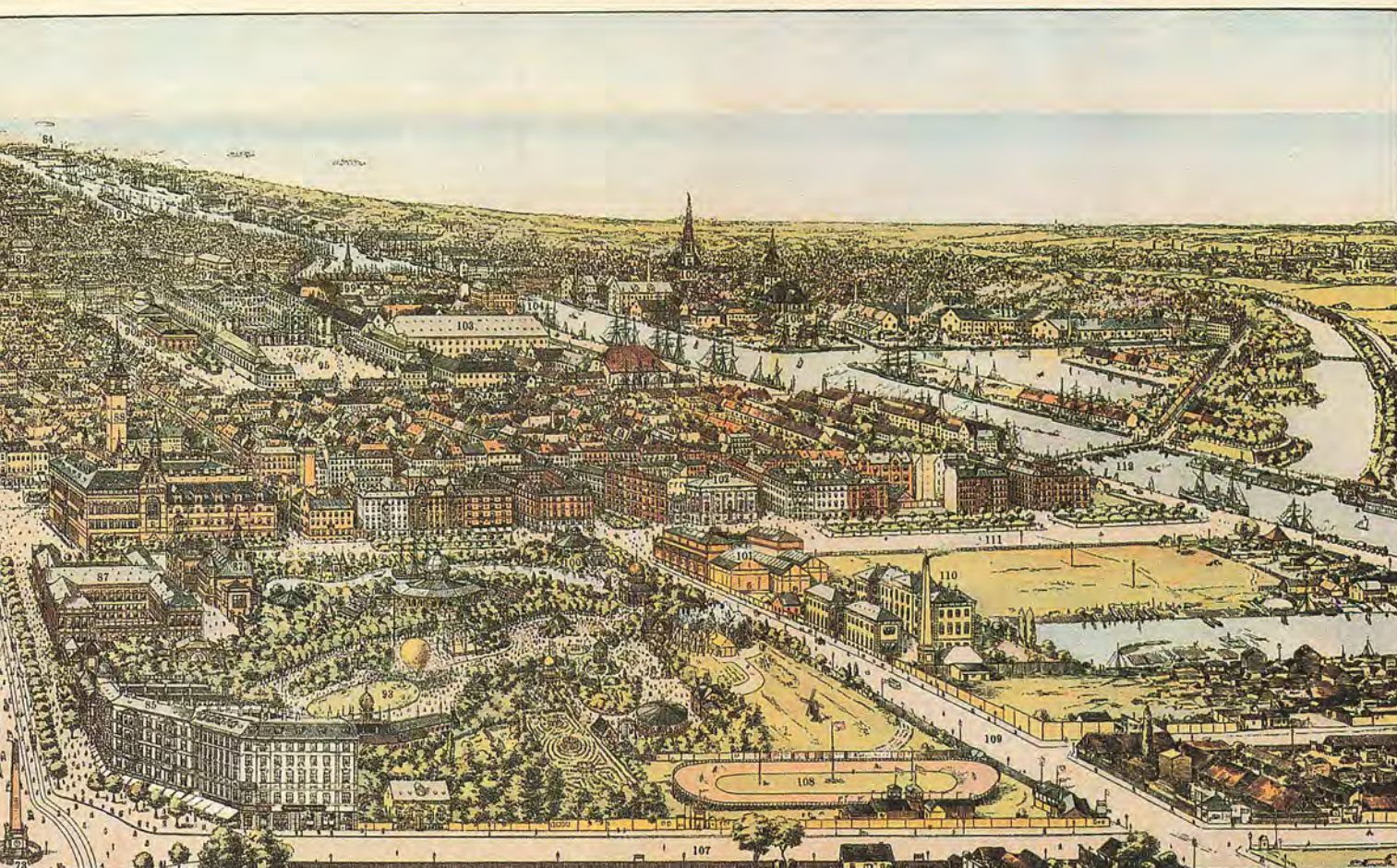
København dengang og 100 år senere

Ved 100-års jubilæet i 1977 fik Familie Journalens redaktion den fortræffelige idé at gentage succesen. Tegningen fra 1977 er tegnet af en anden stor kunstner på dette felt, Ib Withen. 118 cm x 39 cm

Illustreret Familie Journal

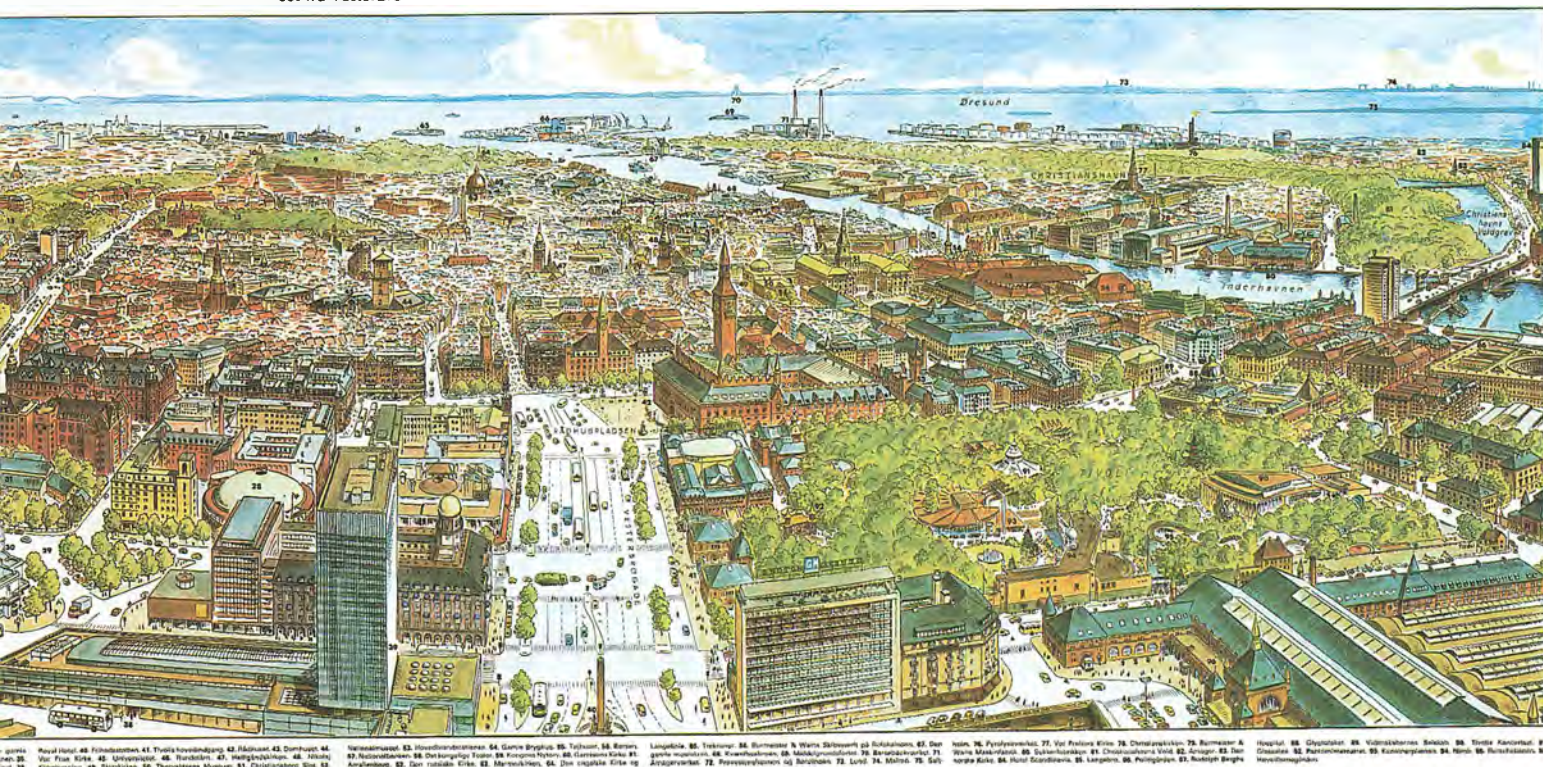

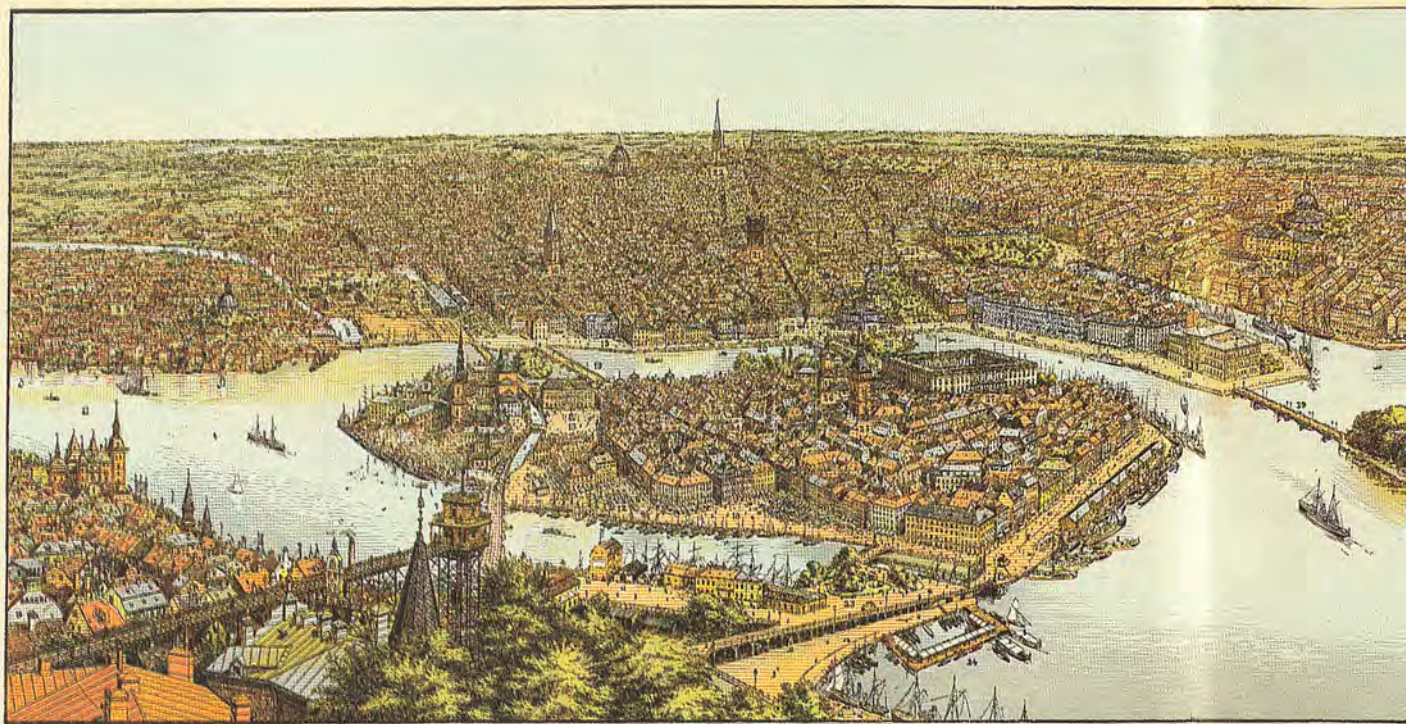
1. Grundtvigspladsen, 2. Amalienborg, 3. Hellig Kors Kirke, 4. Christiansborg, 5. Christiansborg Slotskirke, 6. Rindø Kirke, 7. Rindø Kirke, 8. Rindø Kirke, 9. Rindø Kirke, 10. Rindø Kirke, 11. Rindø Kirke, 12. Rindø Kirke, 13. Rindø Kirke, 14. Rindø Kirke, 15. Rindø Kirke, 16. Rindø Kirke, 17. Rindø Kirke, 18. Rindø Kirke, 19. Rindø Kirke, 20. Rindø Kirke, 21. Rindø Kirke, 22. Rindø Kirke, 23. Rindø Kirke, 24. Rindø Kirke, 25. Rindø Kirke, 26. Rindø Kirke, 27. Rindø Kirke, 28. Rindø Kirke, 29. Rindø Kirke, 30. Rindø Kirke, 31. Rindø Kirke, 32. Rindø Kirke, 33. Rindø Kirke, 34. Rindø Kirke, 35. Rindø Kirke, 36. Rindø Kirke, 37. Rindø Kirke, 38. Rindø Kirke, 39. Rindø Kirke, 40. Rindø Kirke, 41. Rindø Kirke, 42. Rindø Kirke, 43. Rindø Kirke, 44. Rindø Kirke, 45. Rindø Kirke, 46. Rindø Kirke, 47. Rindø Kirke, 48. Rindø Kirke, 49. Rindø Kirke, 50. Rindø Kirke, 51. Rindø Kirke, 52. Rindø Kirke, 53. Rindø Kirke, 54. Rindø Kirke, 55. Rindø Kirke, 56. Rindø Kirke, 57. Rindø Kirke, 58. Rindø Kirke, 59. Rindø Kirke, 60. Rindø Kirke, 61. Rindø Kirke, 62. Rindø Kirke, 63. Rindø Kirke, 64. Rindø Kirke, 65. Rindø Kirke, 66. Rindø Kirke, 67. Rindø Kirke, 68. Rindø Kirke, 69. Rindø Kirke, 70. Rindø Kirke, 71. Rindø Kirke, 72. Rindø Kirke, 73. Rindø Kirke, 74. Rindø Kirke, 75. Rindø Kirke, 76. Rindø Kirke, 77. Rindø Kirke, 78. Rindø Kirke, 79. Rindø Kirke, 80. Rindø Kirke, 81. Rindø Kirke, 82. Rindø Kirke, 83. Rindø Kirke, 84. Rindø Kirke, 85. Rindø Kirke, 86. Rindø Kirke, 87. Rindø Kirke, 88. Rindø Kirke, 89. Rindø Kirke, 90. Rindø Kirke, 91. Rindø Kirke, 92. Rindø Kirke, 93. Rindø Kirke, 94. Rindø Kirke, 95. Rindø Kirke, 96. Rindø Kirke, 97. Rindø Kirke, 98. Rindø Kirke, 99. Rindø Kirke, 100. Rindø Kirke.

KØBENHAVN
set fra Vesterbro

1971

1. Kungshuset, 2. Södermalm, 3. Kungshuset, 4. Södermalm, 5. Södermalm, 6. Södermalm, 7. Södermalm, 8. Södermalm, 9. Södermalm, 10. Södermalm, 11. Södermalm, 12. Södermalm, 13. Södermalm, 14. Södermalm, 15. Södermalm, 16. Södermalm, 17. Södermalm, 18. Södermalm, 19. Södermalm, 20. Södermalm, 21. Södermalm, 22. Södermalm, 23. Södermalm, 24. Södermalm, 25. Södermalm, 26. Södermalm, 27. Södermalm, 28. Södermalm, 29. Södermalm, 30. Södermalm, 31. Södermalm, 32. Södermalm, 33. Södermalm, 34. Södermalm, 35. Södermalm, 36. Södermalm, 37. Södermalm, 38. Södermalm, 39. Södermalm, 40. Södermalm, 41. Södermalm, 42. Södermalm, 43. Södermalm, 44. Södermalm, 45. Södermalm, 46. Södermalm, 47. Södermalm, 48. Södermalm, 49. Södermalm, 50. Södermalm, 51. Södermalm, 52. Södermalm, 53. Södermalm, 54. Södermalm, 55. Södermalm, 56. Södermalm, 57. Södermalm, 58. Södermalm, 59. Södermalm, 60. Södermalm, 61. Södermalm, 62. Södermalm, 63. Södermalm, 64. Södermalm, 65. Södermalm, 66. Södermalm, 67. Södermalm, 68. Södermalm, 69. Södermalm, 70. Södermalm, 71. Södermalm, 72. Södermalm, 73. Södermalm, 74. Södermalm, 75. Södermalm, 76. Södermalm, 77. Södermalm, 78. Södermalm, 79. Södermalm, 80. Södermalm, 81. Södermalm, 82. Södermalm, 83. Södermalm, 84. Södermalm, 85. Södermalm, 86. Södermalm, 87. Södermalm, 88. Södermalm, 89. Södermalm, 90. Södermalm, 91. Södermalm, 92. Södermalm, 93. Södermalm, 94. Södermalm, 95. Södermalm, 96. Södermalm, 97. Södermalm, 98. Södermalm, 99. Södermalm, 100. Södermalm.

40 cm x 118 cm

Kavalerifægtningen ved Aarhus den 31. Maj 1849.

Denne tegning er af den danske kavaleri, som i 1849 var udstyret med de nyeste og bedste harniske og rustning. Den er af den danske kavaleri, som i 1849 var udstyret med de nyeste og bedste harniske og rustning.

40 cm x 118 cm

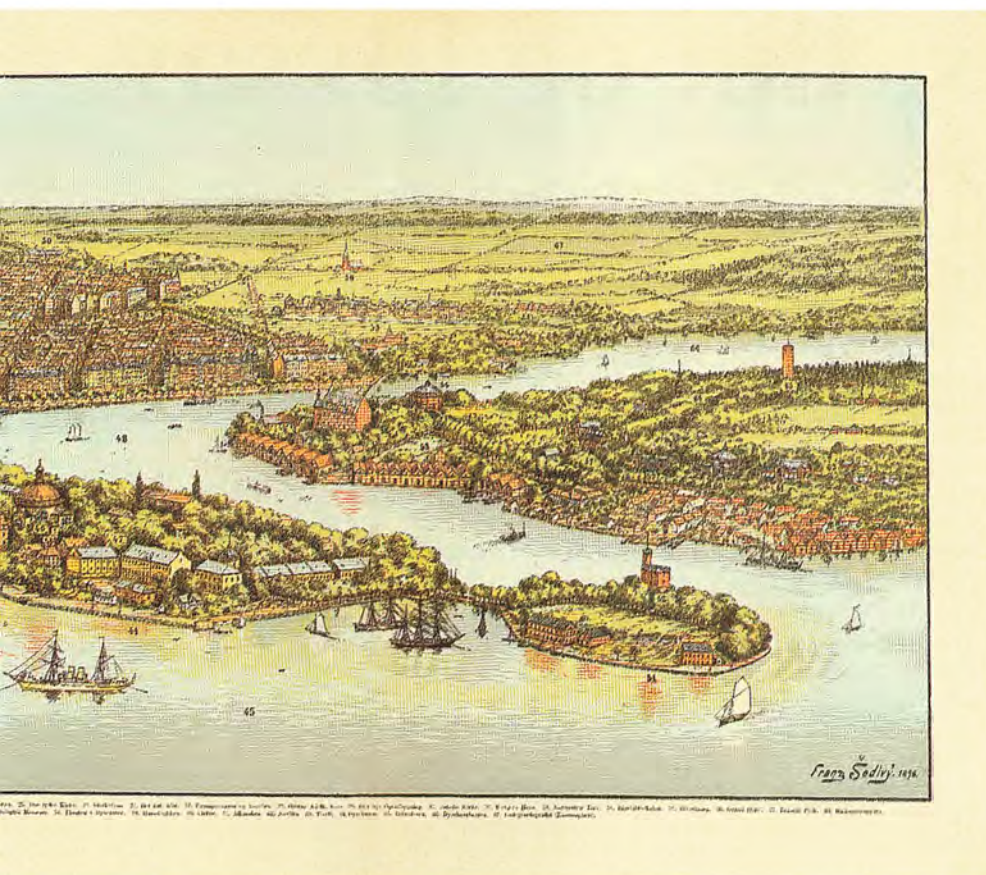
Stockholm, Århus og København

 Her er endnu tre eksempler på de imponerende prospekter, III. Familie-Journal bragte i disse år. Øverst viser Franz Sedivy den svenske hoved-

stad Stockholm, som den i 1894 tog sig ud i hans øjne.

I forbindelse med 50-års jubilæet for afslutningen af treårs-krigen i 1850 bragte III. Familie-Jour-

nal en dramatisk tegning af kavalerifægtningen på Randersvej i Århus. Denne tegning er ikke fremstillet af Sedivy. Kunstneren er ukendt.

40 cm x 59 cm

Kronprins Frederik og kronprinsesse Louises sølvbryllup i 1894 blev også gjort til genstand for en formidabel Sedivy-tegning i III. Familie-Journal. Her er motiver fra

Dronning Louises Bro, Østergade, Sølvpavillonen, St. Strandstræde og Københavns inderred. Kronprins Frederik blev senere Danmarks kong Frederik VIII.

Søjlen

Ingeborg Thørrestrup – frøken Thørrestrup – var gennem mere end 40 år et faktotum på III. Familie-

Journal. Ingeborg Thørrestrup, født i 1886, var tilknyttet III. Familie-Journals novellerredaktion. I en lang årrække gjorde hun berømte forfattere til bladets og sine egne personlige venner.

Senere, efter at hun var fyldt 70 år, leverede hun hver uge en spalte med etisk-religiøse emner, der blev bragt på den sidste side i bladet, underskrevet "I. Th."

Den opbyggelige spalte, der på redaktionen fik navnet Søjlen, havde en meget stor læserkreds.

Flere kendte navne har efterfulgt Ingeborg Thørrestrup som søjle-skribent. Rubrikken er stadig bevaret i bladet, men den har ikke længere søjle-format. I dag er det forfatteren Anne Marie Løn, som på bladets næstsidste side skriver "Til eftertanke".

Forveksling

Bjørn Aller og eventyreren Peter Freuchen var gode venner og lignede hinanden til forveksling.

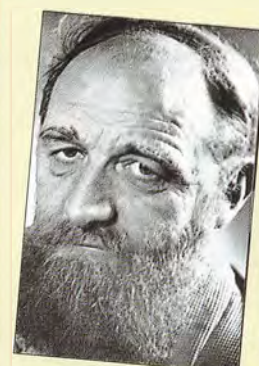
På Hovedbanegården kom en mand en dag hen og slog Bjørn Aller på skulderen, mens han hjerteligt sagde:

– Goddaw, Peter, hvordan har du det?

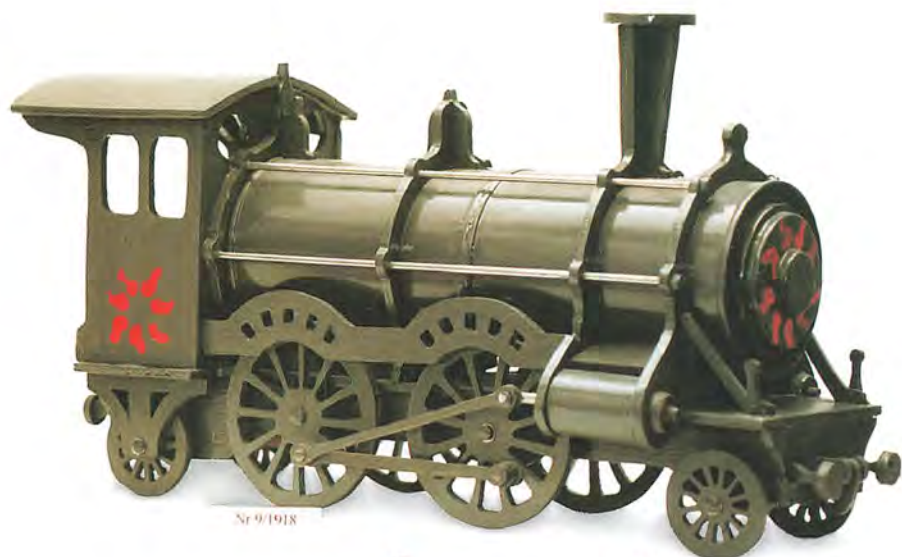
Bjørn Aller, som var klar over forvekslingen, svarede prompte:

– Jo, tak, jeg har det godt, men jeg er død!

– Nå, ja, det er du sgu da osse, lød svaret.

Bjørn Aller og Peter Freuchen – det er Freuchen til venstre

Nr 9/1918

EN VACKER OCH STILFULL KYRKA
1924

En liten hus

ÖREBRO SLOTT
Nr 36/1936

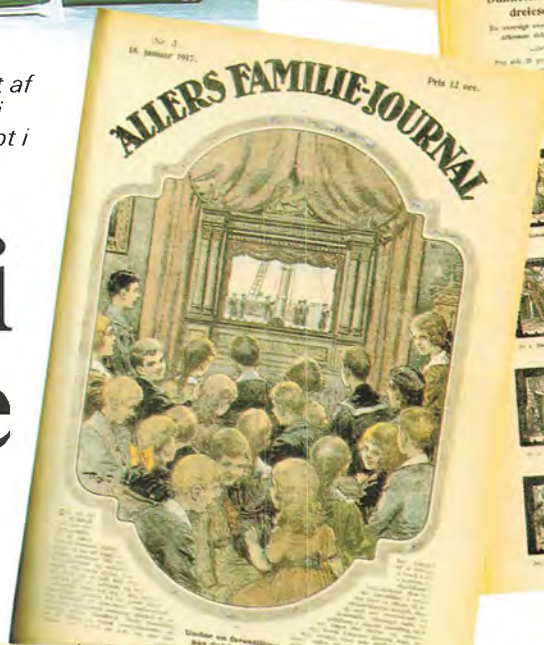
EIFFELTORNEN
1920

SLADRONSKLOST
Nr 10/1918

Disse flotte modelskibe er bygget af en Journal-læser, Axel Pedersen i Nibe. Materialerne havde han købt i Allers hobbybutik

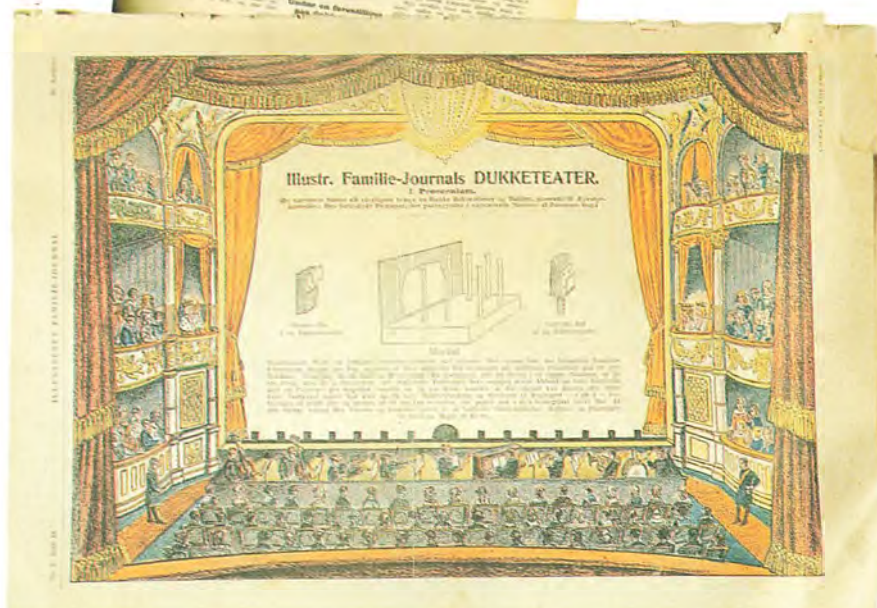
Travlhed i hjemmene

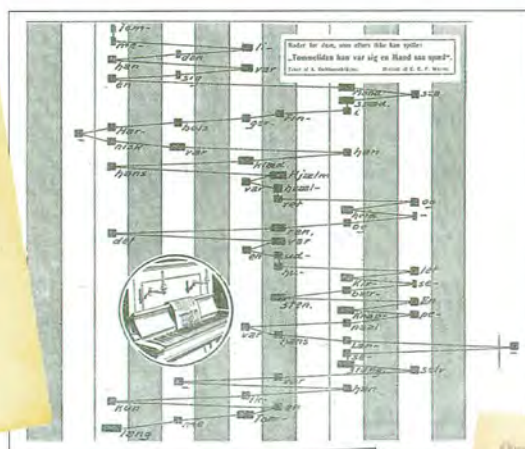
I dag kan man nok have svært ved at forstå, at Ill. Familie-Journals læsere i de første 20-30 år af dette århundrede overhovedet fik tid til at læse bladet. Når man tænker på hvor meget hjemmearbejde, bladet satte læserne i gang med.

Når de alligevel også fik tid til at hygge sig med bladets indbydende indhold, hænger det naturligvis sammen med, at der dengang ikke fandtes TV – og radioen var kun så sagte på vej. Der var stort set kun ugeblade, og hvad de bød på af aktiviteter at hygge sig med.

Aller førte an her. I dag kan man blive helt forpustet, når man ser, hvor mange tilbud Ill. Familie-Journal dengang havde til sine læsere. Ikke nok med modelark, løvsavsarbejder og dukketeatrene, der blev den helt store dille, Aller søgte også at lære sine læsere at spille klaver.

Succesen var så stor, at der i Norge ligefrem blev sat en modaktion i gang.

Carl Aller var, som det allerede har været nævnt, meget socialt indstillet. Ved juletid udsendtes i mange år et ekstranummer af Ill. Familie-Journal – til fordel for de fattige. Prisen var 30 øre, men det var tilladt at give mere. Hver eneste øre, der indkom ved salget af julehæftet, fordeltes blandt de fattige eller blev brugt til indkøb af træsko til asylbørn

Familie Journalens MODELTEATER-NYHEDER

I Aar kommer der en rigtig Julekomedie
»Det forbyttede Barn«
Eventyr i 3 Akter med Nisser og Troldre.

Et Sæt Dekor i Stør. C. Figurer og Teksthefte	3,85
Det samme oplæbet paa Pap	6,50
Ekstra Teksthefter pr. Stk.	0,65

Nv forbedret Byggevejledning til Pegasus-Teatrene 0,80

Byggesæt til det enklere udførte Teater – det saakaldte »flade« – med alt Træ, Som og Øskener, oplæbet Proscenium samt Fortæppe, Soffit og Draperier paa Pap 30,00

Nyt, smukt Fortæppe, Soffit og Draperier anvendelig til flere Størrelser Theatre 2,00

»Hans og Grete« med Supplement, saa det ogsaa kan bruges til »Rødhætte«.

»Hans og Grete« komplet	3,00
Det samme oplæbet paa Pap	6,00
Ekstra Teksthefter pr. Stk. (Indholder ogsaa Teksten til »Rødhætte«)	0,50
Supplement med »Rødhætte«	1,50
Det samme oplæbet paa Pap	3,00

»Peder Mønt«, Komedie i 7 Akter af Peder Most. Bogenes kendte Forfatter, Walter Christinas.

Et Sæt Dekor., Figurer og Teksthefte...	9,00
Det samme oplæbet paa Pap	16,50
Ekstra Teksthefter pr. Stk.	1,00

Bestillinger
Indsendes til Modelafdelingen, Carl Allers Etabl. A.S. København Valby.
Løbetid kan indsendes i Frimærker eller paa Giro Nr. 345

De kan ogsaa hos Deres Boghandler til at skaffe Dem Materialerne gennem vor Enkeltforhandler

CARL LARSENS BOGHANDEL
Regnegade 2, København K.

Byggevejledning til PEGASUS-TEATRENE

Vi har desuden stadig:

Proscenium til det »flade« Pegasus-Teater 2,00

»Der var engang«, Komedie i 5 Akter i autoriseret Dramatisering efter Holger Drachmanns skønne Eventyrspil.

Et Sæt Dekor., Figurer og Teksthefte...	4,00
Det samme oplæbet paa Pap	10,50
Ekstra Teksthefter pr. Stk.	0,50

»De tre Musketerer«, Komedie i 11 Akter efter Alexander Dumas's spændende Roman.

Et Sæt Dekor., Figurer og Teksthefte...	7,75
Det samme oplæbet paa Pap	16,25
Ekstra Teksthefter pr. Stk.	1,00

»En Fæstften i Tivoli«, Lystspil med Sange i 3 Afdelinger.

Et Sæt Dekor., Figurer og Teksthefte...	4,75
Det samme oplæbet paa Pap	8,00
Ekstra Teksthefter pr. Stk.	0,65

»Baskervilles Hund«, Komedie i 5 Akter med Conan Doyles berømte Detektiv, Sherlock Holmes, i Hovedrollen.

Et Sæt Dekor., Figurer og Teksthefte...	5,50
Det samme oplæbet paa Pap	10,50
Ekstra Teksthefter pr. Stk.	1,00

Norsk sprogstrid rettes mod Aller

 Selv med norsk temperament og nationale følelser i erindring var det en forbitret kamp, der i 1920-40 blev ført mod de danske ugeblade på det norske marked.

I kampen mod de danske ugeblade blev der ikke sparet på barske ord. De "400 forbandede år" og "dansk kolonivælde" gik igen og igen.

"290.000 papirkurver i dragestil pr. uke! 290.000 filtbroderier med Pillarguri og luren pr. uke! 290.000 lands-

hendene, mønstre, i bedste fall likegyldige, i de fleste tilfælde af en så tarvelig kunstnerisk kvalitet, at fremstillerne og distributørene burde "straffes med fængsel" for å la dette se dagens lys ...

I Norge udgav Aller før og under anden verdenskrig et meget populært julehæfte, Julekveld

Julekveld bragte hvert år et spil, som børnene kunne beskæftige sig med i den lange ventetid

sag-krimskrams og filtbroderier."

Kiellands indlæg holdt sig fri af den nationale side af debatten. Han var bare utilfreds med Valdemar Allers form for hjemmesløjd, som så mange ellers var så begejstret for.

Ungdomsforeningen og andre store organisationer vedtog resolution efter resolution, der opfordrede til at smide de danske blade ud.

I en ledende artikel i Dagbladet i august 1934 skrev Bjarne Dietz under overskriften "Vaakn op!, Firehundredaarig natten ruget over apekatten" bl.a.:

"Man maa heller ikke tro at det gaar an aa faa avsatt norske ukeblad i Danmark. Aa langtifra. Danskene har sine nasjonale begreper i orden paa det punkt.

Vi skal ikke bebreide danskene at de anstrenger sig for aa tjene penger. Og vi skal heller ikke forsøge aa un-

dervurdere den danske kulturs betydning for oss i fortid og nutid. Vi har mottatt og vi mottar stadig uendelig meget godt fra Danmark. Men det er paa tide at vi prøver aa frigjøre oss.

Der kunne bygges ikke saa faa jernbanestumper i Norge for de millioner som "Allers", "Hjemmet" og konsorter hvert aar trækker med til Danmark."

Allers blade klarede sig gennem denne spredte hetz og bevarede under hele forløbet førerpositionen. Det kan der kun være én forklaring på: III. Familie-Journals topkvalitet. Læserne ved godt, hvad de vil have. I Norge lod de sig ikke påvirke af kampagnen mod danskerbladene. De havde det nu bedst med Allers Familie-Journal og Nordisk Mønster-Tidende.

Allers Familie-Journals nye kolossale udvidelse

fra 20 til

32

sider om uken
uten prisforhoielse

Den 17. mai — dagen for hundreaars-
vædet og sammen med jubilæums-
utstillingens aapning — foretar
Allers Familie-Journal en ganske
enestaaende udvidelse — vistnok
den største i noget blads hi-
storie — av sin stoltmængde,
idet bladet, saa utrolig
det end maa lyde, ut-
vides fra 20 til 32
sider, uten at pri-
sen — de 10 øre —
paa nogen som
helst maa se
forøkes.

17
Mai

1814

1914

Se omstaaende
nærmere rede-
gjørelse for den
store udvidelse.

Kjøp første nr.
for 10 øre.

Allers Familie-Journals

et kolossalt utvidelse kan karakteriseres som det største og mest utværgende
smalhet, som er gjort til dristig, haandgriplig, virkelighet

Den store utvidelse av Allers Familie-Journal er en stor og viktig begivenhet for alle som er interessert i kultur, historie og samfunn. Den nye utvidelse vil gi leserne mer og mer av det beste som Norge har å by på.

stort, 32-sidig opskåret hefte,

10 øre.

hundreaarsmindet og den store utstilling i Kristiania.

Den store utvidelse av Allers Familie-Journal er en stor og viktig begivenhet for alle som er interessert i kultur, historie og samfunn. Den nye utvidelse vil gi leserne mer og mer av det beste som Norge har å by på.

Et prøveabonnement gjennom posten

Nordre Valdgate 8, Kristiania.

Det Bilde, som altid — ikke mindet fra barns side — har vakt den ubestridte interesse af Allers Familie-Journal, vil fremtidig blive et af de mest interessante.

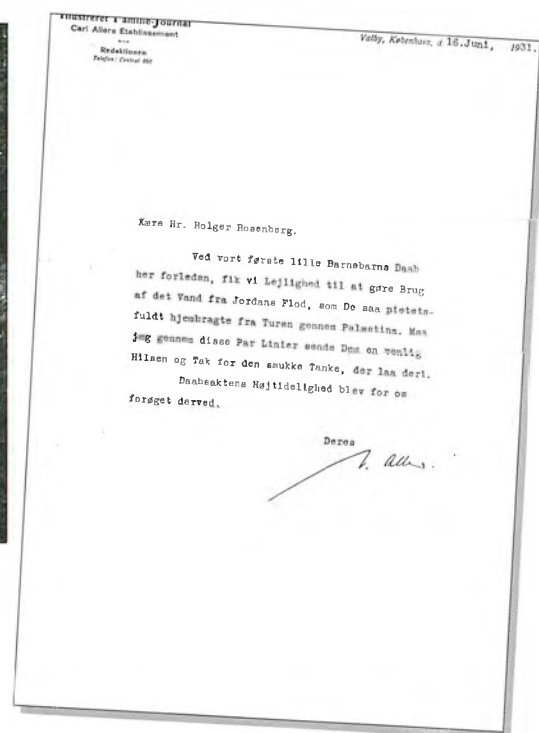
Allers Familie-Journal i Norge satte i 1914 sidetallet op fra 20 til 32 – uden at der blev rørt ved udsalgsprisen på 10 øre

I det gode skib Santa Maria, som Ill. Familie Journal/Allers udrustede, fulgte Hakon Mielche med besætning i Columbus' kølvand. Togtet resulterede i et væld af festlige og spændende reportager i de tre Journaler

Holger Rosenberg bragte flodvand med hjem fra Jordan. Vandet blev benyttet, da Claës' børn skulle døbes. Claës Aller takkede venligt

Bragte hele verden hjem i stuerne

Holger Rosenberg blev Skandinaviens første store rejseskribent

Det var Valdemar Aller, som, i sine utrættelige bestræbelser for hele tiden at finde nye stofområder, bragte rejsejournalistikken til Norden.

Rejseliv dengang var en meget besværlig sag. Det var før ruteflyvernes tid, og før vor tids vidundermediciner var blevet til. Før radio, telefon og før de kommunikationsforbindelser, der i dag gør rejsevirksomheden så ufattelig let.

Dengang tog det uger bare at nå fra København til en af Afrikas indgangsdøre, Marokko eller Suez. Valdemar Aller ville fortælle sine læsere om den store, spændende verden derude. Hans redskab blev journalisten Holger Rosenberg, som for egen regning allerede havde set en del af vor klode og skrevet derom i forskellige blade.

Holger Rosenbergs bror Ludvig, var en flittig redaktionschef på Journalen,

som tog sig af Holgers stof, når det landede på redaktionen.

Holger blev dengang "verdens mest berejste dansker", og hans rejseartikler var lige så populære i Sverige og Norge, som de var det i Danmark.

I de mange år, Rosenberg fik på Ill. Familie-Journal, foretog han ekspeditioner – det var der reelt tale om dengang – til Asien, Nord- og Sydamerika, Polynesien, Afrika og alle andre – dengang utænkelige og eksotiske – steder.

Hakon Mielche blev en særdeles aktiv rejsejournalist, som også havde stor læsertække

Som rejseskribent kunne Holger Rosenberg "bære" en forside

Hjemme ventede læserne spændt. Hvor skal Rosenberg hen næste gang? Der blev set frem til hans rejseartikler. De efterfølgende bøger blev ligeledes solgt i kæmpeoplæg i alle tre lande. Han gjorde verden mindre og meget mere nærværende for sine mange læsere.

Det var et yderst kostbart foreta-

Arne Falk Rønne levede fint op til sine forgængere, men det blev ham, der måtte lukke døren for den slags rejsejournalistik i Ill. Familie Journal. TV havde overhalet

gende for Ill. Familie-Journal at foranstalte sådanne verdensrejser, men Valdemar Aller vidste, at pengene ville komme mangefold igen.

Holger Rosenberg blev afløst af en festlig eventyrer, Hakon Mielche, hvis rejsebøger havde solgt i enorme oplag. Hakon Mielche var oprindelig tegner og som en spændende fornyelse, forsynede han sine reportager med morsomme vignetter.

Kæden af rejsereportere blev ikke

særlig lang. Da den dygtige verdensmand Arne Falk Rønne trådte til, var TV ved at overhale denne form for journalistik. Det er ikke let i skrevne ord og fotos at berette om Borneos spændende dyreliv, når TV i sine levende reportager kan zoome helt ind på dyrets øje.

En spændende epoke i journalistik blev aflivet på denne måde. Selv en god skribent og fortæller som Arne Falk Rønne kunne intet stille op her.

Katastrofen

Maleriet på de foregående to sider viser rædselsnatten på Carl Allers Etablissement i Valby natten mellem den 23. og 24. januar 1945. En genbo til Aller, Gudmund Olsen, tog skitser under terror-branden. Senere malede han dette maleri, som han efter genopbygningen skænkede til CAE

Aller i

ruiner

Billedet herover viser, hvor fortvivlende situationen var for virksomheden. De bygninger, der endnu står, blev sparet, fordi de anbragte bomber ikke virkede. Oprydningsarbejdet er her i fuld gang. Det er lidt af et mirakel, at Aller kunne sende blade på gaden igen kort efter befrielsen i maj 1945

Virksomheden lammet

Stille stod Claës Aller med
sin otteårige søn Jørgen i
hånden og så familiens
livsværk blive lagt
i ruiner

Så flot tog Carl Allers Etablissement i Valby sig ud, før virksomheden blev sprængt i luften

De bygninger, som bomberne ikke straks havde jævnet med jorden, sank sammen en efter en under den voldsomme brand

Oprydningsarbejdet gik hurtigt fra hånden, selv om man dengang ikke rådede over teknisk udstyr til den slags opgaver. Her er hovedbygningen fjernet, og planerne for de nye bygninger begynder at tage form

Nuværende bestyrelsesformand for Carl Allers Etablissement, Jørgen Aller, glemmer aldrig natten mellem den 23. og 24. januar 1945.

Brødrene Claës og Mogens Aller boede som gode naboer i Skovbo-gaards Allé, der ligger på den anden side banelinien, lige over for Aller.

De voldsomme eksplosioner fik hurtigt familien Claës Aller på benene. Det, som Claës Aller måske i sit inderste havde frygtet, var sket. Carl Allers Etablissement var blevet sprængt i luften af det forhadte Schal-burkcorps. Terrororganisationen talte

både tyske og danske medlemmer.

Claës Aller var dybt chokeret. Stille tog han sin lille søn Jørgen i hånden og gav den med korte mellemrum små klem. Claës Aller vidste godt, at han måtte over på virksomheden, men han kunne ikke røre sig ud af stedet. Ingen kender de forpinte tanker, der løb gennem hans hoved, mens han som tavst vidne så familiens livsværk hastigt blive lagt i ruiner.

Hans kone Edith fik ham ud af den forstenede tilstand. Langsomt gik han kort efter over "Sukkenes Bro" og kom hen til virksomheden, hvor forfærdede medarbejdere allerede var mødt op.

Hævnaktion

De tyske terrorcorps havde lagt en hel gade i Århus – Guldmedegade – i ruiner, Glassalen i Tivoli, en lang række dagblades bygninger i provinsen, og mange andre virksomheder blev ligeledes terrorbombet.

Nu var turen kommet til Aller. Frihedskæmpere havde nogle dage forinden sprængt radiofabrikken Always i luften. Den fremstillede vigtig udstyr til de tyske V 1-raketter. Sprængningen af Aller var nazisternes gengæld. I modsætning til frihedskæmperne kunne de gennem-

Murstenene fra ruinerne blev pænt renset, så de kunne anvendes til den forestående genopbygning

Sådan så en af de store trykpresser ud efter bombningen. En repromand kom på uvant arbejde

føre deres aktion uden fare for deres eget liv.

Direktørens hemmelighed

Midt i den rædselsfulde situation kunne Claës Aller måske finde en form for trøst i en kendsgerning, som kun han og ganske få andre kendte til. Claës Aller havde været lige så forudseende, som sin onkel, Axel Aller, var det, da han krævede betondæk mellem etagerne i det nye byggeri i Valby.

Claës Aller havde naturligvis frygtet, at Aller kunne blive udset som terrormål for tyskerne. Mange bladhusene var blevet sprængt i luften. Derfor havde han i god tid samlet alle vigtige tegninger over virksomhedens omfattende maskinpark. I et metalrør blev

de mikrofilmede tegninger sænket ned i en gammel brønd i gården.

Nogle dage efter branden kunne Claës Aller forsigtigt fiske tegningerne op. Det var af uvurderlig betydning, at de var i behold og ikke var blevet flammernes bytte. Claës Allers forudseenhed fremskyndede genopbygningen med flere måneder.

Alle med i oprydningen

Dagen efter eksplosionen mødte samtlige medarbejdere op. Nogle af dem havde intet hørt om nattens drama og fik et chok, da de så deres virksomhed som en rygende ruinhob.

Der blev omgående organiseret et oprydningsarbejde, som alle tog del i. Folk fra teknikken, administrationen og redaktionerne tog straks fat, nogle

med de bare næver i januarkulden.

Ligesom efter branden på papirfabrikken i 1913 kunne familien Aller også her med glæde konstatere, at ikke en eneste medarbejder blev afskediget efter katastrofen.

– Men det var unægteligt nyt arbejde, de kom på, sagde Claës Aller ved en senere lejlighed. – Trykkere stablede mursten, reproduktionsfolk gravede maskindele op af ruinerne, journalisterne gik med trillebør! Alle var med, og der var en arbejdsånd, som jeg aldrig vil glemme. Det var en god trøst i en meget vanskelig og sørgelig tid.

Allerede dagen efter branden havde Claës Aller møde med kontorchef Skat-Rørdam (senere Carlsberg-direktør) i Handelsministeriet. Han lovede, trods krigstidens mange restriktioner,

Livet skal jo gå videre, og det gjorde det hurtigt på Aller. Dagen efter eksplosionen blev der indrettet en interimistisk telefoncentral i villaen på Valbygaardsvej 7. Kommunikationen til omverdenen var genoptaget, men der kom ikke blade på gaden før efter befrielsen

al mulig støtte ved tilvejebringelse af byggematerialer – og byggetilladelse.

I de omliggende beboelsesejendomme herskede der også kaos efter rædselsnatten. Eksplosionerne havde revet tagstenene af og knust alle vinduer. Der gik uger, før glarmestrene nåede hele vejen rundt. Man hunderfrøs.

Ny trykpresse kom til

De store trykpresser var en bunke sammenkrøllet jern. Med de værdiful-

de tegninger i hånden dirigerede Claës Aller bjærkningsarbejdet. Jernstykke for jernstykke blev forsigtigt lagt til side. Om natten sad Claës Aller ved sit tegnebord. Hans hitte-på-hjerne arbejdede på højtryk.

Midt i al elendigheden konstruerede han faktisk en helt ny presse – på ruinerne af den gamle. Den nærliggende store maskinfabrik, F.L. Smidth, der aldrig før havde beskæftiget sig med den grafiske branche, fik bygget en trykpresse efter Claës Allers tegninger.

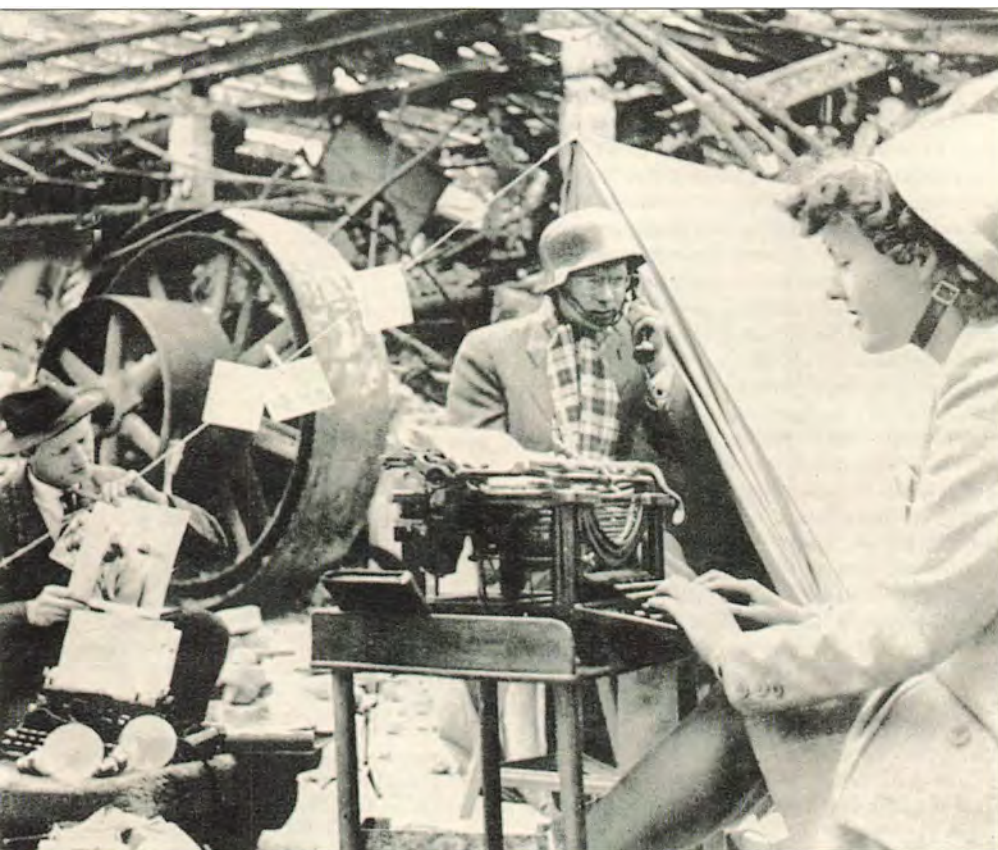
Nogle år senere kunne man finde hans Halley-Aller-offset i bladhuse verden over.

Tre måneder efter branden den 22. april, fyldte Jørgen Aller ni år. 12 dage senere lød det glade befrielsesbudskab fra BBC i London. Danmark var atter frit.

Fra Aller i Valby blev der i disse dage sendt mange ængstelige tanker til vennerne og medarbejderne i Norge. Den 7. maj kunne man endelig ånde lettet op. Norge var nu også frit.

Store kvarterer i Valby blev også stærkt beskadiget ved branden. Tagstenene blev revet af og ruderne knustes – i en kold januar

Kedelhuset og den store skorsten skulle også sprænges i luften. Med en pistol i ryggen blev rystede medarbejdere på natholdet af hippo-folkene kommanderet til at placere kufferter med sprængstofferne på strategiske steder i virksomheden. Af uopklarede årsager detonerede de kufferter, der var anbragt i kedelhuset, ikke. Her ligger de bagefter klar til afhentning af modstandsbevægelsen, der senere anvendte indholdet til et attentat på tyske stillinger på Gl. Køge Landevej

Journalist Henri T. Meyer og sekretær Suzette fik indrettet Week-ends friluftskredaktion i skyggen af en ødelagt papirmaskine. Yderst til venstre ses fotograf Carlgeorg Gjersøe

Lawson Wood

Den amerikanske tegner Lawson Woods forsidetegninger var højtelsket af Ill. Familie-Journals læsere i de tre lande gennem mere end 30 år – fra sidst i 1920'erne til først i 1960'erne. Hans festlige skildring af den ustyrlige abefamilie prydede mange børneværelser og unge hjem i disse år. Der blev på det nærmeste tale om en kultdyrkelse. I Lawson Woods tid steg prisen for bladet fra 30 øre (den genstridige svømmeelev i 1930) til 85 øre i 1960 (scenen på badestranden)

Kurt Ard

III. Familie Journal fandt i den danske tegner Kurt Ard en meget kunstnerisk og poetisk afløser for Lawson Wood. Også her ramte redaktionen plet. Kurt Ards tegninger blev ligeledes et emne for kultdyrkelse, og de blev hængt op utallige steder. Hans tegninger viste altid situationer, hvori læserne kunne genkende sig selv. I 1960 (paraplybillederne) kostede bladet en krone. I 1973 – det var en inflationspræget periode – var prisen steget til 2,85 kr. (billedet af det unge – og varme – par i sneskoven)

Moderne hovedsæder

Fløjen langs Kjeldsgaardsvej i Valby er rejst, og i 1947 er hovedtårnet og første del af Vigerslev Allé-fløjen også på vej

I Ude og Hjemmes redaktionssekretariat står en kobbervalse, som Claës Aller (i sit daværende kontor) har bevaret fra papirfabrikken. Denne valse blev brugt til at glatte papiret med

Aller-huset i Valby set fra byen

Som fugl Fønix rejste Allers nye hovedsæde i Valby sig af ruinerne af de gamle bygninger, der så brutalt blev jævnet med jorden af en nazistisk terrorgruppe. Virksomheden fik nu facade mod Vigerslev Allé, og komplekset fremtræder stadig som et moderne og praktisk indrettet byggeri. Både CAE og Aller Press har til huse på adressen Vigerslev Allé 18

De to kobbersøjler (oprindelig én valse) i indgangspartiet har sin egen historie. De blev brugt til at føre papirmassen frem i Allers tidligere papirfabrik

Det er store og arkitektonisk smukke, velholdte og vel-fungerende hovedkvarterer, som koncernen i dag råder over i de tre lande. Øverst Svensk Allers administrationsbygning, som er tegnet af Bengt Blasberg, på Store Ång i det sydlige Helsingborg. De gamle bygninger i Tallgatan er for længst revet ned. Nederst Allers på Ulven uden for Oslo

SE og HØR-eventyret

I Danmark, Norge, Sverige og Finland står SE og HØR stærkt i front

Med SE og HØR i Danmark skabtes i 1970'erne den nye tids ugeblad. Bladet havde haft katastrofale oplagsdyk, men langsomt arbejdede det sig op til en position som Danmarks største ugeblad.

Fremgangen var så overbevisende, at Det Berlingske Hus, der bl.a. udgav SE og HØRs nærmeste konkurrent, Billed Bladet, til sidst smed håndklædet i ringen. Billed Bladet og Søndags B.T. blev solgt til Aller.

SE og HØRs succes blev yderligere cementeret, da Norsk Allers i 1978 besluttede at udgive et norsk SE og HØR. Under meget professionel ledelse af chefredaktørerne Knut Haavik og Odd Nelvik blev der skrevet bladhistorie. Som en raket steg oplaget til stadig større højder. På forholdsvis kort tid blev SE og HØR først Norges største ugeblad, senere Skandinaviens største med et oplag tæt på 400.000.

Gennem de seneste år har norsk SE og HØR været den største indtægtskilde overhovedet i koncernens nu 125-årige historie.

Norsk og dansk Aller gik for seks år siden sammen om også at udgive et SE og HØR i Finland. Seiskan Päivää blev navnet på finsk, Syv Dage. Det var et svært marked at komme ind på, men nu er succesen sikret også her. 7 Päivää

er Finlands næststørste blad, og der er skabt et brohoved for eventuelle nye udgivelser i de tusind søers land.

Knut Haavik, der stadig er ansvarshavende chefredaktør for norsk SE og HØR, har gjort en kometagtig karriere i koncernen. Han er i dag administrerende direktør for SE og HØR Forlaget og koncernchef for Allers i Norge.

Det var overdirektør Carl Erik Aller, som sammen med administrerende direktør P. Holdt Hansen, marketingchef, Flemming Wenzel Wegler og norske Knut Haavik tog initiativet til at etablere Aller Julkaisut OY i Finland.

I Sverige har danske SE og HØRs første søsterblad, Hänt i Veckan, under chefredaktør Tommy Schönstedts ledelse, også skiftet stil – og taget navnet SE & HØR.

Flemming Wenzel Wegler blev sat på opgaven som administrativ leder og er nu administrerende direktør for Aller i Finland, Aller Julkaisut OY. Sideløbende hermed er han netop blevet udnævnt til adm. direktør for svensk SE & HØR, der blev udskilt i et selvstændigt foretagende.

SE og HØR har i hvert fald for en årrække overtaget den position på ugebladsmarkedet og i Aller Press, som Familie Journalen så fornemt og suverænt har håndhævet i langt over 100 år.

rapport

Før norsk SE og HØR blev til, skabte Aller Press i Danmark en helt ny type ugeblad, ugens rapport. Carl Erik Aller, Poul Holdt Hansen og Mogens E. Pedersen stod bag ideen. Under chefredaktør Kurt Thyboes ledelse satte bladet store oplagsrekorder og var i en tid, hvor Aller Press var nødlidende, med til at sikre betydelige indtægter til koncernen. Video-industrien har senere sat en stopper for de helt store oplagstal, men forlaget bag rapport, g&s, udgiver nu en række blade og magasiner.

Kurt Thyboe
chefredaktør
ugens rapport
1973-1981

Billed Bladet til Aller

Chefredaktør Holger Blom fra Billed Bladet fik på det nærmeste et chok, da han en efterårsdag i 1987 landede i Kastrup efter en verdensrejse. Et par forskrækkede medarbejdere fra bladet

Mogens E. Pedersen
dansk
SE og HØR
1970-1996

Niels Smidt-Jensen
dansk
SE og HØR
1997

Carl Erik Aller
formand for
g&s

Poul Holdt Hansen
direktør for
g&s

Tommy Schönstedt
svensk
SE & HØR
1997

Eeva-Helena Jokitaipale
chefredaktør 7 Päivää 1994
og Flemming Wenzel Wegler
adm. direktør i Finland 1993

Unge Knut Haavik i gang
med første nummer af
det norske SE og HØR

Succes-drengene
Knut Haavik (t.h.) og
Odd Nelvik, som har
stået i spidsen for norsk
SE og HØR siden 1978

var mødt op for at fortælle ham, at Aller samme dag havde købt Billed Bladet og Søndags B.T.

Holger Blom var overbevist om, at det var en grov joke, de havde i gang med ham. Først da han så dagens aviser med den opsigtsvækkende nyhed, lod han sig overbevise. Men han var rystet flere dage efter.

Et par år tidligere havde Billed Bladets ansvarshavende chefredaktør, Ib Johannesen, i bladet kommenteret et forlydende om, at overdirektør Svend Aller var interesseret i at købe Billed Bladet. Det lød således:

– Jamen, Svend Aller kan da købe Billed Bladet hver uge. Det koster 15,25 kr.!

Nu havde Aller købt De Berlingske Ugeblade. Da det første chok havde lagt sig, fandt medarbejderne sig efterhånden godt til rette med de nye ejerforhold. Med et slag var Aller Press' markedsandel i Danmark steget fra 52 pct. til 76 pct.

Uanset det nye familieforhold konkurrerede SE og HØR og Billed Bladet videre, som om intet var hændt. Og begge oplag steg mod nye højder.

Medarbejderne på Søndags B.T. – nu Ugemagasinet Søndag – fandt sig også godt til rette med forholdene i den allerske familie. Begge blade er nu et værdi-

fuldt aktiv i det nye Aller-foretagende, Bladforlaget af 1. oktober 1987.

Bladkrig i Danmark

En ny form for krigsførelse på det lukrative billedbladsmarked blev indledt i 1997, da Egmont sendte et billigblad, Her & Nu på det danske marked. Prisen var 10 kr. – halvdelen af prisen for et SE og HØR eller et Billed Bladet.

Egmont var ikke repræsenteret på det billedbladsmarked, som der forventes så meget af i fremtiden. Egmont havde tidligere satset meget på at komme ind her. Allerede i 1988 havde Egmont forsøgt sig med billigbladet Ugen Rundt. Det måtte dog gå ind efter kort tid. Men med Her & Nu fik Egmont bidt sig fast i markedet. Aller Press gik hurtigt efter ind i konkurrencen med ugebladet Kig Ind. Krigens tog toppen af oplagene på Allers to aktuelle ugeblade, men den er ikke afsluttet, mens disse linier skrives.

Bladkøb i Sverige

Stærkt inspireret af administrerende direktør Poul Holdt Hansen i Danmark slog den svenske direktør Evert Ståhl til, da muligheden viste sig for at købe AB Tifas to svenske ugeblade, Hemmets Veckotidning og Allas Veckotidning, med et samlet oplag på 430.000.

Svensk Allers overtog desuden i midten af 80'erne bl.a. Svensk Damtidning fra Saxon & Lindströms Förlag.

Med disse og andre opkøb steg Svensk Allers markedsandel til det samme som i Danmark, 75 pct.

Interiør fra 7 Päiväns redaktion

Trykkeri syd for grænsen

Administrationsbygningen til Aller GmbH Druckerei i Ulzburg

Som i stifterens tid havde Aller også i årene efter krigen mange store tryksagskunder, kataloger og lignende, der betød at maskinparken blev udnyttet fuldt ud.

Efterhånden blev denne del af virksomheden så omfattende, at der midt i 1950'erne blev truffet beslutning om at lade Svensk Aller etablere en trykkerivirksomhed syd for den danske grænse.

Jørgen Aller, der var indtrådt i virksomhedens ledelse i Sverige, og som havde valgt den tekniske linie ligesom sin far, blev sat på opgaven med at

indrette en reproduktionsanstalt i Tyskland.

Geschäftsführer for det tyske selskab blev Günther Meisner, som gjorde en enorm indsats. Han havde tidligere stået i spidsen for Allers ugebladsfremstød i Tyskland. Kort efter sin ansættelse havde han lært sig dansk.

Først oprettedes en virksomhed i den ene ende af Hamborg. Forholdene her blev dog hurtigt for trange, og endnu en reproduktionsanstalt blev kort efter etableret i den modsatte ende af storbyen.

Efter nogle års forløb med fortsat

vækst blev aktiviteterne samlet i Ulzburg i nærheden af Hamborgs Lufthavn, hvor et trykkeri blev bygget.

Den nye virksomhed fik få år senere dødsstødet, da EF blev oprettet. Danmark var ikke med fra starten, og lagde derfor – efter overgangsordninger – told på import fra det nye fællesmarked. Tryksager blev også belagt med told, og så kunne det ikke svare sig at have en dansk trykkerivirksomhed på den anden side grænsen.

I begyndelsen af 70'erne besluttedes det at afhænde trykkeriet i Ulzburg. Aller GmbH blev nedlagt.

Jørgen Aller og den daværende svenske direktør Olaf Ljunggren under indvielsen af virksomheden

Svend Aller ved festbordet under indvielsen af det tyske trykkeri i 1967

... og nyt trykkeri i Fredensborg

Trykkeriet i Fredensborg

Ved siden af det store off-sett-trykkeri i Valby råder Aller Press i dag også over et stort og meget moderne dybtryk-trykkeri i Fredensborg, der blev etableret midt i 1950'erne.

I forbindelse med beslutningen om at opføre trykkeriet i Fredensborg blev der dog ikke så meget tænkt på trykning af egne blade. Virksomheden ville satse på civile tryksager, og påtog sig en række af de største trykkeriopgaver i Skandinavien, f.eks. kataloger for postordrefirmaer, Ikea, SAS og de store rejsebureauer.

Fredensborg-afdelingen kom også i gang med en særlig produktion af emballage. Tidligere var der i Valby i nogle år blevet fremstillet papirposer til sukker og mel.

Den store svenske emballagevirksomhed Åkerlund & Rausing var stærkt interesseret i den trykplade, som Claës Aller havde opfundet. Der blev gennemført en slags bytteordning, således at Aller som delvis betaling overtog nogle af Åkerlund & Rausing's emballagepatenter.

- Desværre var det ikke deres Tetra-opfindelse, vi fik i bytte, bemærker Jørgen Aller tørt i dag.

Trykkeriet set fra gårdspladsen. Til venstre ses det nye bogbinderi, i midten administrationen og til højre – bag skorstenen – bygningerne med dybtryk-trykkeri

Et kig ind i det nye bogbinderi

Tetra-mælkekartonerne i pap har gjort den svenske virksomhed til et milliardforetagende på verdensplan.

Konkurrencen om de rigtigt store tryksagsordrer udviklede sig til det uhyggelige i disse år. Til stort held for Aller Press skete det lykkeligvis i samme tempi, som der opstod behov for flere sider i ugebladene, og hvor SE og HØR begyndte sin oplagsstigning. Maskinparken var stadig stærkt belagt.

I Fredensborg kørte man med 104 cm-dybtrykværker, der kunne klare to farver. Senere blev de udskiftet med 160 cm-værker, men stadig kun i to farver.

På SE og HØR opstod der et stigende krav om firfarve-tryk, som konkurrenten, Billed Bladet, for længst havde indført med stor succes.

Den daværende leder af Fredensborg-trykkeriet, Willy Rapholt, viste sig som lidt af en teknisk tryllekunstner, og langsomt blev alle værker gearret om til at kunne levere flot firfarve-tryk.

Lige siden er der ustandselig blevet foretaget udvidelser og moderniseringer i Fredensborg. I 1996 blev der således installeret et stort og meget moderne, fuldautomatisk bogbinderi her.

Tegneserie-mestre

 Allers fængende og meget moderne anlagte tegneserieblad, Skipper Skræk, var straks fra starten i 1938 en enorm succes blandt de unge. Bladet udkom i tabloidformat og på avispapir. Det firfarvede blad blev redigeret af Mogens Aller. Foruden spændende tegneserier indeholdt bladet meget andet godt og engagerende stof for de unge.

Efter 25 års forløb måtte Mogens Aller i 1963 tage den tunge beslutning om at lukke Skipper Skræk. Søsterbladet Kong Kylie var tidligere gået ind.

Beslutningen om lukning blev truffet efter stadige fald i oplaget. Da bladet var på sit højeste, lå oplaget på små 150.000. Ved lukningen var det faldet til 33.000.

Først i 1950'erne havde en kreds af lærere og bibliotekarer indledt en kampagne mod tegneserieblade. De fandt, at tegneserierne virkede forrående på de unge. Kampagnen blev fulgt stærkt op i formiddagsaviserne. Mogens Aller gav til sidst efter for presset og lukkede dengang de to tegneseriehæfter Fantomet og Superman.

Efter lukningen af Skipper Skræk levede nogle af tegneserierne videre i Ude og Hjemme – og i dagblade.

kommer nu i stort farverigt
sommerferiehefte

DOG

I perioden 1943 til 1946 udsendte Aller en slags forgænger for SE og HØR, Week-End, der var et lyspunkt i de mørke år. Bladet blev redigeret af Henri T. Meyer. Fotograf var husets stærkt benyttede Carlgeorg Gjerløv

På genbrugs- papir

Den ny Radioblade begyndte at udkomme i 1939. Under krigens papirrationalisering fandt Claës Aller en udvej for bladets beståen. Han opfandt simpelthen en metode, så Allers Papirfabrik kunne producere genbrugspapir. Det var første gang, papir blev genbrugt til ugebladsproduktion. I 1953 skiftede bladet karakter og blev til SE og HØR med Jørgen Max Jørgensen som første chefredaktør. Han blev senere forlægger og politiker. Eksemplerne viser, hvordan navneskiftet fandt sted

FAMILIEN
FLINT
NYT FORMAT
STOR KURRENCE

To af de mest angrebne serieblade ophører
De unge Bøller
Skærper Skræk, Fantomet og offentlige Sikkerhed
Lærforening erklærer den kulørte Litteratur
Tegneseriernes Vold og Terroristtalitet aaben Krig
an & Co.
ørn paa?

Treenigheden

*Svend Aller,
malt i 1970 af
I. Borchsenius*

 Det var et chok for Aller-koncernen, da Claës Aller pludselig døde i 1962 kun 57 år gammel. Han stod midt i sit livsværk. Et nyt, hårdt slag

ramte virksomheden godt to år senere. I 1965 døde Mogens Aller også meget pludseligt og midt i sit livsværk. Han blev kun 55 år.

I de turbulente år, der fulgte efter, kom virksomheden på forskellig vis i vanskeligheder. Svend Aller måtte pludselig overtage ledelsen af hele virksomheden. Ved sin side havde han de to unge løver fra den næste generation, sønnen Carl Erik Aller og

dennes fætter Jørgen Aller, søn af Claës Aller.

Også hos Carl Erik og Jørgen Aller var Laura og Carl Allers gener slået tydeligt igennem – hos Carl Erik Aller på udgiversiden, hos Jørgen Aller på den tekniske.

De indså hurtigt, at virksomheden havde udviklet sig så voldsomt, at man nu ønskede en anden ledelsesform. Der blev gennemført en opsplitning af virk-

somheden. Carl Allers Etablissement A/S blev moderselskab for koncernen, og Aller Press, der tidligere var blevet etableret som den danske trykkerivirksomhed, blev nu

selskabet, derogså stod bag udgivelsen af Allers blade i Danmark.

To af virksomhedens dygtige medarbejdere, Jørgen Helsberg, som var direktør for Bianco Luno, og Poul Holdt Hansen, som var annoncetiletter, blev sat i spidsen for det omdannede Aller Press.

Det var en revolutionerende ændring, der blev gennemført. Der blev foretaget en decentralisering,

Carl Erik Aller, malt i 1988 af Irene Hess

Jørgen Aller, malt i 1991 af Irene Hess

hvorved ansvaret blev delegeret ud, mens direktionen i CAE nu havde den overvågende rolle.

Langsomt begyndte det igen at lyse for virksomheden.

Jørgen Aller var inspiratoren bag tekniske fornyelser og tog meget aktivt del i det gruppearbejde, der blev etableret på tværs af alle skel i huset.

Carl Erik Allers styrke lå på udgiversiden, på redaktion, marketing og distribution. Som noget af det første indførte han budgetter for alle afdelingen. Den slags havde Aller ikke benyttet sig af tidligere.

Carl Erik Aller fik desuden indført et meget effektivt redskab i huset, markedsføringsgrupperne. Ledere fra en række afdelinger mødtes her med redaktionsledelsen en gang om måneden for at drøfte udviklingen af de forskellige blade – og for at sætte nye aktiviteter i gang.

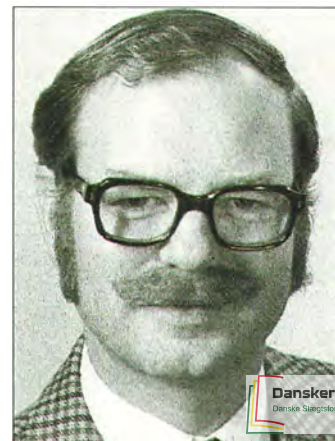
Langsomt begyndte virksomheden i Danmark at finde tilbage til sit gamle jeg. Det begyndte at gå så godt i Danmark, at markedsføringsgrupperne også kunne give en hånd med i Sverige og Norge, når der opstod behov herfor.

Efter syv-otte års forløb kunne Carl Erik og Jørgen Aller invitere de nærmeste chefer til champagne. Egenka-

pitalen, der havde været betænkeligt nær nul, havde nu passeret det magiske tal 100 mio. kr.

Det var en hård tid, da Carl Erik og Jørgen Aller tog over. I jubilæumsåret er Aller-koncernen større, stærkere og bedre konsolideret end nogensinde før i historien. I jubilæumsåret er firmaets egenkapital meget tæt på to milliarder kr.!

Carl Erik og Jørgen Aller, da de netop var tiltrådt i CAE

Frikøbte en krokodille

Bettina Aller er eventyrer om en hals. Hun har flyvecertifikat og har rejst over det meste af kloden, bl.a. krydset lange, uvejsomme strækninger på Borneo – til fods! Og som Laura og Carl Allers datter, Ragna, er hun en stor dyreven. I en lille landsby i Afrika løskøbte hun engang en krokodille, som beboerne holdt indespærret – med en kæp lodret i munden. Bettina sørgede for, at krokodillen blev sat ud i floden – og protesterede voldsomt, da beboerne straks efter forsøgte at fange den på ny.

I Oslo prægede Aller i 1950'erne ofte gadebilledet med sine reklamefremstød. Ikke mindst på "trikken"

Flere navne

I Sverige har virksomheden opereret under flere navne. I 1894-1968 hed den svenske virksomhed Allers Familj-Journals Tryckeriaktiebolag, 1968-1984 var navnet Allers Förlag Aktiebolag. I 1984 fik firmaet det navn, som det stadig har: Svenska Aller Aktiebolag.

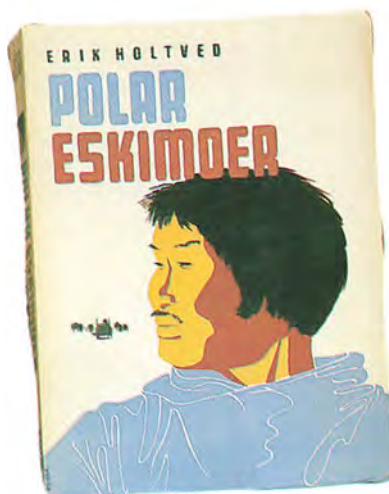

Aller har aldrig været bange for at gå nye veje. Her er et par eksempler. **ULTRA** eksisterede kun 1937-1938. Efter datidens forhold havde det et stort sideantal, 100. Prisen var tilsvarende høj, 1 krone. Der var tale om et novelle- og romanhæfte

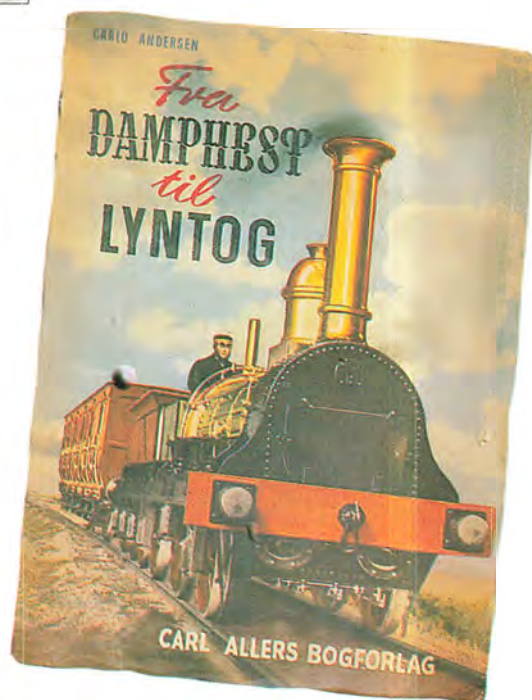

Fjortendags-bladet **Damejournalen** (1931-32) udkom som et supplement til **Nordisk Mønster-Tidende**. Baggrunden var, at **Mønster-Tidende** kun beskæftigede sig med mode og opskrifter i det normale blad, hvorfor man valgte at udgive et selvstændigt blad, der behandlede andre spørgsmål, som interesserede de kvindelige læsere, bl.a. skønhedspleje, indretning og blomster

Senere blev dette stof optaget i **Mønster-Tidende**, da det skiftede navn til **Femina**. I Danmark stod **Femina** længe i skygge af **Gutenberghus' Alt for Damerne**. For flere år siden har **Femina**, under chefredaktør Jutta Larsens ledelse, passeret **Alt for Damerne** og er nu ubestridt Danmarks største dameblad

Udgivelserne fra Carl Allers Bogforlag beskæftigede sig med vidt forskellige områder

Med den idérige Runar Karlströmer ved roret havde Aller i Sverige under anden verdenskrig stor succes med ugebladet *Tjugofemman* – der blev solgt for tjugofem øre. Bladet var specielt rettet mod de unge svenskere, der var indkaldt til militærtjeneste. Da prisen steg, ændredes navnet til *Familj-Journal*, men gik ind kort efter.

Vinderholdet

 Det var en lille men stærk og godt sammentømrer gruppe, der under ledelse af Svend, Carl Erik og Jørgen Aller stod for genrejsningen af virksomheden i Danmark. De fleste har virket for Aller i en længere årrække. Fra venstre i bageste række ses Jørgen Bauenmand, chefredaktør for Ude og Hjemme, ansat 1984, Jutta Larsen, chefredaktør for Femina, 1967, Mogens E. Pedersen, chefredaktør for SE og HØR, 1970-1996. Daværende forlagsdirektør Nils Priemé, 1960. Nils Priemé overtog posten som administrerende direktør i 1997 og har fortsat fremgangslinien. Leif Skjold Nielsen, teknisk direktør, 1972, Johs. Fiber, økonomidirektør, 1970, Anker Svend-

sen-Tune, chefredaktør for Familie Journalen, 1968, Poul Holdt Hansen, daværende administrerende direktør, 1954 og Sven-Erik Hørmann, personalechef, 1989.

Billedet er meget symbolsk taget med malerierne af Carl Erik, Svend og Jørgen Aller som baggrund.

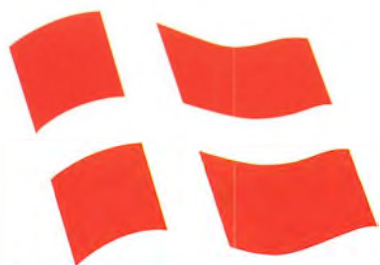
Jørgen Helsberg, ansat i koncernen, 1947, administrerende direktør for Aller Press fra 1972 til sin død i 1989

Allers blade i jubilæums- året

Et lille udsnit af de mange, der har været med i Aller

Tusinder af dygtige medarbejdere har været med til at lægge sten på sten til det, som Aller-koncernen i dag står for i Skandinavien. Som det allerede er bemærket i forordet, er det ikke muligt i denne bog at nævne alle, der burde nævnes. Foruden

de mennesker, som allerede er omtalt i jubilæumsbogen, bringer vi her et repræsentativt udsnit af tidligere og nuværende medarbejdere sammen med en stor tak til alle, som gennem årene har virket i Aller-koncernen.

Eigil Andersen
chefredaktør
Ude og Hjemme
ansat 1962-1975

Harald Andersen
adm. direktør
Bianco Luno
ansat 1916-1969

Helmer Nymark Andersen
reprotekn.medarb., tillidsmd.
Aller Press, Fredensborg
ansat 1970-

Poul H. Andersen
direktør
Aller Press
ansat 1953-1971

Robert Andersen
novelleredaktør
IFJ og UH
ansat 1955-1982

Kaj Barfoed
installatør
CAE og Aller Press
ansat 1939-1984

Tage Bjørklund
direktør
Aller Reklamebureau
ansat 1938-1971

Alfred Blindbæk
direktør
Carl Allers Etab.
ansat 1952-1970

Bent Boisen
fællestillidsmand
Aller Press, Valby
ansat fra 1957

Johannes Christiansen
journalist og redaktør
SH, IFJ og FE
ansat 1954-1978

Karsten Ditlevsen
reprokopiist, tillidsmand
Aller Press, Valby
ansat 1981-

Else Fischer
chefredaktør
Femina
ansat 1961-1965

Aage Grauballe
chefredaktør
Familie Journalen
ansat 1955-1981

Bent Hansen
offsettrykker, tillidsmd.
Aller Press, Valby
ansat 1973-1992

Mogens Mugge Hansen
redaktør
SE og HØR
ansat 1961-

Dennis Jakobsen
reprofotograf, tillidsmd.
Aller Press, Valby
ansat 1972-1996

Valdemar Jensen
driftsdirektør
CAE og Aller Press
ansat 1941-1970

Viggo Jensen
fællestillidsmand
Aller Press, Fredensbg.
ansat 1963-

Johnny Johansen
chefredaktør
Søndag
ansat 1970-

Erik Langkjær
adm. direktør
Bladforlaget A/S
ansat 1959-

Niels O. Levinsen
chefredaktør
Femina
ansat 1958-1961

Camilla Lindemann
chefredaktør
IN
ansat 1983-

Ingelise Madsen
direktionssekretær
Aller Press
ansat 1966-

Kaj Toft Madsen
direktør
Aller Press
ansat 1948-1987

Børge O. Madsen
adm. direktør
Aller Reklamebureau
ansat 1946-1972

Poul Mærkedahl
regnskabschef
CAE og Aller Press
ansat 1947-1969

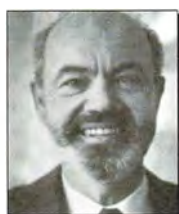
Jan Mølsgaard
adm. direktør
g&s
ansat 1973-

Jan Nielsen
chefredaktør
g&s mandblade m.fl.
ansat 1982-

Frank Petersen
dybtrykker, tillidsmand
Aller Press, Valby
ansat 1963-

Erling Poulsen
chefredaktør
Femina
ansat 1954-1969

Nils Priemé
adm. direktør
Aller Press
ansat 1960-

Bror Rasmussen
overingeniør
Aller Press
ansat 1946-1972

Andreas Rehling
romanredaktør
Familie Journalen
ansat 1960-1980

Thomas Rosenberg
chefredaktør
SH, FE og Hant i Veckan
ansat 1954-1973

Jørgen Schultz
teknisk direktør
Aller Press
ansat 1948-1993

Jørgen Heede Sørensen
adm. direktør
Bianco Luno
ansat 1959-1995

Birger Thillerup
direktør
Fredensborg
ansat 1980-

Anders Thisted
chefredaktør
Billed Bladet
ansat 1987-

Jens Vesterager
direktør
Carl Allers Etab.
ansat 1971-

Hans Vogler
driftsdirektør
Aller Press
ansat 1941-1971

Stefan Vogler
overfaktør
Fredensborg
ansat 1958-

Karlo Westergaard
direktør
Carl Allers Etab.
ansat 1957-1992

Ingvar Zangenberg
direktør
Aller Reklamebureau
ansat fra 1953

Gösta Øberg
personalechef
Aller Press
ansat 1956-1974

Bo Arne Andersson
fællestillidsmand
Aller Tryck
ansat 1977

Knut Andersson
driftsdirektør
Aller Tryck
ansat 1927-1975

Allan Beer
chefredaktør
Allers Forlag
ansat 1968-1975

Bertil Berg
VD (adm. dir.)
Svenska Aller
ansat 1974-1976

Chris Bergendorff
chefredaktør
Allers Forlag
ansat 1985-1996

Sven Björklund
annoncedirektør
Svenska Aller
ansat 1966-

Anna Bråve
chefredaktør
Femina
ansat 1927-1967

Bengt Christell
VD (adm. dir.)
Svenska Aller
ansat 1958-

Ulla Cocke
chefredaktør
Hemmets Veckotidning
ansat 1985-1997

Gunnar Frick
VD (adm. dir.)
Aller Tryck
ansat 1928-1969

Bengt Gustavsson
chefredaktør
Hant i Veckan
ansat 1979-

Birger Hallgren
annoncedirektør
Svenska Aller
ansat til 1975

Martin Hansson
vice-VD (direktør)
Svenska Aller
ansat 1992-

Vera Hillerup
chefsekretær
Allers Forlag
ansat 1951-1989

Bo Holmberg
planeringschef
Aller Tryck
ansat 1956-

Tina Jansson
chefredaktør
Allas
ansat 1973-

Bo Johnsson
redaktør
Allers Forlag
ansat 1964-

Lars Jonsson
chefredaktør
Allers Forlag
ansat 1975-

Stig Jönsson
produktionsdirektør
Aller Tryck
ansat 1955-

Runar Karlströmer
chefredaktør
Allers Forlag
ansat 1936-1953

Olle Leino
chefredaktør
Hant i Veckan og Må Bra
ansat 1973-1996

Karin Lennmor
chefredaktør Hant i V. og
Sv. Damtidning
ansat 1980-

Hartvig Malmsten
disponent
Aller Tryck
ansat 1919-1969

Arne Nilsson
fællestillidsmand
Aller Tryck
ansat 1945-1995

Bruno Nobs
direktør
Aller Tryck
ansat 1951-1994

Nils Norlin
teknisk koncerndirektør
Sverige, Norge, Danmark
ansat 1954-1975

Jørgen Øgren
personaledirektør
Svenska Aller
ansat 1971-1997

Harry Persson
fællestillidsmand
Aller Tryck
ansat 1958-1995

Bo Petersén
redaktionssekretær
Hänt i Veckan
ansat 1969-

Inger Ridström
chefredaktør
Må Bra
ansat 1979-

Lennart Sjöström
økonomidirektør
Svenska Aller
ansat 1986-

Evert Ståhl
VD (adm.dir.)
Svenska Aller
ansat 1977-1995

Åsa Tengvall
chefredaktør
Allers Förlag
ansat 1986-

Kristina Waldén
forlagsredaktør
Allers Förlag
ansat 1984-

Christian Andersen
faktør
Norsk Aller
ansat 1899-1949

Ellen Arnstad
chefredaktør
Henne
ansat 1985-

Erling Bühring-Dehli
chefredaktør
Allers Familie-Journal
ansat 1930-1952

Per Enger
teknisk direktør
Aller Trykk
ansat 1964-

Stig Fossum
chefredaktør
Allers
ansat 1988-

Per Gondrosen
teknisk direktør
Norsk Aller
ansat 1952-1991

Birger Guldbrandsen
disponent
Norsk Aller
ansat 1918-1958

Knut Haavik
koncerndirektør
SE og HØR
ansat 1978-

June Trønnes Hansen
chefredaktør
KK
ansat 1968-

Oscar M. Hansen
fællestillidsmand
Norsk Aller
ansat til efter 1949

Roger Hansen
adm. direktør
Allers Familie-Journal
ansat 1982-

Einar Hartmann
vagtmester
Norsk Aller
ansat til efter 1949

Kaare Holtskog
adm. direktør
Allers Familie-Journal
ansat 1952-1979

Kristian H. Holtvedt
chefredaktør
Norsk Aller
ansat ca 1902-1930

Ingvar Johnson
chefredaktør
Båtmagasinet
ansat 1985

Pål Thore Krosby
adm. direktør
Radio 1
ansat 1996-

Nancy Pihlfeldt
chefredaktør
Allers FJ og KK
ansat 1938-1985

Haakon Sandvik
økonomidirektør
Norsk Aller
ansat 1988-

Victor Schlytter
chefredaktør
Allers Familie-Journal
ansat 1946-1976

Aksel Sundt
maskinmester
Norsk Aller
ansat 1907-efter 1949

Gunnar Svensen
adm. direktør
Allers Familie-Journal
ansat 1970-1987

Oscar Syvertsen
fællestillidsmand
Norsk Aller
ansat 1908-efter 1949

Ole Sæther
adm. direktør
Norsk Aller
ansat 1987-

Andris Wangenstein
direktør
Norsk Allers
ansat 1989-

Olaf Østenby
rotationsassistent
Norsk Aller
ansat til efter 1949

Flemming Wenzel Wegler
adm. direktør
Aller Julkaisut OY
ansat 1975-

Eeva-Helena Jokitaipale
chefredaktør
7 Päivää
ansat 1991-

Anna-Liisa Härmä
chefredaktør
Koti ja Keittiö
ansat 1996-

Idyl i Stockholm

I denne smukke Stockholm-ejendom med store bagbygninger – Tysta Gatan 12 – har annonceekspeditionen og flere redaktioner til huse.

... og i København

I gæts' gamle hovedsæde på Sct. Annæ Plads 8 i København – nær dronningens slot – er nu samlet Aller International (Natur & Videnskab) og Forlaget IN, der bl.a. udgiver IN, Mad & Bolig, Antik & Auktioner. Forlagenes annonceafdelinger har også til huse i denne smukke bygning, der nu er overtaget af CAE.

Ude og Hjemme kom til Aller

Ude og Hjemme blev ikke startet, men købt af Aller Press, der i nogle år havde stået for trykningen af bladet. Ude og Hjemme blev overtaget i 1962, og bladets første chefredaktør i Aller-regi blev Mogens Aller med Mogens Greve som medredaktør.

Bladets første chefredaktør i dets nuværende form var forfatteren og eventyreren Peter Freuchen. Han redigerede bladet 1926-32. Dengang kunne Ude og Hjemme bl.a. erhverves ved aflevering af et antal rabatkuponer for Alfa-margarine.

Juniorkorpset

Tusinder af drenge har haft et job som forhandlere af Allers blade i Danmark. De blev optaget i Juniorkorpset, som Carl Aller jun. fik ideen til, mens han virkede i Ungarn. Korpset blev oprettet først i 1930'erne. I 1927 havde Aller 1400 forhandlere i provinsen. Tallet var i 1939 steget til 2128 forhandlere – plus 1445 drenge i Juniorkorpset. Korpset blev nedlagt i begyndelsen af 1950'erne. Hvert medlem af korpset bar med stolthed et særligt Aller-lemblem i hvis A, man kan fornemme udformningen af det senere så karakteristiske Aller-A

Chefdirektør

CAE er sikkert den eneste virksomhed, der stadig anvender den gamle titel overdirektør. Den kan føres tilbage til Carl Allers tid. Han brugte ved lejligheder selv titlen chefdirektør. Den titel ville han have for sig selv. Sønnerne Axel og Valdemar blev derfor overdirektører, og den ordning har man bevaret gennem alle 125 år.

Passer på de gamle blade

Trods svære pladsproblemer råder Aller i dag over store interne biblioteker, hvor de fleste udgivelser kan findes sammen med mange andre oplysninger om de tidligere tider i firmaets historie. I Sverige varetager Irene Schill ledelsen af biblioteket. Hun ses her sammen med Michael B. Aller, der har hovedansvaret for bibliotekerne, de historiske samlinger og museer i Skandinavien. I Danmark varetager direktionsmedarbejder Kjeld Damgaard (nederst) de daglige biblioteksopgaver. I det norske bibliotek mangler der for tiden en daglig leder ...

Femte generation har nok

Den femte generation i Aller-familien er kørt i stilning i hovedsædet i Valby, og veludrustet til at påtage sig det store ansvar, det er at føre den store og traditionsri-

ge familievirksomhed ind i det nye årtusind.

De unge kan stadig læne sig op ad den foregående generation, men har allerede sæde i de forskellige bestyrel-

ser rundt om i de fire lande. I flere bestyrelser beklæder de formandsposten.

Opgaverne er fordelt, og samarbejdet mellem de unge indbyrdes og mellem fjerde og femte generation er det bedst tænkelige, således som det altid har været blandt familiemedlemmer på topposter i koncernen.

Kendetegnende for de fleste, også i disse to generationer, er, at de allerede som 16-17-årige begyndte deres virke i firmaet.

To fætre

Fætrene Carl Erik og Jørgen Aller – fjerde generation – har i et forbilledligt samarbejde stået i spidsen for virksomheden i de seneste 25-30 år, som har været præget af stor fremgang.

Carl Erik Aller, 69 år, blev født i Norge, men kom før krigen til Danmark. Han begyndte i 1946 i Bianco Luno og gennemgik i 1950-52 en teknisk og administrativ uddannelse i England, der resulterede i en diplomeksamen på Leeds College of Technology, tilknyttet University of Leeds.

Carl Erik Aller virkede i Norge, før han kom til Danmark som reklamechef. Det var Carl Erik Aller, der indførte budgetlægning og oprettede markedsføringsgrupperne i Valby. Han indgik senere i direktionen for CAE og blev overdirektør i 1966.

I 1971, da Aller Press A/S blev udgivervirksomhed, hentede Carl Erik og Jørgen Aller marketingchefen på Aller Reklamebureau, Poul Holdt Hansen, over til det nye firma, for som direktør at varetage bladernes interesser. Sammen med Holdt Hansen var Carl Erik med til at sætte flere succesblade i gang, bl.a. ugens rapport og norsk SE og HØR.

Grethe og Carl Erik Aller har fejret 42-års bryllupsdag. De har børnene Carl, Erik og Katinka. Fritidsinteresser: Jagt, sejlsport, golf og hjemmet, Mosegården.

Carl Erik Aller havde for nogle år siden 50-års jubilæum i virksomheden. Han er i dag formand for bestyrelsen for Aller Press A/S samt for flere af datterselskabernes bestyrelser.

Jørgen Aller, 60 år, begyndte i CAE i 1954. Han virkede i samtlige tekniske afdelinger og interesserede sig specielt for reproduktion. Efter afgangseksamen fra Den Tekniske Skole blev Jørgen Aller optaget på Den Grafiske Højskole, hvorfra han dimitterede i 1959. I 1970 blev han optaget i direktionen for CAE.

Jørgen Allers virke i de følgende ti år foregik hos Aller i Sverige, hvor han 1968-71 var direktør. I en periode var han desuden adm. direktør for Aller Press A/S, mens det endnu var en trykkerivirksomhed. Da dette selskab overgik til udgivervirksomhed også, hentede Jørgen og Carl Erik Aller i 1971 direktøren for Bianco Luno, Jørgen Helsberg, til Aller Press som adm. direktør. I Jørgen Helsbergs og Poul Holdt Hansens tid blev grundlaget lagt for de store resultater, som stadig præger virksomheden.

Jørgen Aller er kompromisets mand, som helst vil finde løsninger ad forhandlingens vej. Hans dør står altid åben for enhver medarbejder i virksomheden.

Det er også kendetegnende for Jørgen Aller, at han bruger megen tid på at sætte sig grundigt ind i sagerne.

For nogle år siden trak Jørgen Aller sig ud af direktionen for CAE. Nu helliger han sig jobbet som formand for CAE's bestyrelse. Han har børnene Bettina og Claës. Fritiden nyder han i Kokkedal eller i sommerhuset i Frankrig. Om sommeren kan man se ham på havet i motorbåden Bettina V.

Bettina

Bettina Aller, f. 1962 tog efter sin studentereksamen job først som rejseleder og senere på de skrå brædder på teatre, inden hun besluttede sig for et fremtidigt virke i familieforetaget. I Sverige virkede hun i næsten samtlige afdelinger og fik her en stor berøringsflade med virksomhedens forskellige arbejdsfelter.

Samtidig med at hun arbejdede på Hänt i Veckans layoutafdeling, tog Bettina Aller en business controller-uddannelse om aftenen og blev desuden uddannet som aerobicinstruktør.

I Schweiz studerede Bettina Aller MBA og var derefter klar til at træde ind i virksomheden. Som den første kvinde siden Laura Aller blev Bettina Aller i 1992 optaget i direktionen for CAE. I 1996 blev hun overdirektør. Bettina vil helst løse konflikter gennem samarbejde – og med store smil.

Bettina Aller, som er en eventyrer og et naturmenneske, blev i 1994 gift med sin Ole, pilot i SAS. De har børnene Christopher og Emily på fire og to år.

Carl Erik Aller

Jørgen Aller

at se til

Katinka

Katinka Aller, f. 1962, lærte allerede som 16-årig virksomheden at kende indefra. Hun begyndt som piccoline på Femina og fik på denne måde kendskab til alle afdelinger i det store hus. Med sin store interesse for det kreative blev hun senere layoutassistent på bladet, som hun på flere måder var med til at sætte kulør på.

Katinka har desuden arbejdet på Al-

ler Reklamebureau i analyse-, konkurrence-, marketing- og annonceafdelin-

gen, hvilket gav yderligere blod på tanden til at fortsætte i selskabet. Hun var desuden kostumier på en dansk børnefilm og studerede i Cambridge. Katinka tog HA og cand.merc. i afsætning og er dermed det Aller-medlem, som har taget den højeste uddannelse. Hun skrev kandidatafhandling om multimedia i forhold til det trykte medie.

Katinka fandt også tid til at blive gift med sin Miller, musiker og computer-gen. Sammen har parret to børn, Sasha og Julius på otte og fem år.

I 1995 blev Katinka Aller udnævnt til direktør og medlem af CAE's direktion.

Erik

Erik Aller, f. 1958, trådte allerede i 1979 ind i virksomheden efter at have taget HH på Niels Brochs Handelsskole.

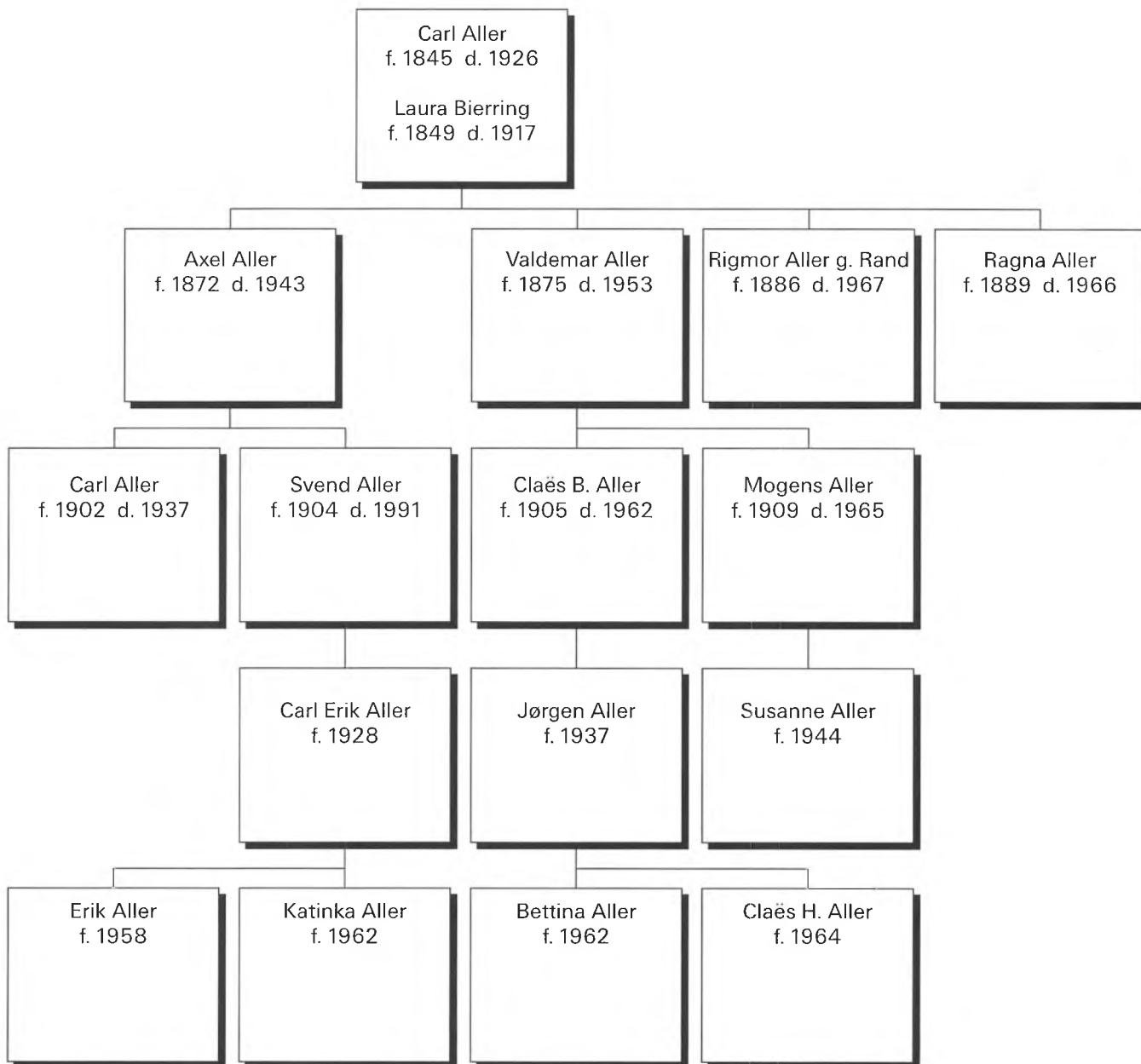
Daværende annoncedirektør – nu administrerende direktør – Nils Priemé, forestod Erik Allers indførelse i virksomheden. Den begyndte i annonceafdelingen og fortsatte senere i marketing og distributionsafdelingerne. Samtidig tog Erik Aller HD i afsætningsøkonomi.

Som civiløkonom og med den praktiske erfaring, han havde fra sit virke for Aller, fortsatte han i 1985 som trainee ved reklamebureauet Tim Mott Associates og forlaget International Thomsen i London.

Året efter indtrådte han i direktionen for CAE. I 1997 blev han udnævnt til overdirektør.

Erik Aller traf under opholdet i London sin senere ægtefælle, Fatima. Sammen har de sønnerne Michael og Leonard på ti og syv år.

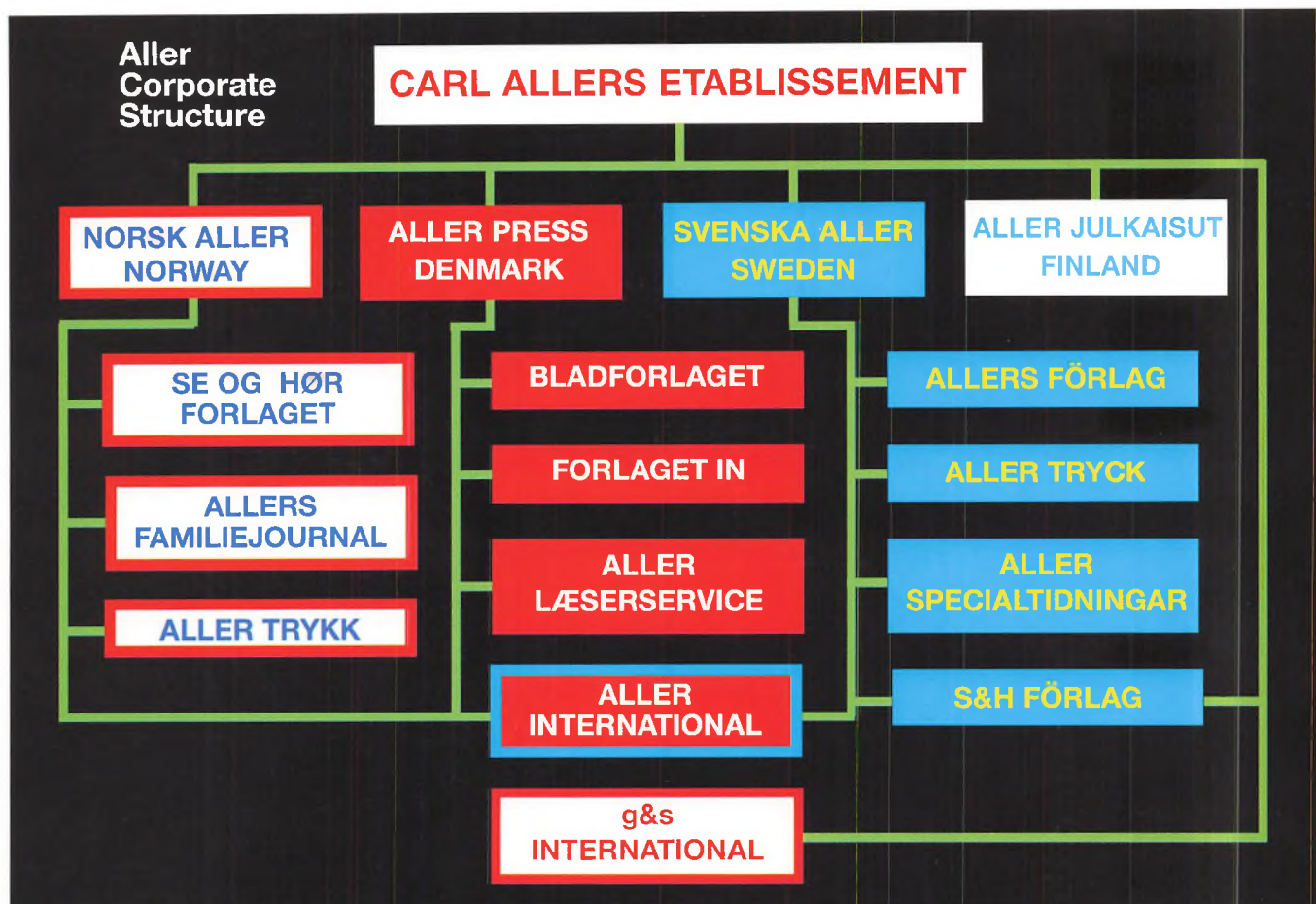

Efterslægtstavlen viser de af Laura og Carl Allers efterkommere, som har siddet eller sidder i CAE's bestyrelse, direktion – eller begge steder

Ledelsen for Carl Allers Etablissement samlet umiddelbart før virksomhedens 125-års jubilæum. Fra venstre overdirektør Erik Aller, overdirektør Jørgen Aller og overdirektør Carl Erik Aller. Derunder overdirektør Bettina Aller og direktør Katinka Aller.

Kært barn har mange navne. Også Familie Journalen har haft flere navne gennem de mange år. I bogen har vi søgt at være tro mod årstallene og skrevet bladets navn, som det på daværende tidspunkt var.

På samme måde har vi forholdt os til gammel retskrivning med navne som Blaagaardsgade/Blågårdsgade, Hålsingborg/Helsingborg og Christiania/Kristiania/Oslo, ligesom dokumenter, breve, dagbøger etc. naturligvis er direkte afskrifter uden hensyntagen til nutidens retskrivning.